

**In Hoc Libello Pontificii Ora||toris continetur legatio, in
co[n]uentu Noremburgensi,|| Anno. M. D. xxij. inchoato,
sequenti vero finito ex-||posita, vna cum instructione ab
eodem legato|| ...**

Hadrian <VI., Papst>

Noremburgæ, 1523

VD16 K 320

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65406)

Th
5030

ERZBISCHÖFL.
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEOSTR. 21
PADERBORN

Th. 5030.

2 P. IV, 57.

IN HOC LIBELLO PONTIFICII ORATORIS continetur legatio, in cōuentu Norebergensi, Anno, M. D. xxij. inchoato, sequenti vero finito expressa, vna cum instructione ab eodem legato consignata; necnon responsione Cæsareæ Maiestatis, ac reliquorum principum & Procerum nomine reddita.

INSVNT & grauamina Germanicæ nationis iniquissima centū, ac nullo pacto vltterius a Romano Pontifice & spiritualibus (vt vocant) toleranda, a laicis Principibus, & imperij primatibus literis mandata, ac summo Pontifici transmissa.

DEMVM quum in responsione præfata sæpius Annatarum mentio fiat, operæ precium fuit, addere, quæ ingens, & vix credenda pecunia, non solum a Germanis Archiepiscopis, Episcopis, & Prælatibus, sed omni Christiano orbe Romæ persoluatur, vt inde intelligi possit, quæ præstet, tantâ auri vim in Germania retinere, ac in commune vtilitatis cōmodum vertere, quæ ita perdere, & ad malos & indecentes vsus Romam mittere.

Collegij Secretarius Joh' Paderbornæ 1595
CVM GRATIA ET PRIVILEGIO
Norimb. Imperiali. M D X X I I I.
 AFB

IN HOC LIBELLO CONTINENTUR

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO

Imperiali

ADRIANVS PAPA. VI.

Enerabiles fratres & dilecti filij salutem & Apostolicam benedictionem. Postq̄ ad Apostolatus officium, diuina disponente prouidentia, assumpti sumus, testis nobis est ille, qui nos utimmeritos, ita nil tale expectantes, promouit, nil nos aliud die noctuq̄ cogitasse, q̄ ut in curando grege nobis credito, tam in vn̄uersum, q̄ singulatim boni pastoris partes, modis omnibus impleremus; atq̄ adeo nullam existimasse e nostris ouibus tam morbosam, quam non pro viribus curare; nullam tam vagam, & a cæteris errantem, quam non perquirere, & ad dominicam caulam reducere summopere cuperemus. Et sane ab ineunte statim Pontificatu nostro, (quod tum potissimum expedire videbamus) Christianorum Principum animos, heu nimis iam inter se dissidentes, ad pacem & concordiam ineundam, deponendaq̄ arma, (aut si bellandum esset, ea in fidei hostes conuertenda) tam per diuersos nuncios nostros, q̄ per quotidianas fere literas hortari, animare, precari, hætenus nunq̄ destitimus. Et ne verbo tantum, sed & re ipsa huius nostri desiderij ederemus exēpla, Deus scit, quanto rei nostræ familiaris, his presertim temporibus incommodo, pecunias, & alia subsidia ad Rhodienses milites strenuos fidei ppugnatores, ab immanissimo Turcarū tyranno atrociter obsessos, ac in alia etiā loca in eiusdē hostis faucibus periclitantia misimus. Mox vero ab externis ad intestina animum aduertentes, non sine graui animi molestia percepimus, Martinum Lutherum (quem sua culpa iam filium nostrum vocare non posse dolemus) hominem veterum, & iā damnatarum hæresum suscitatore, post sedis Apostolicæ paterna primum monita, deinde etiam sententiam, nō absq̄ consilio optimorum & doctissimorum virorum, & diuersarum vniuersitatum legitime cōtra eum latam. Post charissis

mi in Christo filij Caroli nostri Romanorū & Hispaniorum
Regis catholici in Imperatorem electi, & vestrum Impes-
riale edictum, super eiusdem sententię executione, in proxis-
mis comicijs V Vormacię habitis, mature decretum, & per
totam fere Germaniam promulgatum, non modo per quos
deceret, non punitum, aut per se cohibitum, a prauissimis in-
ceptis non desistere, sed omnis Christianę charitatis & pieta-
tis Euāgelicę non oblitū modo, sed & impie contemnentē,
nouos quotidie libros, errorum, hęresum, contumeliarum,
ac seditiōum plenos, siue de suo, siue ab alijs adiutū, diuul-
gare, ac veluti pestē quandam Germaniā, & vicinas regio-
nes longe lateq; peruadentē, venenatę linguę spiculis bonas
& aīas & mores inficere & corrūpere conari, & quod peius
est, horū suorū facinorū nō plebeios modo, sed & nobiles ple-
rosq; habere fautores: adeo, vt (quę fortasse istorum tumultu-
rum primaria fuit causa) in sacerdotū bona iri, & obediens-
tiam tā ecclesiasticis q̄ secularibus debitā, vilipendi ceptum
sit, & tandem inter nōnullos vestrum ad ciuilia bella deuen-
tū, Quod q̄ male cadat Christianę reipublicę hoc præsertim
tempore, mēte & cogitatione facile prospicere potestis, Etsi
enim prædixit Apostolus, oportere hęreses esse, vt & q̄ pro-
bati sunt, manifesti fiant, nullum tamen videas tempus huic
rei magis importunum, q̄ hoc; aut quod citius ab hęresibus,
si quę ortæ sint, necessario veniat repurgandū, Quum enim
humani generis perpetuus hostis diabolus, sub leouis rugis
entis specie, per Turcarum vires in Christianas oues conti-
nue debachetur, nō videmus, quo modo contra tantos impe-
tus absistere possimus, q̄ diu eūdem diabolum sub draconis
subdoli forma, istas hęreses domi nostrę disseminantem, in-
terq; fortissimos Germanos nostros discordias & seditiōes
suscitantem, fouebimus, Atq; vt etiā debellare externos hos-
tes maxime possimus, irritus tamen fuerit labor, impensaq;
& animarum salutī minime utilis, foris hostes vincere, & do

mi hæresibus, scismatibusq; laborare. Meminim⁹, quum etiã
in minoribus constituti, in Hispania essemus, multa ad nos
& varia de Luthero, & eius peruersis dogmatibus frequen-
ter perferri. Quæ cum per se durissima auditu, eo nobis dus-
riora videbantur, q̄ ex ea regione venirent, vnde nobis se-
cundum carnem origo est. Sed solabatur nos tum rei ipsius
adeo manifesta vel iniquitas, vel stoliditas, vt a nemine diu
toleranda crederetur. Tum illa subinde nobiscum facta res
putatio, qua dubio procul cõfidebamus istas venenatas plã-
tas aliunde in Germaniam translatas, non peruenturas ad
frugem in ea terra, quæ acerrimos hæresum, & omnis infide-
litas hostes semper protulisset. Nunc vero postq̄ hæc mala
arbor siue diuino iudicio sic populi sui peccata puniẽte, siue
socordia eorum, qui vt debebant & poterant, principio non
obstiterunt. Quos videtis & auditis longe lateq; ramos ex-
pandere cepit. Cõsiderandum vobis est, Germani principes
& populi, ac prouidendum, ne vos qui ab initio huius mali
culpa aliunde orta, facile excusari poteratis, per istã nimiam
tolerantiam, & pristinæ virtutis, natureq; obliti, & tanto faci-
nori, dum illi nõ resistitis, consentire videamini. Omittimus
quod enormissimum est, tantam, tamq; religiosam nationem
per vnũ fraterculum (qui a catholica fide & religione chris-
tiana, quam ab ineunte ætate, non solum profiteri & sequi
visus est, sed etiam multis annis prædicasse ac docuisse dicit,
nouissime infoeliciter apostatauit, ac deo mentitus est) seduci
ab ea via, qua a redemptore nostro, & eius sanctissimis apos-
tolis demonstrata, tot martyres, tot præclari doctrina & san-
ctitate viri, & maiores deniq; vestri, omnes hæctenus incesse-
runt, quasi solus Lutherus sapiat & sciat: solus nũc primum
(vt de se hæreticus Montanus gloriabatur) spiritum san-
ctum acceperit, & ecclesia ipsa, cum qua se futurum ad cons-
ummationem sæculi benignissimus humani generis redem-
ptor pollicitus est, in tenebris ignorantia & perditionis am-

bagibus semper errauerit, donec nouo Lutheri lumine illustrarent. Quæ omnia quanquam apud eos qui sapiunt, perridicula iudicantur, simplicibus tamen animis plurimum sunt perniciofa, & eis qui nouarum rerum cupiditate omnem ordinem immutatum uellent, plurimas ad ea perpetranda, que nunc experimini, causas & fomenta subministrant. An non consideratis Germani Principes & populi, præludium esse quoddam, hoc eorum malorum, quæ Lutherus & eius sectatores moluntur? An non aperte uidetis, istud præsumptum principio a Lutheranis ueritatis Euangelicæ patrociniū detestatum, nunc esse merum rerum uestrarum latrociniū? An putatis, alio tendere istos iniquitatis filios, quam ut libertatis nomine, omni obedientia sublata, quod cuique libuerit, faciendi licentiam inducant? An uilius pensi iussa & leges uestras habituras creditis, qui sacros canones, & patrum decreta, necnon sacrosancta concilia, quorum auctoritati Imperatorum leges semper, & libenter cesserunt, & promptæ famulatae sunt, non solum uilipendunt, sed etiam diabolica rabie lacerare & comburere non uerentur? Denique qui sacerdotibus, qui Episcopis, qui Pontifici summo debitam obedientiam detrectantur? An speratis contenturos, sacrilegas manus a laicorum bonis, & non omnia potius sibi, quæ poterunt, uindicaturos, qui res deo dicatas, quotidie uobis presentibus & uidentibus, ferunt, aguntque? An denique uestris ceruicibus parasuros, qui non tangendos christos domini contemere, cedere, trucidare ausi sunt? In uos, in uestras res, domos, uxores, liberos, ditiones, dominatus, templa, quæ colitis, hæc miseranda calamitas tendit, nisi mature obuiam eatis. Proinde fraternitates, nobilitates & deuotiones uestras, omnium & singulorum in domino hortamur, & per Christianam charitatem & religionem, quam tam saepe maiores uestri suo sanguine & tutati sunt, & auxerunt, obsecramus, atque in uirtute sanctæ obedientiæ, quam deo & beato Petro, eiusque uicariis

rio omnes Christiani debent, a vobis requirimus, vt depositis, si quæ sunt inter vos simultatibus ad hoc commune incendium extinguendum, nunc saltem toto animo incumbatis, & Martinum Lutherum, ceterosq; istorum tumultuum & errorum autores, ad rectam sentiendi & viuendi viam (quod nobis gratissimum & iucundissimum esset) omnibus sanctis modis reducere enitami. Quod si (qd' auertat deus) veluti aspides, obturatis auribus, audire recusauerint, ne qd' reliquum, & nunc sanum constat, cum magna & euidenti nationis vestrae macula, & totius reipub. Christianae manifesto periculo inficiatur, ni eos iuxta sacras constitutiones, iuxta leges a vestratibus imperatoribus latas, atq; adeo recens vestrū super hac re imperiale edictū, seueritatis virga animaduertatis. Nouit ille, cui sola archana humanorum pectorum aperta sunt, q̄ nos, & p̄ natura nostra, institutoq; & p̄ pastoralis, quod gerimus, officio, ad ignoscendum potius, q̄ ad vlciscendum simus propensi. Sed vbi tetrum istud cancer ita hulcerosum esset, vt blandis, leuibusq; medicamentis curari non posset, aspera erunt & ignita cauteria adhibenda, & abalienata membra ab integro corpore penitus resecanda. Sic deus omnipotens scismaticos fratres, Dathan & Abiron in terrae baratrum viuos demersit: & nolentem obedire sacerdotis imperio, capitali supplicio puniri iussit. Sic apostolorum princeps Petrus Ananiam & Saphiram sibi in deum mentientes, subito morituros denunciavit. Sic veteres & p̄ imperatores Iouinianum, & Priscilianum hæreticos gladio seculi sustulerunt. Sic diuus Hieronymus Vigilantium item hereticum optat in interitum carnis tradi, vt spiritus saluus fiat. Sic deniq; maiores vestri de Ioanne Hussita, & Hieronymo Prageni, qui nunc in Luthero reuixisse videntur, a quo & in summa habentur veneratione, in Constantiensi concilio debitas sumpsere pœnas. Quorum sancta & præclara gesta si etiam hac in parte (vbi aliter fieri nequeat) fueritis imitas

x 1107a

ti, non dubitamus, quin diuina clementia ad eundem mox
suppetias ecclesie dei, quae ab infidelibus vexata, in natione
vestram virtute bellica & hominum numero facile praestan-
tem, os oculosque iam dudum intendit, sensus & corda vestra
inspiret. Vnde omnipotentis dei & beati Petri benedictione
per nos accepta, & de triumphato dracone ac leone diabolo,
id est sublati domo haeresibus, & deuictis foris fidei hosti-
bus, gloriosam victoriam, & in futuro saeculo aeternae salu-
tis premia reportetis. Vos vero pro compertissimo habeas-
tis, quicquid nobis opum & auctoritatis altissimus concede-
re dignatus est, id omne & vitam ipsam pro tam sanctis ope-
ribus, & pro salute commissarum nobis ouium libentissime
exposituros. Cetera quae tam in hoc Lutherano, quam alijs nego-
cijs vobiscum particularibus comunicata cupimus, dilecto
filio Francisco Cheregato, electo Aprutini, quae nuper men-
se Septembri ad negocia fidei & religionis, nostro nomine
vobiscum tractanda, nostrum & huius sanctae sedis nunciu-
m, ad insignem istum conuentum ire iussimus, vobis latius expli-
canda comisimus. Cuius verbis hortamur vos, eadem quam
nostris haberetis, fidem adhibere. Datu Romae apud sanctum
Petrum, sub annulo piscatoris, die, xxv. Nouembris, M. D.
xxij. Pontificatus nostri anno primo.

T Hezius.

VENERABILIBVS fratribus, dilectis filijs, nobilibus
viris, sacri Romani Imperij principibus, electoribus, & alijs
principibus, tam ecclesiasticis quam saecularibus, ac etiam comu-
nitatu omnium, inclitae Germanicae nationis, oratoribus, in
dieta Nurmbergen, congregatis.

Instru-

INSTRVCTIO pro te D. Frācisco Cheregato, de quibusdam, quę prelati, Principibus, & ciuitatum Germanicarum oratoribus dicere poteris viua voce, vbi & quando oportu- num iudicaueris.

IN PRIMIS DECLARABIS EIS MAXI- mum dolorem, quo affligimur, ex prosperatione sectę Lutheranaę: ob id potissimū, q̄ videmus innumerabiles animas Christi sanguine redemptas, & curę nostrę pastorali com- missas, illius occasione a vera fide ac religione auerti, & in perditionē ire; idq̄ in natione, ex qua nobis secundum carnē origo est, quę ab initio, ex quo ad Christum cōuersa fuit, vsq̄ ad istos proximos annos semp̄ extitit fidelissima, ac religio- sissima, ac p̄pterea nobis vehemētissimum desideriu esse, vt huic pesti celerius occurratur, priusq̄ Germaniā ipsi contin- gat, quod Bohemiā olim contigit; nosq̄ paratissimos esse, ad faciendū omnia in hūc effectū, quę ex parte nostra expectas- ri poterunt; ac summopere desiderare, vt etiam vnusquisq̄ eorum hoc ipsum pro viribus facere studeat; vtq̄ id faciant, nos quantū possumus vnūquemq̄ eorum hortari & rogare. Debeunt aut̄ eos ad hoc mouere sequentia.

PRIMO, & ante omnia honor dei omnibus rebus pre- ferendus, qui per istas hęreses grauiter leditur, eiusq̄ cultus consuetus non solum diminitur, sed potius ex toto corrup- pitur. Item charitas erga proximos, qua vnusquisq̄ pro vi- ribus studere debet, proximos errantes ab errore reuocare. Quod nisi fecerit, deus eos qui sua negligentia pereunt, de manu eius requireret.

SECUNDO, mouere eos debet infamia nationis suę, quę cum semper præ ceteris nationibus Christianissima sit habi- ta, nunc propter eos, qui sectam Lutheranam insequuntur, apud omnes pessime audit.

TERTIO, moueat eos respectus honoris eorum proprii, qui maxime leditur, si ipsi, qui apud nationem Germanicam

b

auctoritate & potentia pollent, hereses istas non totis viris
bus expellere laborant; tum quia degenerabunt a progenis
toribus suis, viris Christianissimis, qui in Constantiensi cons
cilio ex magna parte interfuerunt condemnationi Ioannis
Hufs, & aliorum hæreticorum, quorum aliqui ipsum Ioan
nem Hufs proprijs manibus ad ignem duxisse dicuntur. Tū
quia ipsi, vel maior eorum pars, edictum imperiale in exe
cutione sententię apostolicę contra Martinum Lutherum &
suos late factum approbarunt, eiq; auctoritatem suam adhis
buerunt, & propterea nisi illud pro viribus executi fuerint,
vel inconstantes iudicabuntur, vel etiam fauere reputabun
tur: cum manifestum sit, eos vbi efficaciter velint, illum ex
terminare facile posse.

QUARTO, moueat eos iniuria, quæ per Lutherum, eis
& eorum parentibus, ac progenitoribus infertur. Cum enim
ipforum parentes & progenitores, & ipsimet semper tenue
rint fidem, quam ecclesia Romana atq; catholica approbat,
& Lutherus, suiq; sectatores, longe diuersam fidem teneant,
asserendo multa nō esse de fide, quæ tamen illi tenuerint esse
de fide; manifestum est, illos a Luthero condemnari pro infis
delibus & hæreticis, & per cōsequens secundum Lutherum
omnes eorū maiores, qui in fide nostra decesserunt, sunt in
inferno: cum error in fide homines damnationis reos faciat.

QUINTO, attendant finem, ad quem Lutherani tēdunt,
vt scilicet sub colore libertatis Euangelicę, quam hominis
bus præponunt, omnis potestas superioritatis tollatur. Nam
licet ab initio præ se tulerint, ecclesiasticā potestatem tanq;
tyrannicę, & cōtra Euangelium occupatam annihilare, seu
reprimere velle, tamen cum eorum fundamentum, scilicet
libertas, quam prædicant, æque vel plus militet contra pote
statem secularem, quam scilicet illa nullis præceptis, quan
tumuis iustis & rationabilibus obligare possit homines ad
parendum, sub pœna mortalis peccati. Manifestum est, eos

etiam illā eneruare velle: quamuis astute fecerint illam saluando, vt scilicet principibus secularibus credentibus, machinationem hanc, non contra se, sed dumtaxat contra ecclesiasticos (quibus laici communiter infensi sunt) dirigī, ac propterea partim in eorum fauorem tractis, partim dissimulantibus, seu non cōtradicientibus, ipsi facilius ecclesiasticos euerterent. Quo facto dubium nō est, quin populi idem contra sæculares principes tentaturi essent.

SEXTO, moueant eos maxima scandala, turbationes, disreptiones bonorum, homicidia, lites, dissensiones, quas secula hæc pessima excitauit, & quotidie excitat per totam Germaniam. Item blasphemix, maledicta, scurrilitates et amaritudines, quæ istis semper in ore sunt, quæ nisi ipsi sedare curauerint, verendum est, ne ira dei desolatio veniat, super Germaniam, in se tam diuisam, immo super ipsosmet principes, qui cum potestatem et gladium a domino acceperint, ad vindictam malorum, talia in subditis suis fieri permittant. Maledictus, inquit, propheta, qui facit opus dei negligenter, et prohibet gladium suum a sanguine iniquorum.

SEPTIMO, considerent Lutherum prope consimili via ad seducendum populum Christianum vti, qua Machometus ille spurcissimus vsus, tot animarū milia decepit, permittendo videlicet ea, ad quæ homines carnales inclinantur. Et exinde eximendo eos ab his, quæ in lege nostra grauiora videntur: nisi quod Lutherus paulo modestius agere videtur, vt eo efficacius decipiat. Machometus plures vxores habendi, & eas pro arbitrio repellendi, aliasque ducēdi licentiā concessit. Iste vt monachorum & deo dicatarum virginum ac sacerdotum, lasciuia carnis gestientium sibi fauores conciliet, prædicat vota perpetuæ continentię etiam illicita esse, nedum nō obligatoria. Proptereaque licere illis, per Euāgelicā libertatē nubere: imemor verbi Apostoli, cū dicit de viduis adolescentioribus, quæ cum luxuriatæ fuerint, in Christo nubere volūt.

b ij

habentes damnationē, quia primam fidem irritam fecerunt.

QVIBVS per te expositis, & alijs pluribus, quę in hanc sententiam, partim ex literarum nostrarum exemplis colligere, partim ex tua prudentia excogitare poteris, hortaberis nostro nomine dictos Principes, prelatos ac populos, vt tandem expergiscantur, & excitentur, ad obuiandum, & tam grandi iniurię, quam Lutherani deo & sacre religioni eius & maximę ignominie, quam toti nationi vestre Germanicę, ipsiq; met principibus, & maxima opprobria atq; contumelias, quam maioribus eorum, quos (vt diximus) in effectu ad gehennam condemnant, inferre noscuntur, & ad executionē sententię Apostolicę ac imperialis edicti facti, omnino procedant; detur venia his, qui resipiscere, & errores suos abiurare voluerint; semperq; proniores sint ad miserandum, q̄ ad vindicandum, exemplo dei nostri, qui non vult mortem peccatorum, sed magis vt conuertantur, & viuant. At qui in errore pertinaces permanserint, distractionis virga iuxta sacrorū canonū & legum decreta, sic puniantur, vt ceteri eorum exemplo, vel in fide recta permaneant, vel lapsi in rectam viam redeant.

Q; si quis forte dixerit, Lutherum inauditum & indefensum fuisse per Sedem Apostolicam condemnatum, & propterea audiri omnino debere, nec anteq̄ conuictus sit, condemnandum esse, Respondebitis, q̄ illa quę fidei sunt, propter diuinam auctoritatem credenda sunt, nō probanda. Aufer (inquit Ambrosius) argumenta, vbi fides queritur; piscatoribus creditur, non dialecticis. Et certe fatemur, ei defensionem negari non debere, in his quę sunt facti; hoc est, vtrū dixerit, necne; vtrum predicauerit, vel scripserit, necne, semper diuino iure vero & materia sacramentorum standum auctoritati Sanctorū & ecclesię. Adde q̄ fere omnia, in quibus Lutherus ab alijs dissentit, sunt per diuersa concilia prius reprobata. Nō debet autem reuocare in dubium, quod per con-

clia generalia & vniuersam ecclesiã cõstat esse approbatũ, tanq̃ fide tenendum. Iniuriam nãq̃ facit ecclesiã sinodo, qui semel recte disposita nititur in dubiũ reuocare. Quid enim vnq̃ certi esse poterit inter homines? vel quis disputationũ contentionumq̃ finis erit, si presumpuoso & peruerso cuiq̃ libertas seu licentiã erit recedendi ab his, quę non vnus neq̃ paucorum, sed tot seculorum, & tot sapientissimorum hominum consensu, & catholicę ecclesiã (quam deus in his quę fidei sunt, nunq̃ errare permittit) determinatione sancta sunt, cum tamen vnaquęq̃ ciuitas leges suas inuiolabiliter obseruari exigat? Quomodo non omnia turbationibus & scandalis & confusione plena erunt, nisi ea, quę semel, immo sapius maturo iudicio cõstituta, ab omnibus inconcusse obseruentur? Cum igitur Lutherus & sui cõcilia sanctorum patrum condemnant, sacros canones comburant, & cuncta pro arbitrio suo confundant, ac totum mundum perturbent, manifestum est, eos tanq̃ publicę pacis inimicos & perturbatores, ab omnibus eiusdem pacis amatoribus exterminandos esse.

ITEM, dices nos ingenue fateri, q̃ deus hanc persecutionem ecclesiã suã inferre permittit, propter peccata hominũ, maxime sacerdotum & ecclesiã prælatorũ. Certum em̃ est, non esse abbreviatam manũ domini, vt saluare nequeat, sed peccata diuidere inter nos & ipsum, & abscondere faciem suam a nobis, vt non exaudiat. Clamant scripturę, peccata populi deriuari a peccatis sacerdotum; proptereaq̃ (vt ait Chrysostomus) saluator noster curaturus infirmam ciuitatẽ Iherusalem, ingressus est prius templum, vt peccata sacerdotum primo castigaret, instar boni medici, qui morbum a radice curat. Scimus in hac sancta sede, aliquot iam annis, multa abominanda fuisse, abusus in spiritualibus, excessus in mandatis, & omnia deniq̃ in peruersum mutata. Nec mirum, si aegritudo a capite in membra, a summis pontificibus

in alios inferiores prelatos descēderit, Omnes nos (id est prelati & ecclesiastici) declinauimus, vnusquisq; in vias suas: nec fuit iam diu, qui faceret bonum, non fuit vsq; ad vnum. Quā ob rem necesse est, vt omnes demus gloriam deo, & humiliemus animas nostras ei, videatq; vnusquisq; nostrū, vnde ceciderit, & se potius quilibet iudicet, q̄ a deo in virga furoris sui iudicari velit. Qua in re, quod ad nos attinet, polliceberis nos omnem operā adhibituros, vt primum curia hæc, vnde forte omne hoc malum processit, reformetur, vt sicut inde corruptio in omnes inferiores emanauit, ita etiam ab eadem sanitas & reformatio omnium emanet. Ad quod procurandum nos tanto arctius obligatos reputamus, quanto vniuersum mundum huiusmodi reformationem auidius desiderare videmus. Nos (vti alias tibi dixisse credimus) Pontificatum hunc nunq̄ ambiuimus, immō quantum in nobis fuit, longe maluissimus, priuatam vitam agere, & in sancto ocio deo seruire. Et profecto pontificatum ipsum plane recusassemus, nisi dei timor, & sincerus electionis nostri modus: nec non scismatis ex recusatione nostra imminentis metus nos acceptare illum coegisset. Subicimus igitur colla summe dignitati, non ob dominandi libidinem, neq; ad ditandos propinquos nostros, sed ad diuinæ voluntati parendum, ad deformatam eius sponsam ecclesiam catholicam reformandam, ad subueniendum oppressis, & doctos ac virtute præditos, qui multo iam tempore neglecti iacuerunt, erigendum & ornandum, & deniq; ad omnia alia agendum, quæ bonum pontificem & legitimum beati Petri successorem agere oportet. Quanc̄ nemo mirari debet, si non statim omnia errata et abusus omnes per nos emendatos viderit. Inueteratus nimium morbus est, nec simplex, sed varius & mutiplex: perdetentim in eius cura procedendum est, & prius grauioribus magisq; periculosis occurrendum, ne omnia pariter reformare volentes, omnia perturbemus. Omnes subitæ mutatio-

nēs (inquit Aristoteles) in republica periculosa sunt. Qui nimis emungit, elicit sanguinem.

Q̄ aut̄ vltimis literis tuis scribis, questos fuisse tecum principes istos, q̄ concordatis eorū per hanc sedē derogatum sit: dices, nos de his, quæ ante nos facta fuere, culpari non posse nec debere, nobisq̄ eiusmodi derogationes etiam dum in minoribus essemus, semper plurimum displicuisse. Proinde nobis certissimam sententiam esse; etiam si ipsi nō requirerent: illis nostri pontificatus tempore penitus abstinere; partim vt vnicuiq̄ ius suum feruamus, partim, quia æquitas & humanitas exposcit, vt inclitā nationem nostram non solum non offendamus, sed etiam peculiāres ei fauores impendamus.

DE processibus vero, quos a rota auocari, & ad partes remitti postulant, dices nos cupere eis in hoc gratificari, quantum honeste possimus. Sed propter absentiam auditorum ab vrbe pestis gratia, non posse nos de qualitate & habitudine ipsorum processuum ad præsens informari; reuersis vero illis, q̄ peste iam decrescente, breui futurum speramus, facturos in gratiam dictorum principum, quicquid rationabiliter poterimus.

ITEM, sollicitabis diligenter, responsa literarum nostrarum, & requires eos, ad quos scribimus, vt nos literis suis informant, quibus medijs eorum iudicio videatur huic pessimæ sectæ commodius obuiare posse, vt ea quæ per nos prouidenda fuerint, celerius prouideri possint. Et super hoc ipso etiam tu te diligentissime informabis, & nobis plene perscribes.

ITEM, quia intelleximus, in Germania esse multos bonos & doctos viros pauperes, aliqua etiā præclara ingenia, quæ ex dignitate apostolicarū prouisionum histrionibus & stabularijs potius, q̄ a viris doctis fieri solitarū, a sedis huius deuotione auersa, cupimus, vt inquiras, quinā illi sint, eorūq̄

nomina ad nos transmittas, vt accurrente beneficiorum Germanicorum vacatione, illis proprio motu prouidere possimus. Scimus enim, quantum dei honori & animarum salutis ac ædificationi obfuerit, q̄ iam diu beneficia ecclesiastica maxime curam & regimen animarum habentia, data fuerunt hominibus indignis.

DE subsidio procurādo, pro Hungaris, non dastus aliam informationem, q̄ discedenti tibi dedimus, excepto, q̄ te hortamur, vt rem illam summo studio (vti facis) cures, nos etiā apud principes & respublicas Italicas, missis oratoribus, sollicitabimus, vt pro viribus quisq̄ subueniat.

Adrianus Papa. vj.

T. Hezius.

RESPONSIO ILLVSTRISSIMORVM AC

Reuerendissimorum Principum, necnon aliorum sacri
Romani imperij ordinum Pontificio legato reddita.

Serenissimus & illustrissimus Princeps & dominus
dominus Ferdinandus, sacrae Cæsareae Maiestatis
Locumtenens, necnon Reuerendissimi in Christo
patres, Illustrissimi, Reuerendi, ac Illustres Prin-
cipes Electores, aliorumque omnium ordinum huius sacri Ro-
mani Imperij cōuentus proceres, literas beatissimi in Christo
patris & domini, dñi Adriani, sanctę Romanę & vniuersalis
ecclesię pōtificis optimi & maximi, in forma Breuis, simulque
ea, quę vestra Reuerēdissima dominatio verbo pposuit, tan-
demque instructionem, quam scriptis nomine suę beatitudinis
přesentauit, in negotio Lutheranae factionis, cum debita ho-
noris & reuerentię exhibitione, atque non sine singulari ani-
morum gratitudine acceperūt, & diligētissime intellexerūt.

IN primis, ex quo serenissimus & illustrissimus Princeps
& dominus Locumtenens, cæterique electores Principes, &
huius sacri conuentus proceres nouerūt beatitudinem Pon-
tificis ex nobilissima Germanica natione originem traxisse
& natum esse. Cuius eximias ac p̄stantes animi & corpo-
ris dotes virtutesque toto fere orbe, etiam dum in minoribus
esset, celebratas, iam pridem perspicuas habent. Quare de
suę beatitudinis ad summum Apostolatus apicem concor-
di ac diuina electione & vocatione incredibili quadam ani-
morum hilaritate & lætitiā sunt affecti; aguntque deo optimo
maximoque summas gratias, quod sanctę suę ecclesię de tali ac-
tā digno, optimoque pastore p̄uidere dignatus est. Ex animoque
precantur, & pro sua summa clementiā, & perpetua sui no-
minis gloria, animarumque salute, & ecclesię vniuersalis in-
columitate, suę beatitudini omnem fœlicitatem rerū atque cor-
porum diutinam prosperitatem largiri velit. Nihil dubitan-
tes, quod ex hac tam sancti & virtuosi pastoris concordie electio-

c

ne sancte, christiane, catholicęq; ecclesię plurimum fructus
et salutis sit euenturum. Cuius rei euidentis facit argumentũ,
q; sua beatitudo iterum atq; iterum testatur, nihil se tam die
noctęq; cogitare, q̃ vt in curando grege sibi commisso bo-
ni pastoris partes modis omnib⁹ prestare possit: in primisq;
sibi curę esse, christianorum principum animos, iam nimis
inter sese dissidētes, ad pacem et concordiam ineundam com-
ponere, deponendaq; arma (aut si bellandum esset, ea in fis
dei hostes conuertenda) quotidianis fere literis hortari, præ-
cariq; hætenus nõ destitit, simulq; declarando, quanta huius
tam sancti et præelari desiderij (seruando, et subsidia mittens
do Rodianis militibus cum incommodo suę rei familiaris)
re ipsa ediderit exempla. Ex quibus omnibus sacrę Cæsareę
Maiestatis dominus Locumtenens, cæteri q; huius sacri imp-
perij ordines, non mediocrem spem & consolationem, cum
maxima animorum gratitudine accepere, plane intelligens
tes, hanc concordiam Christianorum principum in omnibus
rebus bene gerendis ac ordinandis non minimum momenti
habere: sine qua profecto nec respublica Christianę reli-
gionis recte curari, vel institui, multoq; minus tyrannidi im-
manissimi Turcæ commode obsisti poterit. Quęadmodum
hęc ex his, quę reuerendissimus dominus suę beatitudinis
nuncius apostolicus nuper, cum pro subsidijs Hungarorum
regno decernendis, perorando proposuit, simulq; ex his,
quę per serenissimi Hungarorum regis & illius regni lega-
tos lamentabiliter exposita & declarata sunt, quas scilicet
calamitates, iniurias, & ad extremum vsq; exitium Hunga-
rorum regnum ab impijs hostibus tulerit, in diesq; maiora ti-
mere habeat, abunde intellecta sunt.

Quare serenissimus Princeps sacrę Cæsareę Maiestatis
Locumtenens, cæteri q; principes, electores & ordines, sum-
mo studio ex animo orant, vt sua sanctitas in hoc sancto pro-
posito, ea qua cepit diligentia, vt pius pater & verus pastor

pro incumbētis officij sui debito pergat, nihilq; intētātum
relinquat, quo Christianōrum principum dissidētes animos
ad pacem reducat; vel si id in totum fieri non possit, saltem
ad tempus, in tāta temporum & rerum necessitate, inducias
facere labore; quo instantibus Christianā reipub. periculis
& Turcā perfidissimi conatib⁹, dei auxiliis, cōmunib⁹ Chris-
tianorum copijs, & commodis faciliusq; obsisti, & Christi-
anus populus ab illius tyrannide liberari possit; pro quo
serenissimus princeps locumtenens, alijsq; principes Germani,
vna cum ceteris potentatibus omni ope & operā fide-
liter sunt laboraturi.

Deinde suā beatitudinis litera, simulq; instructio per suę
beatitudinis nuncium apostolicum, coram ordinibus Imper-
rij oblata, continebant suam beatitudinem maximo dolore
affligi, ex prosperatione seclæ Lutherana, ob id potissimum
q; innumerabiles animas Christi sanguine redemptas, ac suā
beatitudinis curę commisse, illius occasione, a vera religio-
ne auertantur, atq; in perditionē eant, ob id suā beatitudinē
vehemētissime desiderare, vt huic pesti celerius occurratur, &
ne deteriora inde cōtingant, eū explicatiōe quarundā, neces-
sariarū rationū, quo principes Germanos ad hęc q; celeri⁹ cō-
mandū, maxime mouere possint, ac debeāt; in primisq; ad hor-
tando, vt sententia per sedem apostolicam in Lutherum legit-
time lata, & post sacra Cæsareā & catholicā maiestatis edic-
tum, super eiusdem sententię executione, in proximis con-
silijs V Vormacię habitis decretum, debitæ demanden-
tur executioni.

Ad hęc sacra Cæsareā maiestatis locumtenens, & princi-
pes, alijsq; ordines dicunt, se non minus, q; beatitudinem Pon-
tificis ex animo dolere, de impietatibus, animarum pericu-
lis & incōmodis, quæ in Christiana religione, ex Luthera-
na seclæ, alijsue prouenerint. Quicquid enim auxiliij & con-
siliij pro extirpandis erroribus & animarum periculis, antea

uendis sua moderatone præstare vnq̄ poterit, sunt pro summa sua in Christi religionem deuotione & pietate paratissimi, ingenueq̄ agnoscunt, se, & beatitudinẽ Pontificis, & sacræ Cæsareæ maiestati, vt Christianos decet principes, ad omnem obedientiam esse obnoxios.

Sed q̄ sedis apostolicæ sententia in Lutherũ lata, simulq̄ sacræ Cæsareæ maiestatis edictum, non sit debitæ executioni demandatum, non sine maximis vrgentissimisq̄ rationibus, vtputa, ne peiora inde causarẽtur, & c. hactenus prætermisum est.

Maiori nanq̄ populi parte iam pridem persuasum est, & modo Lutheranis libris ac dogmatibus populorum opinio sic informata, vt iam pro comperto habeant, nationi Germanicæ a curia Romana per certos abusus, multa & magna grauamina & incõmoda illata esse; ob id, si pro executione apostolicæ sedis sententiæ, vel imperatoriæ maiestatis edicti, quidpiam acerbius attentatum esset, mox popularis multitudo sibi hanc suspicionem animo concepisset, ac si talia fierent pro euertenda Euangelica veritate, & sustinendis, manutenuendisq̄ malis abusus, impietatisq̄. Vnde indubie aliud nihil, q̄ grauissimi tumultus populares, intestinaq̄ bella speranda essent. Quemadmodum ex multis ac varijs rerum argumentis principes, aliq̄ ordines iam plane didicere, & cognouere. Oportunioribus itaq̄ remedijs his malis, in hac potissimum temporum difficultate, succurrendum esse existimant.

Nam quemadmodum & reuerendissimus dominus nuncius apostolicus, nomine beatissimi, Põtificis, in sua instructiõẽ inter alia pie, Christiane, & vere fatetur & agnoscit, q̄ deus hanc ecclesiæ suæ persecutionẽ inferri permittit, propter peccata hominũ, polliceturq̄ beatitudinẽ, Põtificis omnem adhiisurum operam, vt primum Romana curia, vnde forte omne hoc malum processit, reformetur, vt sicut inde corruptio in

omnes inferiores emanauit, ita etiam ab eadem fanitas & reformatio omnium emanat.

Ad hæc beatissimus Pontifex pio ac paterno amore testatur sibi, etiam dum in minoribus esset, plurimū displicuisse, quotiens concordatis principum per curiam Roma, derogaretur, suæq; Beatitudini hanc certissimam esse sententiam, etiam si principes nunquam requirerent, sui Pontificatus tempore penitus abstinere, vnicuiq; & maximæ nationi Germanicæ, ius suum conseruare: illiq; nationi peculiare fauores impendere. Quis itaq; ex his omnibus non videt, sanctissimum Pontificem nihil penitus illorum omittere, quæ vel pius pater & verus pastor ouibus suis vnq; vel præstare posset, vel debeat. Quis etiam per hæc ad veram pietatem filialem amorem, & erratorum suorum emendationem non moueretur: maxime cum sua sanctitas hæc tam pia sanctaq; instituta opere ipso vti cepit, præstiterit.

Quæadmodū sereniss, dominus locumtenēs, cæteri q; principes, & omnium huius imperij ordinum proceres indubie sperant, idq; pro summa immortalis dei gloria, animarum salute, ac publica pace & tranquillitate seruāda fieri ex animo efflagitant, orantq;. Nam nisi istiusmodi abusus & grauamina, simulq; certi articuli, quos sæculares principes iuxta hæc specialiter designatos, scriptis exhibebunt, fideliter reformatur, vera pax & cōcordia inter ecclesiasticos, sæcularesq; ordines, huiusq; tumultus & errorum extirpatio per Germaniam minime speranda est. Nam ex longis & varijs bellorum tumultibus, quibus Germania nostra multis annis inturbata: item ob alia grauamina & incommoda, quæ huic nationi hactenus incubuerūt, hæc natio pecunijs ac diuitijs adeo est extenuata & exhausta, vt etiam iam pro necessaria iusticiæ ac pacis conseruatione in his deficiat. Multo maiori itaq; incōmodo & difficultate Hungarorū regno & Croatis petita auxilia contra Turcam præstare poterit. Cū autem

ordines sacri Romani imperij nihil dubitant, beatitudinem Pontificis pro comperto habere, Principes Germanie in solutionem Annatorum ad aliquot annos sedi Apostolicae solvendum, ea lege ac conditione consensisse, ut illa in oppugnationem perfidissimi Turcae, & defensionem fidei catholice convertentur. Ex quo autem numerus annorum, intra quos annata illa solvi debeant, nunc longo intervallo tractatus sit, neque annata illa a beatitudinis suae praedecessoribus Pontificibus Romanis in hunc usum, in quem decreta sunt, conversata; ob id, si modo necessitate exigente, communia auxilia in oppugnationem Turcae per Germaniam essent decernenda & colligenda, causatur inde populus Germanicus, quare Annata prius iam multis in hunc usum reservata, ad hoc opus non applicentur, auerfaturque alia in se ob hanc causam gravamina recipere. Ex quo praelati ecclesiastici pro annatis sedi Apostolicae solvendis, ut plurimum suis subditis super indicata, & collectas imponere, & talia ab eisdem recuperare causaverunt. Quare illustriss. Princeps dominus Locumtenens, alijque principes, & imperij Romani ordines vehementer orant, ut beatitudo Pontificis velit haec & alia paterno affectu considerare, & illa Annata, quae post obitum episcoporum, aliorumque praelatorum, seu ecclesiasticorum, ad curiam Romanam solvenda fuerint, in futurum non exigere, sed illa fisco sacri Romani Imperij applicanda relinquere, ut eo commodius iustitia, pax & tranquillitas nationi Germanicae conservari, & respublicae melius per haec ordinari possit; per Germanicam nationem alijs Christianis potentatibus contra Turcam communem hostem auxilia & praesidia praestari, quod alias & absque eo minime sperandum erit.

Item cum beatitudo Pontificis inter alia desiderat informari, quibus medijs huic Lutherano errori commodius obviari possit, ut ea quae per suam beatitudinem providenda fuerint, celerius curari possint. Ad haec illustriss. Princeps domi

nis locumtenens, alijsq; principes & ordines dicunt, quæquid
hæc in re pro pietate & Christianæ religionis deuotione vti-
litatis & auxilijs præstare poterint, sunt, eruntq; semper ex
animo paratissimi. Ex quo autem hoc sæculum in omni stas-
tu, tam ecclesiastico, qm̄ seculari corruptissimos habeat mores,
Sintq; non tantum ex parte Lutheranae sectæ, sed ex alijs cau-
sis multi errores, abusus et corruptelæ, quæ ita inoleuerunt,
vt istis oportunis remedijs provideri summopere necessaris-
simum sit, ob id simulq; propter immensam tyrannidem crude-
lissimi Turcæ, qua multis iam annis christianitati multa incõ-
moda et calamitates varias intulit, hodieq; maiora inferre
molitur. Nullum itaq; commodius, efficacius et opportunius
remedium illustris, dominus princeps locumtenens, ceteriq;
principes et ordines cogitare possunt, qm̄ q; beatitudo Pontis-
ficis, accedente ad hæc sacræ Casaræ maiestatis consensu,
liberum Christianum Concilium, ad locum convenientem
in natione Germanica, quanto otius & celerius quo ad fieri
possit: videlicet vel in Argentoratum, vel Moguntiam, Cos-
loniam Agrippinam, vel ad ciuitatem Metensem, vel alium
conuenientem locum in Germania indicere: nec ultra vnus
anni spacium (si possibile foret) hæc Concilij conuocatio &
designatio differatur: & q; in tali concilio, cuius qui inter-
esse deberet, ecclesiastici, vel laicalis ordinis, non obstâtibus
quibuscunq; iuramentis et obligatiõibus, libere liceret loqui
et consulere pro gloria summi dei, et salute animarum, proq;
republica Christiana, absq; aliquo impedimento: quinimo
quilibet ad hæc debeat esse obnoxius, vt non dulcia, sed ver-
ra et meliora consulat, summa cura et diligentia per salutem
animæ suæ, et absq; aliqua adulatione doli vel fraudis suspi-
tione

Verum quibus modis et rationibus interim et medio tem-
pore isti tumultus et populi errores poterint pacari, interces-
neri, et compesci, maxima cura et diligentia illustris, et ses-

renissimus dominus locumtenens, & alij principes consuluerunt, cum non minima pars istius negocij ex hac medij temporis intercapedine pendeat.

Itaq; deliberauerunt in primis, ex quo Lutherus, & aliqui illius sectatores in ditione ac territorio illustrissimi ducis FRIDERICI, Saxoniae principis electoris &c. agant. Ob id illustriss. Princeps locumtenens, & alij ordines Imperij, apud praedictum Principem Saxoniae summa diligentia curare volunt, & per eundem principem efficere sperant, ne Lutherus & sui sectatores aliquid amplius scribat, edat, & typis excudi faciat: indubieq; sibi persuadent, qd praedictus illustrissimus Princeps Saxoniae, pro sua in religionem Christianam pietate, & in sacrum Romanum Imperium obseruantia & obedientia, vt virtute praeditum deceat principem electorem, omnem operam in hac sit adhibiturus. Curabuntq; simul illustrissimus dñs locumtenens principes, & imperij ordines, vt per omnem Germaniam cum diuini verbi contionatoribus, siue praedicatoribus diligenter agatur, ne in populum Christianum spargant, vel dicant ea, per quae possit popularis multitudo ad tumultum vel rebellionem moueri, aut in aliquem errorem induci, sed qd nihil praeter verum, purum, sincerum, & sanctum Euangelium, & approbatam scripturam pie, mansuete & Christiane, iuxta doctrinam & expositionem approbatam, & ab ecclesia Christiana receptam scripturae doceant & praedicent, omniaq; illa omittant, quae a populo doctius & sanctius ignorantur, qm sciuntur, quae ne subtilius indagare, & adimum vsq; exigere, minime expedit: nihilq; in populo per contionem disputationum moueant, sed quicquid controuersiae fuerit, vsq; ad determinationem futuri concilij reseruent. Ordinabunt praeterea Archiepi et epi, ac alij praelati, per suas dioeceses viros doctos, probos, et sacris literis peritos, qd praedicatoribus fideliter et diligenter intendere debebunt. Et si quid ab illis vel erratum, vel minus idonee dictum esse offenderint,

derint, pie, mansuete, ac modeste eos corrigent, et informas-
bunt, in hunc modum, ne quispiam suspicari possit, vt veritas
Euāgelica per hoc impediri quæretur. Qui prædicatores
fideles monitores audire nollent, nec a suis ineptijs abstinere,
debeant per locorum ordinarios congruis pœnis coerceri et puniri.
Præterea in omnibus bibliothecis, et apud typographos diligentissime,
quantum possibile erit, providebunt, ne in futurum aliquid noui
typis excudatur: maxime, ne libelli famosi, neque publice, neque
secrete vendantur. Et ordinabuntur apud omnes potestates, vt si
quispiam aliquid noui edere, videri, vel typis excudere voluerit,
vt prius per aliquos viros probos, doctos, et literarum peritos ista
reuis deantur et recognoscantur: et nisi per eosdem admissum, vel
approbatum fuerit, minime vendatur, excudatur, vel publicetur.
Et per hæc media sperant, quod hoc tempore poterit istis
tumultibus, erroribus, et offendiculis commodius mederi: maxime,
vbi beatitudo Pontificis in istis grauaminibus congruam et debitam
faciet reformationem, et prouisionem, atque liberum et christianum
designabit concilium. Per hæc enim maxime satisfieret populari,
et nunc fluctuanti multitudini. Et si hic tumultus tam illico in totum
forſan per ista sedari non posset, nihil tamen dubitant, quod maior
pars istius per hunc modum ad tranquillitatem & pacem moueretur.
Indubie enim multi probi & boni viri Christiani futurum & proxime
indicendum Concilium magno desiderio essent expectaturi.

Postremo de presbyteris, qui matrimonium contrahunt, & de
religiosis, qui relictis monasterijs ad sæculum redeunt, de quibus
reuerendissimus dominus nuncius apostolicus, etiam inter cætera
meminit; considerant principes, & Imperij ordines, ex quo in
legibus ciuilibus nulla pœna specialiter super his sit statuta,
ob id congruum & iustum ipsis visum est, vt tales per eorum
ordinarios debita pœna sacris canonum constitutionibus super hoc
expressa, vtputa amissio-

d

ne Beneficiorum, & priuilegiorum, & alijs condignis pœnis puniantur, & coërceantur: & q̄ ordinarij illi a potestatis bus sæcularibus in ista animaduersione & punitione minime impediuntur. Sed q̄ pro tuitione iurisdictionis ecclesiasticæ eis auxilium & fauorem impendant, & super his omnibus publica mandata & edicta faciant, ne quispiam ordinarios in punitione & coertione talium impediatur: sed quando alijs illi vota transgressores in ditione & territorio alicuius principis vel potestatis sæcularis delinquerent, q̄ ex tunc debitis & congruis pœnis puniantur & coërcentur.

Postremo super his omnib⁹ illustrissimus & serenissimus princeps dominus locumtenens, aliq̄ principes et ordines vehementer, et ex animo iterum atq̄ iterum orant, vt beatitudo Põtificis, simulq̄ reuerendus dominus orator, ista omnia non aliter accipere et intelligere velint, q̄ a bono, pio, synce ro, et Christiano animo profecta, cogitata, et dicta esse. Nihil enim est, quod omnes isti principes et ordines tam ex animo velint, atq̄ cupiunt, q̄ statum sancte, catholice, et Romane ecclesiæ, beatitudinisq̄ Pontificis foelicem, incolumem, et saluum, ad cuius vota, desideria et obedientiam, vt fideles filij se paratissimos offerunt, atq̄ commendant.

REPLICATIO PONTIFICII ORATORIS.

Erenissime Cæsareę Locumtenens, Reuerendissimi patres, illustrissimi principes, & totius sacri Cæsarei senatus ordines amplissimi, cū pridie mihi longo tempore expectanti, datum fuerit tandem a vobis responsum, in re Lutherana, volui illustrissimis dominationibus vestris non solum verbo, sed & literis indicare, quod parum mihi illud satisfiat, & per subsequens Pontifici maximo, ac vniuersę Christianitati sit minus satisfacturum. Et ommissis multis, quę de pietate, fide, & obseruantia vestra erga sanctissimum dominum nostrum & sanctam sedem apostolicam in prohemio vestri responsi habentur, de quibus tamen nomine suę sanctitatis vestris illustrissimis dominationibus gratias ago, veniam tandem ad ea, quę suppletioe, correctione & declaratioe indigere videtur: reliqua prout stant, quatenus placeant sanctissimo domino nostro acceptanda.

Et primo, quantum pertinet ad id, quod illustrissime dominationes vestrę dicunt, & se excusando asserunt, quod attento, quod populis Germanię sit persuasum, quod ipsis multa graua mina a curia Romana sint illata, & ab ipsa multa scādala & incōmoda indies patiantur, non fuisse visum, sibi expedire vt sententia apostolicę sedis, & imperiale decretum, debitę executioi mādetur, ne inde cōtingat, peiora & acerbiora mala prouenire. Ad hoc replicatur, quod nec sanctissim⁹ dñs noster nec Cæsareę Maiestas, nec vllus Christianorum principum expectauit vnq̄ tale a vobis responsum in hac re dari. Nam si Lutherus ante sententiam apostolicam, tot clarissimorum virorum, ac vniuersitatum iudicijs fundatam, & deniq̄ ante Cæsareum decretum, ipsiusq̄ edictum errauerat in vno, post eandem sententiam & decretum errauit in longe pluribus, & nihil reliquum fecit, quo minus tota orthodoxa religio a fundamentis euerfa sit. Quapropter, cum pœnæ debeant

d ñ

de iure commensurari delicto, attento, quod indies magis cum suis sequacibus errauit, & errat, ut notorium debent poenae ipsae augeri, atque grauari, & non diminui, prout ex presenti vestro decreto fit. Et quantum ad responsum ipsum, ex eo in primis offenditur diuina maiestas, cuius causa tam segnitè curanda proponitur: Offenditur Pontificis & apostolicae sedis dignitas: offenditur postremo imperialis culminis celsitudo, quorum decreta & ordinationes tam impune suspenduntur, abrogantur, deprimunturque: offenditur & pariter communis honor vester, cum omnes vnanimes interfueritis eidem imperiali decreto decernendo, & vestram auctoritatem praestando. Nec satisfacit illa ratio, quod propter scandala euitanda, dicta apostolica sententia, & imperiale edictum exequi non debeant. Nam non sunt toleranda mala, ut proueniant bona: & magis sunt curanda ea, quae pertinent ad animam quam ad corporis salutem. Neque videntur excusandi, qui Lutherum sectari velint, quod propter sibi inflicta scandala & grauamina a curia Romana (etiam si verum illud esset) deberent ab unitate catholicae fidei propterea resilire, & in profundum malorum se precipitare.

Nam omnia potius mala deberent equo animo & patienter sustinere, quam se & animam suam, cum animae periculo in precipitium dare. Et si illud in omni tempore praestare debuissent, quanto magis deberent resipiscere: cum intelligant deum optimum maximumque dedisse ecclesiae suae sanctae pastorem optimum: pastorem inquam sanctissimum, eundemque Germanum, qui non solum uniuersam ecclesiam sit curaturus & instauraturus, sed etiam Germaniam suam ad pristinam pietatem restitaturus, ac pluribus & insignibus donis, in his quae honeste poterit, illustraturus. Quare principes illustrissimi & excellentissimi vos tantis affectibus rogo, & vehementer obtestor, ut his rationibus verissimis adducti, velitis, antequam huiusmodi celeberrimus vester conuentus dissoluatur, omnino statuere,

& firmiter deliberare, q̄ eadem apostolica sententia, ac imperiale edictum exequatur, & executioni mandetur, sine aliqua diminutione; cum ex hac magna pars, quinimo tota Germaniæ salus dependeat. Et si in aliquibus Germani populi vt asseritur, sunt a curia Romana grauati, illud declarent. Nam semper apostolica sedes, quæ est mater pijsissima omnium oppressorum, parata erit illos subleuare, & pro viribus iuuare, & tueri.

Quo ad seditiones & discordias, quæ sunt inter ecclesiasticos & seculares principes Germaniæ pacandas, ac ad articulos dandos eosdem moderandos, respondetur, q̄ sanctissimus D. N. vbi eas seditiones, discordias intellexerit, pro officio humeris suis incumbenti, curabit, vt omnino componantur, & extinguantur, cū nō minus habeat in filios suos & ecclesiæ temporales principes, ac habeat eosdem ecclesiasticos. Pariformiter moderabitur omnia inter eos, vt vnusquisq; habeat quod suum est, & neutri iniurietur.

Quo ad Annatas non persoluendas Romæ, sed in Germania retinendas, pro sustentatione imperialis gubernij, habita ea declaratione, quæ facta est verbo difficultate, quæ fieri possit ad eam concedendam, reseruatur responsio ipsi Pontifici, quæ dabitur, vel imperiali regimini, vel futuro principum conuentui, prout magis expedire suæ sanctitati videbitur.

Quo ad Consilium, quod datur per illustrissimas dominationes vestras, q̄ attentis legitimis causis, quas adducunt, sanctissimus dominus noster debeat cōuocare œcomenicum generale concilium; replicatur, q̄ illud speratur non debere displicere suæ sanctitati, ob omnes præcipue illas causas, tamen petitur, vt illud concilium alijs verbis magis idoneis reformetur; & q̄ tollantur ea, quæ possent aliquam vmbra facere suæ sanctitati, prout est, q̄ sua sanctitas debeat conuocare Concilium de consensu Cæsareæ Maiestatis, q̄ sit lis

berum, & q̄ relaxentur iuramenta; item q̄ ponatur magis in vna ciuitate q̄ in alia, & similia &c. Quia nisi tollerentur ista, videretur sanctitati suæ ligari manus per illustrissimas D. vestras, prout in voce declaratum est.

Quo ad prædicatores, qui in posterum fidelibus habebūt prædicare verbum dei; replicatur, q̄ seruari debeat illud, quod sanctissimus dominus noster nuper pie & sancte statuit, & ordinauit, de venerabilium fratrum suorum consilio & assensu. Quod est, vt stante ista pernitiōsa secta in Germania, nullus deinceps possit prædicare verbum dei per ciuitatem vel diocesim alicuius, nisi ille talis prius fuerit examinatus per episcopum vel officialem suum de doctrina & sufficiētia sua, & eadem fuerit ab eo approbata, vel propria & Christiana reputata. Et pariformiter, nisi ille talis fuerit ad munus prædicandi, per eundem episcopum, vel suum officialem institutus; qui habeat etiam illum amouere & castigare, quando a recta via ceciderit. In cæteris placet, quantum de dictis prædicatoribus per illustrissimas D. V. respondetur; id est, q̄ prædicent Euangelium cum interpretatione scripturæ, quæ sit per ecclesiam approbata.

Quo ad impressores & venditores, seu alios diuulgatores Lutheranorum librorum, & aliorum, qui sectam suam sustinent & fouent, replicatur, q̄ nullo pacto placet data responsio, q̄ curabunt illustrissimæ dominationes vestræ providere, quantum possibile erit, ne tales libri imprimantur vel vendantur &c. Sed dico in hoc, prout in alijs totaliter deberi exequi, sedis Apostolicæ & imperialis celsitudinis sententia; id est, q̄ libri impressi & imprimendi comburantur; imprimentes vero & vendentes, seu alios inuulgantes dictos libros, iuxta easdem sententias puniantur. Et in hoc maxime peto, deberi aduertī; nam in hoc stat tota vis, pro ista pernitiōsa secta comprimenda, ne tales libri amplius inueniantur. Nam ex illorum lectione omnia hæc mala pro-

fecta sunt. Et quantum pertinet ad id, quod nullus possit in posterum libros novos imprimere, nisi illi tales libri prius viderentur & examinentur per aliquem virum doctum; dico, in hoc non debere recedi a constitutione moderni Concilii Lateranensis, quae iam est in usu; & est, ut nullus sub poenis in ea contentis, possit aliquos libros imprimere, nisi per ordinarium Episcopum loci, vel eius officialem tales libri lecti & examinati, ac pro Christianis reputati & habiti sint.

Quo ad clericos, qui uxorem ducunt, replicatur, quod illa, quae pro responsione scripta sunt, non displicere videntur, quando in cauda aculeum non habeant. Propter quod petuntur illa verba declarari, quae sunt in fine capituli dicti responsi sub eisdem verbis. Si quando alios illi votorum transgressores in ditione & territorio alicuius Principis, vel potestatis saecularis delinquerent, quod extunc debitis & congruis poenis puniantur, & coerceantur, &c. dico, quod si talia verba intelligi debent secundum praedicta; id est, quod tales puniantur a suis iudicibus ecclesiasticis, bene stant; sed si referantur, quod saeculares principes vel potentes illos punire debeant; in hoc dico, & instantissime peto tale responsum, utpote contra libertatem & ius ecclesiae omnino corrigi debere, & reduci ad verum sensum. Nam si Principes saeculares res auderent tales iudicare, & in eos iurisdictionem exercere, esset ponere falcem in messem alienam, & tangere eos, qui sunt peculiariter Christo reseruari, nec ob transgressionem voti, seu ob apostasiam praesumant credere Principes tales ad suam potestatem, vel iurisdictionem deuolutos esse, si delinquent in suis dominis, vel territoriis; cum propter talem transgressionem, vel abusum ordinis sui non desinant propterea esse de iurisdictione Ecclesiae. Quia cum remaneat illis character & ordo, semper sunt in eiusdem Ecclesiae potestate. Vnde in tali casu, quod in dominis Principum delinquant, ipsi Principes denuncient illos suis episcopis.

vel alijs superioribus, qui eos castigant, corrigant, & si opus fuerit, pro viribus suis dictos Episcopos seu superiores brachio suo iuuent, & alijs preſto ſint.

SVPER quibus omnibus & ſingulis petitur per me nunciũ apoſtolicum, habita matura deliberatione, ab illuſtriſſimis dominationibus veſtris, melius, clarius, ſanius & conſultius reſponderi,

QVAMVIS PRINCIPES ET RELIQVI ORDINES Germanicæ nationis iterum pro verbis verba dare potuiſſent, quum tamen alijs magis neceſſarijs occupati eſſent negocijs, Pontificium oratorem priori reſponſione contentum eſſe iuſſerunt, donec grauamina nationis Germanicæ ſummo Pontifici tranſmiſſa forent, ac inde manifeſtum fieret, num verba eius tam blanda facta, etiam debita, ſequutura eſſent.

SACRI

SACRI ROMANI IMPERII PRINCIPVM

ac Procerū grauamina centum, quæ aduersus Sedem Romanam, ac totum Ecclesiasticum ordinem Oratori Pontificiæ sanctitatis, in Comicijs Germanorum Principum NoreMBERGÆ, Anno &c. xxij. inchoatis, finitis vero, xxiiij. proposuerunt.

Ostendit ratio per Oratorem Sanctitatis Pontificiæ Comicijs prædictis, coram Maiestatis Cæsareæ Locumtenente, Electoribus, cæterisque Pontificibus, ac Imperij Statibus, ibidem congregatis, habita, ac Breue, quod vocant Apostolicum, eiusdem Romani Põti. in consultationem forent deducta, de superque responsio consultata & conclusa, ac eidem Oratori & Legato Pontificio inscriptis, nomine totius Romani Imperij tradita, factaque esset forte inter alia, mentio non infrequens, grauaminum atque onerum Romani Imperij Procerū, quibus iniquius quæ par sit, ab Ro. Ecclesiæ Clero premerentur, placuit Principibus, ac cæteris Imperij ordinibus, hæc ipsa quæ contra Ecclesiæ Romanæ Primores, se in medium adducturos polliciti erant, grauamina, paulo altius a Principibus, sigillatim per classes, & quæ potuit maximum per ordinem digesta, repetere, recensereque, ac ita descripta fusius legato Romano, ferenda secum trans Alpes, dare, rogareque hunc, vt apud Sedem apostolicam curare velit, quatenus onera hæc, non ferenda Germanis, e medio tollere, emendareque Sanctitas sua non dedignetur. Quemadmodum prædicta hæc in responsione supra memorata, omnia latius continentur. Itaque per compendium, vt sequitur Germanicæ nationis, onera hæc iusto grauiora, digesta, ac oratori Pontificio, qui se nomine Sanctissimi Romani Præsulis, ita sincere ac christiane obtulerat, tradita sunt, quo sæpe dictus orator ac legatus Pontificius, hæc inde sanctitatis legantis referre, ac apud eundem pro Germanis Principibus

A

bus & Proceribus, totius Imperij Romani ordinibus, interpellare possit. Sunt autem grauamina supra memorata, quæ per capita nunc sequuntur.

GRAVAMINA SEDIS APOSTOLICAE,
non ferenda Germanis, ac primū de Dispensationibus gr̄e redemptis.

¶ Inter reliqua onera, vel illud minime postremo loco est collocandum, quod constitutionibus humanis multa prohibentur, imperantur item multa, quæ nullo diuino præcepto, vel interdicta sunt, vel imperata. Quod genus sunt, Matrimoniorum tam innumera excogitata obstacula, ex affinitatis, publicæ honestatis cognatione, spirituali, legali, & consanguinitatis tam multis gradibus originem trahentia. Ciborum item usus interdictus, quos deus tamen ad hominis necessitatem creauit, ac cum gratiarum actione promiscue sumendos Apostolus docuit. Hæc nimirum atque ipsi similes complures humanarum constitutiones, eorumque ligant homines, donec pecunia sibi harum legum gratiam a statuentibus impetrent, ut ita pecunia faciat diuitibus licitum, quod tenuibus gratis sit prohibitum. Illicitisque his legum ac constitutionum humanarum retiaculis, non modo magna nummorum copia à Germanis est expiscata, & Germaniæ & trans Alpes lata, sed & maxima inter æque Christianos orta iniquitas, plura offendicula, simultates, dum tenues hisce laqueis vident se illaqueari, non ob aliud, nisi quod spinas Euangelicas (ita enim Christus diuitias non semel appellat) non possideant.

DE TEMPORE INTERDICTO.

¶ Pari modo agitur etiam cum celebrandis nuptiarum sollempnibus, a dominica Septuagesima, qua cantatur in eccles

ſia, Circumdederunt me, & c. ſub Quadrageſimæ uſq; initiū
quo tempore ab eccleſiæ Romanæ primoribus, vndiq; nuz
ptias celebrari interdictum eſt. Quum tamen interim & ab
eccleſiaſticis & a ſæcularibus paſſim ſine diſcrimine publi
ce Genialiter viuatur, Sed ita demum interdictum illud pro
cedit, ſi gratis hoc facere quis intendat. Q; ſi nummi ſpes re
fulſerit, iam quod primum erat prohibitum, impune ac libe
re facere licet. Eſt enim & hoc graue Germanorū crumenis
retiaculum, quo extrahūtur nummi. Nec minus interim gra
uamen, q̄ pauperis diuitiſq; longe diuerſa in relaxandis his
conſtitutionibus ſit conditio.

DE ONERIBVS PAPALIVM INDVL GENTIARVM.

Illud importabile iamolim increbuit Romanarum indul
gentiarum onus, quando ſub persona pietatis, quum aut ba
ſilicas Romanas conſtruere, aut protectionem in Turcas
parare polliciti ſunt Romani Pontifices, omnem a ſimplici
bus, nimumq; credulis Germanis exuxerunt pecuniarum
medullam. Et quod longe maioris eſt faciendum, per has im
poſturas, ac earum conductitios præcones & prædicatores,
proſtigata eſt germana Chriſtianorū pietas, dū qui extrudere
volebāt venales ſuas B V L L A S, laudes ſuis mercib⁹ occi
nebant, miras & inauditas condonari per emptitias has con
donationes, nedum noxas præteritas, aut futuras viuens
tium, ſed & functorū vita exiſtentium in purgatorio (quod
vocant cantores illi indulgentiarum) ignis, modo numeras
retur aliquid, modo tinniat dextra. Atq; his mercium nun
dinationibus, ſimul & ſpoliata eſt ære Germania, et Chriſti
pietas extincta, quando quilibet proſpreeij, quod in has mer
ces expenderat, modo peccandi impunitatem ſibi pollice
batur. Hinc ſupra, inceſtus, adulteria, periuria, homicidia,
furta, rapinæ, ſœnora, ac tota malorum lerna ſemel originem.

A. ſ.

sibi traxerunt. Quod enim malorum amplius iam horrebūt mortales, quando sibi peccandi licentiam ac impunitatem, nedum in vita, sed & post obitum ære licet immodico, comparari posse a nundinatoribus illis indulgentiaris, semel persuasum habent? maxime Germani, quibus per hos vera pietatis fucos, sub religionis persona, nihil non persuaderi difficile est: vt ingenio plane ad pietatem credulo est Germania.

4 Et licet indulgentiæ hæ non semel in hoc ad Germanos missæ sint, quasi ex corrasa earum venditione pecunia, fideles contra barbaros, essent tutandi ac defendendi. Euentu tamen compertum habent Germani, pecuniam hanc non in rem fidei, aut alioquin reipub. christianæ necessariam, sed in propinquorum luxum, ac subleuandam familiam ipsorum esse versam, quo vno bina hæc nata sunt perç maxima incommoda, q̄ & offendicula orta sunt simplicibus, & q̄ nunc Germani toties sentientes lusam fidem, quum vere iam res postulat, vt contra Turcas instituatur expeditio bellica, nullis rationibus persuaderi se patiuntur, vt credant, quod res ipsa fere notorium facit, ita scilicet instare ceruicibus nostris crudeles Turcas, suspicantes semper prioribus simile quippiam agi. Quæ vna ratio est, vt tam egre manus contra Turcas iungant. Quantorum ergo malorum & in rebus temporalibus, ac Christifidelium conscientijs, causæ fuerint Romanæ Indulgentiæ, sanctitas Apostolica, pro sublimitate captus sui, exigua opera, vel inde, si non ex re vlla alia, coniectura consequi poterit.

5 Præterea Papalis Sanctitas, cæteriq; Episcopi, ac ecclesiæ Romanæ columnæ, casus aliquot suæ tantum absolutioni reliquos fecerunt, quorum si vnum aut alterum commiseris, iam aut numerandum, aut absolutione tibi carendum est, nēpe q̄ in hoc reseruari sint, vt vel inde nummorū aliquid eis accrescat. Quod ex eo conijcere licet, q̄ in casib⁹ etiā quantū

uis pro tempore honestis, aut necessarijs, nunq̄ tamen, nisi numeretur aliquid dispēfant. At si nihil attuleris, numerauerisue, indispensatus perpetuo maneat oportet.

Verum, si quis vnde numeret, habeat, iam nedum prae⁶ sentes indulgentur harum constitutionum transgressiones, sed & in futurum impune, vt eas ipsas transgredi liceat, indulto permittitur. Quo fit vt ansam inde accipiant ij, cū quibus ita dispensatum est, peierandi, homicidia, adulteria, & similia flagitia perpetrandi, quando quilibet ex sacerdotum vulgo, absolutionem emptitiā virtute indulti his impartiri potest. Quae malorum seges tota ex habendi libidine, auriq̄ sacra fame, qua nunc Ecclesiasticorum nonnulli misere excruciantur, originem ducit.

DE PRAEDICATORIBVS INDVL GENTIARVM STATIONARIIS.

Et & aliud indulgentijs vendendis addictum hominum⁷ genus, quos Stationarios vulgo vocant, hi rusticorum ple runq̄ abutuntur simplicitate, dum omnes vicus, villas, pagos, angiportus, omniaq̄ peragrant castella & oppidula, predicantes sancti cuiuspiam, Valentini puta, Hupertii, Cornelij, Anastasijue sanctimoniam, ac quantum ad rem familiārem addat, si quotannis hunc vel illum munusculo aliquo, quod eis Stationarijs scilicet in commodum cedat, demulceas. Inscribentesq̄ dehinc simplices, sub sancti alicuius numen ac tutelam, promittētesq̄, vt hoc aut altero morborum genere vacaturus sit, qui eis annum censum penderit. Quae omnia in hoc excogitata sunt, vt simplices illi ad viuū vsq̄ exugantur. Nam primum hoc negocium a sancto Antonio coeptum, in innumera morborum genera, dehinc surreuit diduci, ita vt vix supersit morbus nunc aliquis, cui Stationarij non & peculiarem Sanctum, tanq̄ tabernę vel negociationi praeponuerint. Processitq̄ eo vsq̄ eius mali serpigo, vt pauperū ac simplicium illorum, Quæstuarij ac Stationarij

A ij

prædicatores, sanguinem vorent & medullam: dumq; illi vna cum liberis suis, necessarijs spoliantur, in delicijs & luxu plus q̄ Sybaritico degunt Stationarij. Quæ res & in primis præsentem sibi Sanctitatis Apostolicæ medicinam postulare videtur, quo interdiceretur episcopis, ceterisq; ecclesiæ primatibus, ac eorum vicarijs, ne pro legationis seu functionis huius admissione quidpiam post hac acciperent præcij, neue eas omnino tollerarent amplius, aut quantum per eos staret, paterentur.

8 Nec minus & in hoc a religiosis grauantur prophani, maxime pauperes, quibus res est angusta domi. Nempe q̄ mendicitas ordinum mendicantium nihil in rure, neq; in vrbe sinit non peragratum, dum a terminis, quos peruagantur, Terminarij dicuntur. Quas quidem peruagationes contra ordinis eorum statuta, neq; etiam ad necessitatem, per auaritiam insatiabilem adinuenerunt. Ita enim fit, vt quum in oppidulo, aliquando non admodum celebri, sed perexiguo, duo, tria, aut eo amplius illorum sint conuenticula, in quæ, omne quicquid elemosynæ vndiq; disquiri potest, confertur, dum tamen interim morbo aut senio cõfecti ciues vel incolæ, qui per ætatem ex laboribus & sudoribus suis, vna cum vxoribus & liberis honeste vixerant, egeant, fame & inedia peresundum necesse habeant.

Itaq; rogant Sanctitatem Apostolicam, Imperij Principes, ceterisq; Status, quatenus sanctitas sua, paterno animi affectu, offendicula & grauamina hæc Indulgentiarum, dispensationum, Stationariorum, Terminariorumq; e medio tollere, atq; ita negocium temperare velit, ne libertas Christiana seruitute humanarum cõstitutionum poenitus extinguatur, illaqueenturq; conscientia Christianifidelium mādatis hominum, quibus nullum est peccatum maius, q̄ nūmis carere. Non vltra enim quicq; prohibet, q̄ si gratis cõtrauenire quis velit, et dispēsant ilico quod prohibuerant, numerata scilicet pecunia ampliore. Verum

q̄ sincerius cum fidelibus Christi, tanq̄ cum suis ouibus agatur, instruaturq̄ potius ad pietatem & charitatē mutuam, ex iussione Christi, q̄ ad obseruationem cuiusuis traditionis humanæ, formidine pœnæ. Ac si errare eas aliquando labiq̄ contigerit, moneantur, & subleuentur potius fraterne, q̄ ita seruiliter ac dure tractētur. Quo omnibus paulo notius fiat, pastorem cupere potius & quærere salutem ouium, q̄ priuata compendia, ac earum lanam.

Q̄ INIQVE CAUSAE PROPHANAE IN
prima instantia ad Romanum tribunal iudicium trahantur.

Quum nedum iuris ratio, sed & rei ipsa series postulet, **9**
vt distinctæ sint iurisdictionum limites, & vt quilibet Ordinarius suis sit finibus contentus, alterunq̄ in exercenda iurisdictione non disturbet, minime tamen Pontifices Romani pro tempore existentes, æquitatem hanc communem considerarunt, sed neglecta hac ad petitionem personarū ecclesiasticarum, laicos non raro in causis etiam prophanis, puta hæreditatum, aut pignorum, & in prima quidem instantia coram se Romam citari, ac in ius vocari fecerunt. Quæ res nedum ita, vt prædictum est, in ius vocatis, sed & totius Romani imperij ordinibus, cedit in iacturā, perniciem, contemptum, ac iurisdictionis dehonestationem, diminutionemq̄.

Item cum Romæ quispiam, etiam laicus, interposito iuramento asserit, se non sperare iustitiam apud iudicem competentem in Germania assequi posse, protinus ad tale iuramentum admittitur, ac citatio ei contra partem aduersam dæcernitur. Sicq̄ processus a iudice ordinario ex Germania Romam, nec iudice interpellato, nec parte aduersa monita, protrahitur, inde iuramēti prætextu, nec fori declinatio, nec vlla admittitur probatio, etiam si plane doceri posset, auctorem illum peierasse. Quæ res si altius radices ageret, nec princis **10**

p̄ijs resisteretur, omnes tandem causæ ad Romanæ Curiaë tribunal deuoluerentur, ordinarijꝫ vniuersi sua priuarētur iurisdictione. Quod non solum contra omnem iustitiam, sed etiam intolerabile foret.

Eapropter sacri Romani imperij Status Sanctitatem Apostolicam rogant, vt prædictum onus in Roma, Curia postea hac non tolerare velit, sed curare, vt dehinc nemo vel Ecclesiasticus, vel Sæcularis, ob causam prophanam, in prima instantia, Romam in ius vocetur, sed personæ & causæ hæc ordinario iudici, cui immediate subiacent, relinquuntur. Vltraq; hoc, amplius contra

æquitatem non grauentur.

DE CONSERVATORIBVS AC CAETERIS PAPALIBVS IVDICIBVS.

II Item est & aliud iudicium Papaliū, per quos eque ordinaria attenuatur iurisdictione, genus, quos conseruatores vulgo vocant, eos Episcopi, cæteriꝫ ecclesie principes, ex primatibus, vel Abbatibus, suæ Diocesis a sede Apostolica in hoc impetrare solent, vt coram his, omnes illorū causæ & lites, quas iam olim instituire cogitant, dirimantur, euocenturq; p̄ hos in ius personæ sæculares, nobiles & plebei, in causis omnino prophanis, licet actoribus iustitia per ordinarium tribunal nunq; fuerit denegata. Quod si vocati in ius ire recusaerint, ij cōtra ius ac phas ex cōmunicatione, licet nulla feriuntur, cuius rei innumera adduci possint exempla. Ac si, vt cœpit negotium, procederet, breui eo rerum veniremus, vt oēs causæ prophanæ ad conseruatores hos, cæterosq; iudices ecclesiasticos, laicis nedum suspectos, sed & alioqui incommodos pertraherentur. Quod vt est intolerabile Germanis Principibus, ita & aperta fronte, cum sacri Romani Imperij pugnat constitutionibus ordinatis, quæ clare & expressim volunt ac exprimunt, q̄ nemo alium ex ordinario ad incōpetens tribunal in ius p̄trahere debeat. Quapropter Imperij

Imperij Principes, Proceres, ac Status, Sedi Apostolicæ supplicat, vt grauamina atq; onera hæc radicitus, funditusq; tollantur & abrogentur.

DE PAPALIBVS DELEGATIS AC COMMISSARIIS.

Item fan. Pontificia ad Ecclesiasticarum personarum petitionem, iudices delegatos & commissarios, tanq; ecclesiasticos iudices per Germaniam concedere solet, vt impetrantes dehinc laicos, cuiuscunq; etiam dignitatis, vt præminentia, coram ita delegatis, in causis prophanis, iudicio conuenire possint. Quod vt de facto sæpenumero præsumunt, ita excommunicationis pœna mandatam sibi inter partes iurisdictionem defendere conantur. Quæ omnia & in perniciem personarum secularium, & in iurisdictionis Germanicæ ac ordinariæ iacturam vergunt, & attenuationem.

QVO PACTO ECCLESIAE PRAELATI

per sedē Apostolicā, ex Episcoporum ordinariā iurisdictione, ac cæterorum suorum defensorum tutela eximantur.

INSUPER & hoc moliuntur summi Põtifices, monasteria aliquot eximendo, vt ab Episcoporum, eorum, s. ordinarijs, ac defensorum, protectorumq; aliorū iurisdictione ita exempti, reddantur immunes, immediateq; subiaceant sedi apostolicæ, quæ res non tantum prædictis ipsorum ordinarijs ac defensoribus, sed & toti Romano Imperio cedit in iacturā, tum quando collatio pecuniaria pro Imperij necessitate, viritim Imperij Statibus indicitur. Ita enim fit, vt ipsi per se ab oneribus publicis exempti, immunitate sua gaudeant. Dehinc etiam auxiliares manus Episcopis ac defensoribus suis; quod ante hac facere necessum habebant, non porrigant, per quam technam Ro. Imperij attenuantur nerui, ac decrescunt plus iusto vires. Quapropter & hic imperij proceres, ac Status rogant, præfata onera exemptionum abroganda.

B.

tellenda, emendandaq, ac monasteria hæc Episcoporum & defensorum ordinariæ iurisdictioni relinquenda. Vt vel inde Imperium Romanum per sedem apostolicam ita eneruatū, vires pristinas eo celerius recuperare queat.

DE ATTENUATIONE IURIS QVOD vocat Patronatus .

- 14 Item quum per mortes possessorum pro tempore beneficia vacare incipiunt, quorum ius patronatus ad laicos spectat, seu ecclesiasticos, tum conantur & papalis Sanctitas, & eius oratores vel legati iuri huic derogare, hoc modo: vt conferant beneficia ita vacantia, Curtisanis, aut alijs quibuscūq; libuerit, ita vt patronis ipsis ius suum præsentandi per hoc adimatur, auferaturq, ac interim hoc prætextitur a sede apostolica, quasi præuentioni hac in re sit locus, vt qui prior beneficium illud contulerit, q, hæc teneat collatio, licet patroni tempus quoddam habeant, intra cuius metas, beneficia sua libere, & a nemine præuentioni, conferre possint. Eam ob rem patronis laicis & ecclesiasticis ex fictitia hac præuentione multa oritur iactura. Quapropter Sa. Ro. Impe. Status sanctitatem apostolicam rogât, vt talia grauamina atq; onera aboleantur, & post hac beneficia vacatura, suo queq; patrono relinquuntur, nec permittendum Curtisanis, vt dehinc vel per iudiciorum ordinem, vel suapte ingenio ad talia beneficia se ingerant, sed statuto irreuocabili sanciedū, si quid a quoq; contra patronos beneficiorum ordinarios, prætextu imaginarij istius iuris, præuentionis, vt præmittitur fuerit attentatum, q, omne id nullius sit momenti, viribus careat, sitq; ipso iure nullum, cassum, & inualidum.

DE ECCLESIASTICIS QVI ROMAE VEL inter eundem Romam, mortem oppetunt.

Item & tum Curtifanis, cæterisq; vt prædictum est, in ha- 15
bilibus personis, per sedem apostolicam vacantia, collata
sunt, officia ac beneficia, cum familiares sanct. suæ, aut qui
curiæ seruirent, vel in anno, quod vocant, Iubileo, inter eun-
dum Romam, aut etiam Romæ agētes, mortem oppetiissent,
tanq; si beneficia hæc sedi apostolicæ essent commissa, recte
atq; feudorum collatio committitur. Nec consideratur a Pon-
tificia sanctitate, talia beneficia vel officia de iure patronas
tus sint, necne, per quod ecclesiastici & laici patroni feuda-
tarij denuo etiã iure suo patronatus Ordinario, priuati sunt
& spoliati.

Quin etiam aliquãdo, quum ij qui bonis, aut multis præ- 16
diti sunt beneficijs, Romam veniunt, a Curialibus Cardina-
lium tanq; officij gratia ad mensam inuitantur dominorum
suorum, inde clam adhibentur testes & notarius, quorum in-
teruentu conficiuntur instrumenta, quibus cum suo tempore
probari possit, tales fuisse Curiales Cardinalium, ac ideo
beneficia eorum esse in perpetuũ affecta, q; doli ac fraudis
res hæc sit plena, vnusquisq; bonus facile perpẽdere potest.

QVO PACTO SVB PRÆTEXTV FAMI-
liaritatis Papalis curiæ, multorum Beneficiorum per Curti-
fanos impugnetur collatio, etiamsi possessores illorum lon-
ge antehac talibus fuerint beneficijs inuestiti.

Nec minus & illud suetum huc vsq; fuit, vt vltra prædi- 17
cta omnia quorundam magni pensu Beneficiorum, sub no-
mine officialium vel familiarium Papæ & curiæ papalis, per
idiotas & alioqui inhabiles personas sit impugnata colla-
tio, ac per illos conatũ, tentatumq;, si quo modo fieri posset,
vt beneficia hæc in Cõmendas seu Prouisiones: ita enim ipsi
vocant, vertere, ac censibus annuis obnoxia reddere queant,
hinc prætendentes, regressus, reseruaciones, pensiones, &
plura alia incompatibilia, sibi in his competere. Quibus re-

B ij

chnis ac dolis malis, beneficia illa penitus exiguntur, enervantur, attenuanturque, cum perpetuo Romanæ curiæ pensionibus annuis seruiunt, fitque, ut Germanorum utcumque habiliū, nemo vnquam ad hæc aspirare possit.

18 Item obuiam veniunt & tum Germanis non ferenda a Curtisanis onera. Ita enim per Germaniam subtili ingenio beneficia venantur, ut conentur viris presbyteris ætate & integritate vitæ spectabilibus, qui beneficia sua absque omni cōtrouersia, iusto titulo, & bona fide, multos iam annos quiete possederant, in longeuā possessione negocium facere, possessionem inturbare, ad Romanam curiam personaliter ut compareant, in ius vocare, ac mille alijs artibus ita eos adigere, ut transactiones quantumuis iniquas, inire necessum habeant, modo supremos hos annos quiete agere velint. Coguntur enim hoc quo dictum est modo a Curtisanis ad pensiones annuas, reseruata, & id genus alias præstationes. Atque hoc agunt Curtisani nebulones, non propria, ut ferunt, auctoritate, sed Romanorum suorum statutorum, ac regularum, quas vocant, Cancellarię. Quę cōstitutiōes omnes quotidie pro libidine Curtisanorum finguntur, ac refinguntur, cum derogatur prioribus non admodum, ut videbatur, æquis, & ferunt iniquiores. Qua re nedum senio cōfectis beneficiorum possessoribus harum decipularum atque fraudum rudibus, sed & beneficiorum collatoribus imponunt mille instructi dolis Curtisani. Nam etsi possidens beneficium presbyter, cum Curtisano litigatore fictitio, non transigat, tamē ita sibi litem facit præstigiator ille Curtisanus, ut si pendente efficta hac controuersia, moriatur, beneficii ut prædictum est litigiosi possessor, quod dehinc continuo litem faciens, neglecto collatoris ordinario iure, in possessionem eius beneficii mittatur. Eapropter denuo atque iterum Sa. Ro. Imperij Status iustas sanctitati apostolicę fundunt preces, velit enumerata omnia Curtisanorum importabilia onera emendas

re, ac penitus abrogare, Neue illis posthac permittere, vt beneficia Germanorum libera, per machinationes præfatas, oppugnare impune audeant.

QVOMODO PROVISIONES ECCLESIAE
sticarum dignitatum Romam pertrahantur,

Item quæcunq; dignitates, seu beneficia pingua, vtputa **19**
Præposituræ, Decanatus, Cantoratus, ac cætera officia, Canonatus, Ecclesiæ curatæ, & beneficia simplicia, quæ sub mense ordinario, extra Romana menia vacare incipiunt, quorum ante hac ad ius ordinarij patronatus ecclesiasticorum & laicorum spectabat collatio, & electio, tum excogitatur a Romana sede, iuris patronatus ab ordinarijs collatoribus abalienatio, maxime si possessores pristini beneficiorum aut officiorum dignitatumue talium, familiares vel officiales Papæ aut Cardinalium fuerunt. Ideo rogant Ro. Imp. Status, prædictum etiam onus e medio tollendum, ac patronos collatores ordinarios apud collationem, electionem, præsentationem, et nominationem talium dignitatum ac beneficiorum: iura scilicet ordinaria, defendendos, ac defensos manutenendos. Nec curandum, vtrum familiares, vel officiales Romanæ curiæ fuerint, qui beneficia hæc possederint, regressum accessumue, aut aliud quoddam ius imaginarij ad ea habuerint, ita q; tale ius prætentum ordinario patrono ac collatori, nunc & posthac nullum faciat præiudicium, nullamq; generet iacturam, sed per omnia iura ordinaria sinantur illesa.

DE REGVLIS CANCELLARIAE PAPA

lis, nouis technis & reseruatjs super casibus futuris.

Ad hæc Cancellariæ Romanæ, regulæ, quas ad sua compendia subinde excogitare solent Curtisani, ac toties ferre ac reuocare, necnon & aliæ subinde nouæ artes excogitari ceperunt, quibus beneficia ecclesiastica ex Germania Romam eo facilius pertrahentur, adgrauarenturq; ita vti si Germanorum quispiam beneficiorum aliquod ambiat, id quod non

B iij

aliunde, q̄ ex Curtisanorum manu, magna numerata pecunia, aut pensione annua reseruata assequi possit. Neq̄ in hoc Curtisanorum inexplebilis auri sitis contenta quiescit, quin nouas quotidie artes excogitet, qualis est & illa; cum super beneficio aliquo vacaturo, duo aut tria millia aureorum ad futuros casus reseruantur collatoribus ordinarijs, tam ecclesiasticis, q̄ sæcularibus, eorūq̄ iuri ordinario, ac ipsis deniq̄ ecclesiasticis beneficijs in prægrande exitium, perniciem, atq̄ tenuationem & detrimentum. Nam quum casus aliquis futurarum reseruationum existit, adsequiturq̄, is beneficium, cui prius tot reseruata erant super hoc millia, tum ad supremam opem, technas profecto inauditas, confingunt, permutatio num, s. reseruationem, surrogationem, reseruantes sibi ingressum, regressum, accessum, atq̄ alias id genus decipulas, quibus ius ordinariorum, collatorum ita exhauritur & attenuatur, vt aut nunq̄, aut vix tandem post multorum annorum curricula, patroni ac collatores ordinarij, ad ius suum patronatus peruenire possint.

DE ECCLESIASTICIS BENEFICIIS,

curatis, & non curatis, in genere.

12 Nec minus & illud in Romana curia hucusq̄ obseruatū est, vt gratiæ & reseruationes pectorales, mentales, generales & speciales regressus, accessus, incorporatiōes, vniones, & concordata, quod suis vocant excogitatis nominibus, ob pecuniæ & priuati lucri amorem, super beneficijs ac prælaturis, præsertim per Germaniam, Curtisanis a sede Romana concederentur. Neq̄ hoc contentus fuit habendi sceleratus amor, quin & ea ipsa beneficia ac prælaturæ prædictæ, societatibus mercatorū potentū ere, cū onere cēsus mediocris, sed ita, vt dehinc lati⁹ vēderentur, cōcedūtur. Qua subtili practica atq̄ techna factum est, q̄ plurima, aut certe pinguium beneficiorum, magna, si non maxima portio ex Germanorum manu Romam est translata, quæ beneficia hinc idiotis, inido-

neis, ac inhonestis etiã psonis, non raro sunt collata, & quidẽ
nec Germanis, sed barbaris, qui germanã linguã neq; loquã
tur, nec intelligant, vt inauditũ dictu hoc inde sit secutum, q
ouibus Christi præfecti sunt pastores, quorum etsi oues vo
cem forte audierint, non intelligant. Verum grauius etiã
inde oritur Germanis onus, q quum beneficia hæc & parro
chiales ecclesias ipsi propria persona neq; possidere, neq; gu
bernare possunt (Quod tamen pastoris officium in primis
sibi postulabat) Nimirum vt subditis parrochialibus, & in
tegritate ac innocentia morum, egregiũ de se præberet exem
plum, vt oues suas, tanq; oues Christi, doctrina solida, synce
ra, ac ex puris Euangelij fontibus hausta, quantum ad salua
tem animarum ouium pertineret, ipsi pastores met pasceret.
Eorum vero neutrum per pastores illos subditios curatur.
Primum enim ipsi, qui beneficia hæc ecclesiastica a merca
toribus, quo prædictum est, assequuntur modo, quia propria
persona possidendũ ea sunt minus idonei. Ideo hæc eadẽ alijs
æque, aut longe etiã q; sint, ad onus hoc inhabilioribus, pro
annuo censu locant, non secus, atq; census ac redditus annui
ex agris locantur & emuntur, vt is demum habeatur em
ptor idoneus, qui pluris mercem licitauerit. Ita plane pro
precij quantitate elocantur, nunc per Curtisanos Ecclesia
stica beneficia. Dehinc quum fere fiat, vt maius precium
annuum offerat, qui ad ecclesie munus q; minimum sit ido
neus, euenit, vt conducticij illi pastores (an prædones rectis
us quis eos dixerit, dubium est) simplici Christi plebecula
pro Euangelij limpido fonte, turbidas, protritas, ac ru
deribus oppletas, propinent lacunas, dum legendas quas
vocat Sanctorum, nec ab ecclesia receptas, & gentilibus
fabulis, q; Christiana & Euangelica doctrina similibus,
ad populum Christi publice in concione docent. Quid enim
aliud docerent indocte docti, ac idiotæ illi, qui lanam magis
q; salutem ouium, vt curarent, munus hoc Ecclesiasticum per

cunia etiam non modica conduxerūt: ac mercenarij sunt, nō
(quod Euangelium abominatur) pastores. Ita enim fit, vt
Christi simplex plebecula, per supposititios hos pastores, a
germana Christi fide, ac in deum fiducia, in quibus sola res
quiescit animæ salus, ad hominum superstitiosa somnia ac
commenta, per quæ res familiaris mercenariorum condu-
ctitiū, q̄ Christi gloria augeatur potius, ducatur, trahaturq̄,
ac multiplicibus etiam exactiōibus interim grauetur plebs
Christi, quando hoc solum curāt conductores, vt vltra pen-
sionem locatori pendendam, res ipsa eorum quoq̄ reddatur
lautior, expisaturq̄ interea suis nummis ab exteris nationi-
bus, vnde nulla nec mutua beneuolentia, aut gratiarum
actio speranda ei est Germania: quanq̄ beneficia hæc non
ad exteros, sed suos, hoc est Germanos vt pertinerent, primū
fundauerit. Quapropter sacri Romani Impe, Status obnixè
quoq̄ rogant, vt præfata onera ac grauamina, per quæ tam
immenso pecuniarū cumulo spoliatur Germania, quæ hinc
per Curtisanos male prodigitur, radicitus ac penitus tollan-
tur & auferantur, ita vt beneficia per Germaniam nemini,
q̄ natis Germanis, qui personaliter ea possideant; id quod &
æquitas & honestas ipsa sibi postulāt: post hac conferantur,
ac concedatur.

QVIBVS NEXIBVS ARCHIEPISCOPI AC EPI-
scopi a suis Capitulis ob collationē beneficiorū sint astricti.
22 Nec tantū beneficia ac parrochiales ecelesie Romę ob pe-
cuniæ fauoris, aut familiaris consuetudinis amorē, indoctis,
turpib⁹, ridiculis, ac offendiculorū plenīs conferūtur psonis.
Sed & simile qddā ab Archiep̄is & Ep̄is cōmittit̄, qui p̄ eorū
capitulares congregatiōes ita obligātur, vt omnia p̄pinguia
bñficia, curata, ac non curata (q̄ p̄culdubio a fundatorib⁹ pri-
mum, vt ad doctos, ac integros pertinerēt viros, sunt funda-
ta.) Capitularibus Canonici, vtcunq̄ ad hoc idoneis, con-
ferre necessum habeant, qui dehinc talia beneficta simplicia
ac curata.

ac curata, indoctis, ac ludicris personis, modo quæ maximum pendeant censum annuum, elocant, eque atque supra de mercatorum societatibus dictum est, ita quæ possessores illi conductitij, maiorem partem ex illicitis exactionibus viuere, atque ob id subditos eo amplius onerare coguntur. Similiter & cum cæteris cathedralibus collegiatisque ecclesijs, ac earum capitulis agitur. Item & per præpositos, reliquosque in dignitate constitutos agitur idem, interim dum sua conferunt beneficia ecclesiastica.

Præterea, qui pinguiora, ita ut prædictum est, habent beneficia, ac ecclesias parrochiales, utcumque annuas pensiones amplissimas ex locationis titulo, a conductoribus percipiunt, quibus redditibus a laicis fundatoribus beneficia hæc ampliter sunt donata, tamen committunt locatores, ut domus beneficiarum, præ neglecta ædificiorum cura, penitus collabantur. Nihil enim aliud curant beneficiorum personati isti possessores, aut locatores, quæ ut pecuniæ æquo maiorem summam quotannis a conductoribus recipiant, ac eandem hinc in varios, sed in inhonestos, illicitos, ac offendiculorum peccatorumque plenos usus conuertant; de salute & cura animarum, vel subditorum, vel etiam eorum, quorum ex marsupio viuunt, hoc est fundatorum, prorsus ad hos nulla mentio, respectus (velut Megarensium olim) plane nullus. Eapropter Sac. Ro. Imperij Status, ac Principes & proceres laici, hic quoque supplicat, Sanctitas Pontificia velit eam offendiculorum syluam, turbatum rerum ordinem, ac onera hæc iusto grauiora, tollere, emendareque, ac archiepiscopos, episcoposque, ab obligatione, qua ex promissionis prædictæ nexu tenentur liberare, solutosque reddere, ac ædicto cauere, ne post hæc Archiepiscopi & Episcopi, talibus adstringantur vinculis, sed ut dehinc nulli beneficium ecclesiasticum, curam habens animarum, conferatur, qui non sit doctrina, ætateque & moribus ad hoc idoneus, qui & honestam, ac presbytero die

©

gnam viuat vitam, & qui ipse propria illud possideat perso-
na, nec plura quidem, sed vnum tantum beneficium cura-
ratum, seu Parrochiale Ecclesiam, Christiane, hoc est sine
offendiculis vllis, sed multo, cum doctrinae tum vitae in-
tegritatis fructu administret.

DE PRAELATVRARVM COMMENDIS

vt vocant, & incorporationibus.

24 Item & illud hucusq; notorie obseruatum fuit, vt Abbas-
tia multae, Coenobia item plura, ac reliquae id genus domus
seu Ecclesiasticarum personarum congregaciones, fundatio-
nes, s. Imperatoriae ac Principales, Cardinalibus, Episcopis,
ac caeteris praelatis, in tutelam comendarentur incorporaren-
turq;. Quare factum est, vt per Cardinales Episcopos ac pre-
latos illos, quibus ita, vt dictum est, commendatae erant Ab-
batiae ac Monasteria, ita sunt attenuata, exhaustaq;, q; cu an-
te hac in vno illorum monasteriorum quadraginta, quinqu-
aginta, aut vltra hoc etiam personae satis commode potue-
runt foueri, vt nunc aegre quinq;, sex, aut decem necessarijs
provideri possit alimentis. Quae res omnis in priuata com-
pendia ac commoda Cardinalium est excogitata, Vnde nedu
plura oriuntur offendicula, sed & grauamina oneraq; ardua,
ac non ferenda Germanis. Ideoq; & hic supplicatur, Abbas-
tias praedictas, Monasteria, ac religiosas caeteras domus, de-
nuo in integrum ius eorum, pristinumq; reru statum restitu-
endas, cauendumq; posthac, ne cuiqua tales Comendae, vt vo-
cant, seu incorporationes, concedantur.

DE COLLEGIATIS ECCLESIIS, QVAE

super Nobilibus tantum fundatae sunt.

25 Insuper, licet quaedam sint collegiatae Ecclesiae per Ger-
maniam, quae a Nobilibus, & in hoc, vt nobiles tantum sum-
mae atq; mediae sortis ad eas reciperentur, primum sunt fun-
datae, in quibus per diutinae obseruatae ac praescriptae con-
suetudinis priuilegium est, vt tantum Principes, Comites

Barones, aut alioqui Nobiles acceptari possunt, & debent, Attamen laudabiles hæc consuetudines, iura non scripta, priuilegia Papalia, nequaquam curantur, manutinenturue, sed e regione agitur per Curtisanos, ad libere electionis Episcoporum, Præpositorum, ac Decanorum, & Canonicorum præpeditiõnem, vt coadiutores aliqui contra Capitularium voluntatem ac consensum, efficiantur. Nec raro Curtisanis, licet indoctis & ignobilibus parantur ad Canonicatus huiuscemodi accessus, non obstantibus statutis & consuetudinibus, & priuilegijs præscriptis, ita quod nobilibus Germanis beneficia subtrahantur, & hæc eadem ignobilibus vel ob pecuniam, vel familiarem consuetudinem hoc pacto conferuntur, vt licet impetrantes ignobiles ad ea non admittantur, obstante sibi consuetudine, tamen si quis Principum, Comitum, Baronum, Nobiliumue hæc eadem a Curtisanis impetrare velit, cum colore quodam excogitati oneris, ab eisdem vel emere, vel annuo cõsu redimere cogitur; quãquam subinde alia huic negotio prætexantur vocabula, quæ res ipsa quoque nobilibus Germaniæ supremæ atque mediæ conditionis, in magnum cedit onerum ac grauaminum cumulum.

INVETERATA PRIVILEGIA MANVTENENDA.

Ad hæc, quibus oia ecclesiasticis ac laicis statibus priuilegia ac immunitates sint concessæ, Præposituras, aliaque beneficia & officia per se conferendi atque eligendi, attamen per sedem Romanam nouæ subinde excogitatæ sunt technæ ac practicæ, per quas priuilegijs prædictis derogatur multifariam, immo ea penitus tolluntur, ac turbantur. Eapropter rogant Sa. Ro. Impe. Status, hoc emendandum, & in posterum cauendum, ac vnumquodque cum suis iuribus & priuilegijs defendendum, manutinentumque. Id quod rei æquitas ipsa per se sibi postulat.

DE ANNATIS.

Quantum ad annatas, vt vocant, attinet, quas Ecclesiastici prælati, Romano Pontifici quotannis pendunt, quasque ante

C. ij.

aliquot annos Germani principes Sedi Romæ, sub certis vsq; annorum metis, eo tamen modo, vt persoluerentur consenserunt, quo pecunia hæc ad nihil aliud, q̄ cōtra Turcas parandum, defensionē Romæ tāq; deposita, fideliter adseruaretur. Verum cum anni, in quos præfato modo cōsensum erat per Germanos iam olim effluerint, ac annatas dispensas, non contra Turcas, sed alio experientia Germani principes didicerint, versas. Eapropter p̄ oēs Imperij ordines illud ipsum pro onere nō mediocri huc allegatur, supplicaturq; id quod in responsione generali oratori pontificio data, ac in primis ex Cæsareꝝ Ma. literis ad Sanctitatem Pontificiam eam ob rem scriptis, liquido magis reperitur, q̄ ob causam laici status Ro. Impe. vela complicanda censuerunt.

DE CONTRIBVTIONE ECCLESIASTICORUM, ac religiosarum domuū contra Turcas, ac pro defensione iuris & tranquillitatis publicę.

28 Item postq̄ laicorum Imperij Statuum maiores, ecclesias Monasteria, cæterasq; religiosas domus per Germaniam, ad laudem omnipotentis, ita ampliter atq; hoc pacto dotarunt, diuitijs auxeruntq; q̄ iam laici ipsi, vix tertiam aut quartam partē in bonis tēporalibus possidēt, atq; ob eam causam necessitati, tā ecclesiasticorū q̄ laicorū subleuādę, ppugnandęq; ac manu defendendę paci ac iuri publicis, necnon & in Turcas, cæterosq; ecclesię Catholicę, ac sacri Ro. imperij hostes parandę expeditioni, præ rerū inopia vires minus suppetūt. Ideo negocij ipsi⁹ exigit necessitas, equitasq; q̄ sanctitas Pōtificia ita æque ac paterne rem tēperet, vt ecclesiastici etiam tanq̄ qui ampliores possident diuitias, nedū contra Turcas ad ferendum opem teneantur auxilares porrigere manus, sed ad tuendum ius publicum, ac tranquillum reipub. Christianę statum, quotannis pecunię quippiam contribuendum, ita q̄ Archiepiscopi & Episcopi ecclesiasticis prælati ac personis suę ditioni subiectis, ipsi soli ad ferendum hanc opem,

contributionem prædictam indicere, ius ac potestatem habeant.

Atque illud eo moderamine agatur, ut electores, cæteriꝫ 29
Principes & magistratus laici ab ecclesiasticis proceribus, in
eorum principatibus, comitatibus, oppidis, ac territorijs, in
exercenda iurisdictione non perturbentur, aut præpediantur.
Nempe hac re fiet, quod laici inter ecclesiasticos ius, ac tranquillitatem publicam tueri, & ecclesiastici sub laicis degentes, eo facilius ac commodius etiam ius quæque suum defendere, ac manutenere poterunt, cum Ecclesiastici paria onera una cum laicis magistratibus ac gubernatoribus prouinciarum ferre & contribuere iubebuntur, quemadmodum ad id ipsum ex Christiana & germana charitate, ac ob æquitatem, paritas tempus seruandam alioqui tenentur, obligatiꝫ sunt.

Et quandoquidem omnes ecclesiastici, in primis ac præcipue 30
pue, merito pro viribus contra Turcas, tanquam hostes Christianæ fidei, ad ferendam opem, parandam defensionem, recusperandumque manu, quas olim crudelis ille ferro subiugarat Christianorum prouincias, teneantur. Eam ob rem, pro licito, bono ac pariter Christianæ reipub. utili & necessario, visum placitumque est, ut si quando exigere id necessitas videbitur, quod mundus & præciosior supellex ecclesiarum cathedralium monasteriorum, cæterarumque ecclesiarum ac religiosarum domorum, auri, argenti, vniouum, aliorumque præciosorum lapidillorum, denique & campanarum pars non necessaria, pro communi Christianæ reipub. utilitate in medium conferatur, ne thesaurus ille ecclesie Turcis potius, quam nobis custodiatur, adserueturue, id quod & per Græciæ regnum iam olim vsuuenisse experientia ipsa docuit. Quæ res Turcis magno cessit lucro, præsidioque, quando reperto hoc ecclesie mundo, seu thesauro, militibus suis comparare potuerunt vberiore comitum, ut eo instructiores hinc cæteras Christianorum vrbes oppugnarent ac prouincias.

VT PERSONAE ECCLESIASTICAE OB

31
perpetrata maleficia cōmeritam nullam luant pœnam.
Item quicumq; ecclesiasticos recipit ordines, maiores seu
minores, per hoc omnium pœnarum magistratum sæcularium,
vtcumq; magna perpetret maleficia, immunis esse cōtendit.
Nec hoc ita ordinati temere præsumunt, q; ab ecclesiasticis
summæ cōditionis statibus in peccandi hac licentia manuteneantur.
Sæpenumero enim compertum est, vt quum ita consecratis
præsertim sacerdotibus, per iura canonica legitimæ vxores
sint interdictæ, q; dehinc pudicitiam matronarum, virginum,
laicorū, s. vxorum, filiarum, fororumq; attentant, ac noctu
interdiuq; sollicitant. Efficiunt quoq; per assiduū ac indefessum
laborem, partim muneribus, donis ac blandicijs, vt complures
honestæ alioqui virgines & matrones, partim etiam in secretis,
quas vocant, Confessionibus; id quod euentu ipso compertum
est, diuturna opera labefactentur, ad peccata, offendiculaq;
cōmoueantur. Nec raro etiam euenit, vt ij vxores ac filias,
maritis patribusq; detineant, & remorentur, minantes interim,
gladio, aqua, igniue, vt uros repetitas vxores, atq; tantorum
malorum segetem ex libidine insana contrahunt, mirum quid
latrocinijs, homicidijs, innocentum delatione, igni, rapina,
furto, falsa cudenda numismata, ac mille scelerum formis,
interim cōtra diuina humanaq; iura omnia non sine magno
etiam aliorum offendiculo, liberrime ac impune quotidie committant.
Nempe inmunditate ac peccandi sua licentia, quam ex priuilegijs
canonum sibi vfurparunt, in hoc freti. Cum enim & semel
compertum habent, licere eis impune quicquid libuerit, tum
nec dum magistratib; civilibus, sed & suis episcopis ac superioribus
medium ostendunt vnguem, quodcumq; illi vel iubeant, vel
vetent. Et tandem vt in peccatis maleficijsq; perpetrandis
magis adhuc foueantur, præter omnem æquitatis rationem,
aliquatenus interdictū est Archiepis, & Episcopis, ne ma-

Malefactores hos publice criminali iudicio reos agere possint, nisi prius degradatos, id quod tantis sumptibus, tantaque pompa celebrari oportet, ut propterea per quod rarissimum uncti illi malefactores merita plectentur poena. Adhuc adstringuntur, obliganturque Episcopi per sua Capitula, ut personas in sacris ordinibus, quod dicitur, constitutas, secundum Canonica etiam iura, poenis utcumque leuibus, punire, affligereque non audeant. Quae res tota eo spectat, ut ex disparitate hac, inter laicos ac Ecclesiasticos, similtates, dissidia, atque odia plus quam Vatiniana oriantur.

Illud quoque non mediocriter timendum est, ut si personae ecclesiasticae, iam dicti oneris, aliorumque maleficiorum causa, quae quotidie perpetrare pergunt, non equa iura, iudices equos, paresque poenas habeant, quod eorum vita offendiculosa apud laicorum vulgus tumultum quempiam, seditionemque pergrandem, nedum contra ipsos ecclesiasticos, sed & contra magistratus, ac superiores omnes, quod impunita sinant maleficia tam notoria, commotura, excitaturaque sint. 32

Quapropter necessitas, equitasque ipsa sibi postulant, ut ecclesiasticarum personarum praedicta praesumpta priuilegia abrogentur, aboleantur, e medio tollanturque, ac illarum gratia finaliter sanciantur, caueatur, ac statuatur, quod ordinati in maioribus vel minoribus constituti, vna cum personis laicis, equa habeant iura, eque iudices, paresque poenas: ita quod ecclesiastici ultra laicos, in paribus delictis, nullam praetendere possint praerogatiuam, immunitatemue, sed ut quisque delinquentium ecclesiasticorum, sub quo deliquit iudice, ob commissum suum maleficium, secundum delicti qualitatem ac mensuram, non secus atque alij malefactores, poena a iure communi imperij imposita delicto, commensurataque, plecti, puniri, & affici possit atque debeat. Id quod vere ecclesiasticis, hoc est patribus & eruditis viris, dubio procul, impendio magis arridebit, tantum abest, ut per hoc ledi ius eorum putent. Hac re namque fiet, ut titulo tantum ecc.

eclesiastici, alioqui improbi nebulones, ad obedientiam maioribus debitam, ac ad bene honesteq; viuendum compelluntur. Ad hæc seditiones, simultatesq; inter eos atq; laicos præcaueantur, euitenturq;. Deniq; & hoc ipso laici ad obseruandum, colēdumq; integrę vitę ecclesiasticos eo magis inuitabuntur, permouebunturq;.

DE ONERE BANNI SEV EXCOMMUNICATIONIS.

34 Item Romę cæterisq; in locis per Archiepiscopos ac Episcopos, aut certe eorū ecclesiasticos iudices, multi Christianorum ob causas prophanas, ob pecunię deniq; ac turpis queestus amorem excōmunicantur, multorūq;, sed eorū in fide infirmorum conscientię per hoc aggrauātur, & in desperationem pertrahuntur, ac deniq; ob pecunię, lucrue tantulum, aut alioqui res minimi præcij, ad internitionem vsq; animę, corporis, honoris, atq; rei familiaris, contra diuina humanaq; iura perducuntur. Quando nemo, nisi ob conuictum hæreseos crimen, excōmunicationis gladio feriendus, aut pro secluso a Christiana catholicaq; ecclesia, sacris literis testantibus, reputandus est. Eapropter Sac. Ro. Impe. Principes, proceres ac Status laici rogant, vt Pontificia sancti, tanq; fides Christianus, ac pius pater, velit præfatum onus Banni, seu excōmunicationis, apud sedem Romanam penitus abolere, ac apud cæteros Archiepōs, Epōs, & eorum iudices ecclesiasticos ablegare, tollere, & deniq; ita sancire, cauereq;, vt nemo vllam ob causam q̄ manifestum ac conuictum hæreseos crimen, & quantum ad sacrosanctam Christi fidem at tineret, excōmunicationis fulmine feriat, aut pro secluso a Christiana ac catholica ecclesia, habeatur. Per iniquum siquidem est, fideles Christi ob temporalium bonorum, lucrue, aut deniq; vllam aliam humanarum constitutionum transgressionem, excepta hæresis perfidia, a deo opti. maximo, suaq; ecclesia catholica excludi, seiungi, separariq;.

Quo

QVO PACTO MVLTICOHABITATO-
res, oppidorum excommunicati, & ipsi vtrūq;
innocentes excommunicantur.

Item & illud in plerisque sæpiuscule euenit, q̄ vicinorum 35
excōmunicati decem, & eo amplius, quos tamen causa, nihil
omnino cōtingit, cum ipso principali excōmunicationis pœ
na aggrauantur, & non ob aliud, q̄ vt officiales ecclesiastici
scilicet iudices, facilius, citiusq; pro libidine sua miseram ple
beculam depeculentur, ac pro suo libitu, eorum abutantur
simplicitate, ipsosq; principales ad quascunq; etiam iniquas
acceptandas transactiones per hoc compellant, adigantq;.
Nam etiam si excōmunicatus ipse, vna vxore, liberisq; suis,
per intollerabile hoc & iniquissimū Banni onus, in exilium
ire cogatur, q̄ in hac re nullus sit officialibus modus, neq; fi
nis, neq; vlla facultatum ratio. Tamen nullus est hominibus
illis respectus, num industria, dataue ad hoc opera, & per cō
temptum, an necessitate ita impellente, vel casu potius, vici
ni cohabitatores, quum excommunicato ipso participarint,
commerciumue habuerint; aut sufficiens ne hæc fuerit cons
ciuibus causa, quare excommunicatum merito solum verte
re iussisse debuerant, horum p̄si habetur nullum. Sed vnū
curatur hoc per officiales, vt quousq; principalis ipse excōs
municatus, soluendo non est, conciuēs ac vicini sui, vt ut cul
pa vacent, ad solutionem tamen quod superest debiti cogan
tur. Q̄ si aliquando officialibus in os obtrudatur, contra do
mestica, nempe canonica sua, eos hoc moliri iura, quæ pecus
niæ causa quempiam excommunicari, aut interdictum edici
vetent, Nihilominus tamen id ipsum conantur causantes in
terim, non ob pecuniam, sed contumaciam, quæ tanto sit
maior, quāto vnde sibi originem ducit, minorem habeat caus
sam, tales excōmunicari, atq; hac decipula, auaritiā suā
officiales, nugando contegere nituntur.

ITEM ET DE ILLICITIS INTERDICTIS.
D

36 Præterea, cum sacerdos, aut alioqui ecclesiastica persona, casu occiditur, tū nedum occisor excōmunicatur, sed & totū oppidū, aut totus pagus, iniquissime interdicitur: quod interdictum eousq; durat, tam diuq; interrupta pendent publica Christianorum officia, quousq; vel occisor, vel tota incolarū eius loci cōmunitas fecerint homicidij compensationem, homicidiumq; expiarint, non cōsiderato eo, dederit ne occasio nem, vt se gesserit probe, vel nequiter versatus fuerit occisus sacerdos, vel alias ecclesiastici ordini ascriptus, licet iura canonica ipsa in quibusdam casibus, modum negotio prescribant, pregrauanturq;. Itaq; ex delicto vnus, centum alij nihil tale cōmeriti, nedum contra cōmunem æquitatem, sed & contra omnia diuina & humana iura.

DE ABROGATIONE FERIATARUM

rum aliquot dierum.

37 Insuper & feriarum festorumq; dierum tanta copia laicorum vulgus non mediocriter vrgetur. Nimirum, cum tot sint religiosi facti dies, vt vix ægre tēpus agricolis suppetat, quo fructus agri, tot sudoribus e terra pellectos, aliquando aqua pluuia, immodicoue æstu, non raro etiam grandine, aliaue tempestate pēriclitantes, in horrea conferant, quos tamen fructus, si non feriarum solennibus præpediti forēt, commode, ac citra iacturam ex agro legere, domumq; ferre potuissent. Adde, q; feriatīs quoq; diebus; qui dubio pcul bono consilio, ac in dei opti, maxi, honorem, primum bene sunt feriatī; innumera perpetrantur delicta, peccataq; & scelera potiꝰ q; his omnipotens colatur, venereturue. Id quod res ipsa notorium facit, tantum abest, vt testibus hoc egeat. Eamq; ob causam Sa. Ro. Impe. Status laici consultius putant, ac reip. Christianæ conducibilius, si effrenis feriarum (quæ animis q; externo cultu Christianis, hoc est his, quibꝰ a peccatis semper feriandum est, rectius celebrantur) festorumq; dierum numerus paulo coherceatur in arctum, minuaturq;.

DE DOMIBVS ORDINVM MILITARI

um, ac Baliujs, vt vocant, per Appuliam, Siciliamq; ordinari militari Teutonicoꝝ vi, doloq; Germanorum ditioni ereptis.

Item licet dominis ordinis diuæ Marię virginis, quos vulgo fratrum Teutonicoꝝ vocant, ex liberalitate Romanorū Imperatorum celeberrimę memorię; item & principum, Comitum & Baronum, in eos collata, ceterorumq; nobilium contributa auctione, certa bona temporalia, ac redditus & census annui, per Appuliam, Siciliam, reliquamq; Italiam, empti sint atq; adaucti, non ob aliud, q̄ vt contra hostes Christianę religionis, ad pugnam instructiores foret, haberentq; Germani nobiles pariter & fidei Catholicę propugnatores, vnde commodius & honestius vitā militię semper paratam viuere possent, ea ex honorum asse præfecturę eius ordinis aliquot, quas vulgo Baliujs, ac a comœatu ordini parando, comœaturas vocant, distinctę sunt, & determinatę per classes, quas & quiete sine cuiuspiam turbatione, per multa sæcula possederunt, vsurparuntq;. Attamen per præcedentes Romanos Pontifices ordini prædicto bona talia erepta, ac Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopisq;, illisq; nec Germanis, nec præfati ordinis militaris existentibus, collata traditaq; sunt. Quemadmodum & in hūc vsq; diem militaris Germanorum ordo hisipis spoliatus carere cogitur. Insuper priores Romani Pontifices domus ordinis supradicti locastas, nato Italo, nempe Hieronymo Venecię tradiderunt, ac concesserunt. Eumq; ordinis sæpedicti insignibus decorarunt, contra Romanorum licet Pontificum ac Imperatorum statuta & priuilegia, toties antehac per eorum prædecessores roborata, quibus ad Germanos tantum ordinis milites, vt hæc omnia pertinerent, cautum, sancitūq; est.

Deinde & Romanę Curtifani ordinis supramemorati, domos per Italiam, Bononię puta, Papalibus Bullis ac pro-

D ij

uisionibus attentare conati sunt, quo facto, ordinem ad litis
gandum secum Romæ coegerunt. Id quod non ad mediocrem
perniciem, & ipsius ordinis, & totius Germanicę vergit na-
tionis. Demum Germanis Stablore quoq; diui Benedicti mo-
nasterium, cōtra foundationis, quanq; iura superioribus, pau-
cis equidem annis ereptum est, ac in commendam, vt aiunt,
cardinali Columnæ collatum; quæ omnia in perniciem ten-
dunt, ac irrecuperabile Germanicę nationis detrimentum,
attentatumq; est, quicquid id est, contra ius & phas, ac æquis-
tatem omnem. Eapropter Imperij Status hic quoq; rogant,
Sanctitas Pontificia velit Militari Teutonicorum ordini, bo-
na erepta, censusq; & redditus ablatos, absq; vltiore mora
redhibere, reddere ac restituere, aut id ipsum, vt quantocius
fiat, mādare, curareue, quemadmodum iuris, boniq; & equi
ratio hoc sibi postulat.

DE ONERIBVS SACRI ROMANI IMPE-
rij Statuum laicorum, contra Archiepiscopos, Episco-
pos, cæterosq; prælatos Ecclesiasticos, eorum quoq; Ca-
pitula, ac suffectos iudices, quos vocant ecclesiasticos.
39 Præter onera supra memorata, Archieporum, Eporum &
prælatorum, q; hī, vt prædictum est, a sede Romana conser-
uatores delegatos, atq; id genus alios plerosq; ecclesiasticos
impetrant iudices, per quos laici non ferendis aggrauantur
modis, q; non omnino infrequenter euenit, vt laici in pericue-
lum ac perniciem animæ æstimationis, corporis atq; bonorū
perducant, ac quantū per hos stat iudices, pertrahantur etiā.
Sed hic nondum finis. Sunt enim complura adhuc alia gra-
uamina, prout sigillatim ea per capita nunc recensentur.
PRIMUM, QVIBVS MODIS LAICO
rum bona immobilia ad ecclesiasticorum manus, &
non contra, ab ecclesiasticis ad laicos perueniant.
40 Item, quum a sede Romana constitutionibus sit cautum
ac prouisum, ne bona ecclesiastica, præsertim immobilia, rea

gulariter personis laicis, vnq̄ distrahi aut vendi possint, & tamen ecclesiastici, nulla cogente necessitate, sed tantū, vt eorum res familiaris reddatur lautior, crescantq̄ census, nunq̄ non cessant, laicorū prædia emptionibus, innumerisq̄ alijs modis ad se pellicere, si qua tandem sit possibile via. Quod ipsum quoq̄ statibus laicis graue, dānosum, ac intolerabile est. Quam ob rem Sa. Ro. Impe. Status laici reipub. Germanorum vtile, necessariumq̄ putauerūt, si omnia bona immobilia, soli, s. quæ posthac aliquo quocunq̄ tandem titulo a laicis ad ecclesiasticos peruenirēt, possent a laicis superiorib⁹, quorum ditioni prædia hæc subiecta forent, tandem ab ecclesiasticis redimi, lvi, atq̄ iusto precio vendicari, nō considerato, quicquid cōtra hoc priuilegiorū præterderent ecclesiastici.

QVOMODO EPISCOPI BONA HEREDITARIA ecclesiasticorum ad se trahere conentur.

Nec raro & illud factū contigit, q̄ quum personæ ecclesiastica 41
bona hæreditario titulo, a maioribus suis, vna cum cæteris cohæredibus, iure hæreditario sibi forte vsurparent, ac si dehinc intestati decessissent ecclesiastici, tum per episcoporum nonnullos sibiipsis bona illa hæreditaria laicorum vendicari ceperunt, non in mediocrem proximorum venientium ab intestato cognatorum perniciem ac iacturam. Quæ res ipsa quoq̄ laicis non ferēda, immo omnimodo onerosa, intolerabilisq̄ est.

QVO INGENIO BONA QVAEDAM LAICA quæ ecclesijs, aut alijs religiosis domibus certis pactionibus vendita sunt, vel hypothecata, di tioni Ecclesiasticæ subiugari conentur.

Ad hæc, si quando casu ita contingit, q̄ bona laica temporali iurisdictioni subiecta, fructibus, redditibus, censibusue annuis ecclesijs, ac cæteris religiosis domibus legentur, vendantur, hypothecentur, aut quouis alio titulo tradantur, vel a laicis erga ecclesias ac monasteria annuo censu tributæ 42

ria efficiantur, moliuntur ecclesiastici, talia prædia laica ex civili potestate ac ditione in ecclesiasticam transferre, atq; huic, utcumq; iniquo illicitoue conatui, Episcopi, ecclesiasticiq; patrocinantur prælati, tuenturq; rem longe iniquissimam, tantū abest, vt in hoc quemq; reuereantur ecclesiastici,

DE COLLATIONE BENEFICIORVM

Ecclesiasticorum iam primum fundatorum.

- 43 Item, quum beneficiū aliquod ecclesiasticū a laicis summe vel mediæ conditionis primum fundatur, dotaturq; tūc quidam episcoporum primam eius beneficij collationem sibi vsurpare nituntur, ac beneficij ipsius dotationem, fundationemue prius cōfirmare recusant, q̄ eorū intentionibus acquieuerint, qui beneficia ex suis censibus dotarunt, hoc est, fundatores & patroni secundum iura etiā Canonica collatores ordinarij.

DE CONFIRMATIONIBVS BENEFICIORVM Ecclesiasticorū, non necessarijs, atq; alijs id genus grauaminib⁹.

- 44 Præterea si quis nouā fundationem beneficij ecclesiastici fraternitatisue erigere, atq; eandem confirmandum petere velit, quanq; confirmationis huiusce, de iure ac æquitate minime indigeat. Nihilominus tamen fundatores beneficiorū præter modum, pecuniarū exactionibus, ad viuum vsq; ad grauantur, exugunturq; ac per Romanorum statuta, technas ac subtiles practicas, eo adiguntur, vt fundationes hæ omnes, quamuis minimi sint precij, necessario confirmentur. Quod ipsum non mediocri Germanorum laicorum est onus.

DE SVBSIDHS ET ALIIS ONERIBVS QVAE

- imponuntur ecclesiasticis, qui collatores habent laicos.
- 45 Deinceps, si quādo cōtingit, ecclesiasticā psonā a laico beneficio aliquo dotari, & Epō pro inuestura accipiēda presentari, tū Episcoporū in spiritualibus, vt vocant, vicarij, pro inuestura tantum erogant gr̄is, presentatis illis, quantum cole

latum beneficium in annuo habet proventu, nonnunquam etiam, quantum bimo. Ita enim altera portio exigitur Episcopo, & reliqua interim archidiacono, aut archipresbytero, p*ro* inuestura, vel possessionis traditione.

Insuper nimiumque pro viribus, illicitis exactionibus gra- 46
uant episcopi beneficia, subsidijs nimirum, nullae licet subsint
urgentes, aut illud sibi admodum postulantes causa, hoc est
quod iura vocant, manifeste & rationabiles, vltra etiam mo-
dum, quem iura communia in casibus euidentibus & neces-
sarijs praescribunt. Illis nepe casibus, quibus solis iura, substi-
dium ab ecclesiasticis erogari permittunt, fitque eius immodi-
co vsu, vt presbyteris vitae necessaria, vix aut certe ne illa
quidem relinquuntur. Demum & in totius populi caput hoc
retundat onus, quando ita praemuntur sacerdotes, vt respi-
rare eis non liceat, ni vicissim subditam plebeculam arrodant.
Ita ex onere seritur onus, eousque, vt nullum gratis, nisi nume-
retur semper aliquid, ministrat sacramentum, ecclesiaeque Chris-
tiana donum, ad quod tamen praecipuum gratis vt faceret,
darentque ea gratis, quae nullo are redimi possunt, atque ipsi gra-
tis accepissent, sacrosancti Euangelij attestantibus literis, te-
nebantur. At illud res ipsa fecit notorium.

QVO PACTO SAEPIVS ET QUIDEM PLV-

res, vna indocti atque inidonei ordinentur sacerdotes, 47
Item Archiepiscopi, episcopi, & eorum suffecti, quos Suffra-
ganeos vocant, saepenumero plures indoctos, idiotas, inha-
biles, vilesque, ac ludicras personas ad sacerdotij functionem
ordinant, qui cum ex ministerio ecclesiae, ad quod minus sunt
idonei, viuere non possint, tamen neque aliunde vel ex bene-
ficijs, vel proprijs hereditarijs bonis, vnde vitam presbytero
dignam, ducere queant, habent, sed tantum imaginarios
& fictitios, aliquando neque illos quidem, secum ferunt titu-
los, fitque dehinc, aut ex innata malicia, morumue leuitate, aut
qua praemuntur, aegestate (sicut res est maesuada fames) vt

Edm. W. B. B. B. B.

inhonesta exerceant commercia, ac munia, sacerdotibus obeant indigna. Quæ res ansam subinde ministrat, vere ecclesiasticos, ac Christo sacros presbyteros floccipendendi, nihilicquæ faciendi, quæ illorum vita coram vniuerso populo offendiculis sit quæ refertissima. Interim a quibusdam episcopis sex corruptis testibus, ad hoc adhibitis, dignus ne sit sacerdotij munere, vel minus ordinandus, fides adhibetur, qui passim quoscumque indignissimos simulatis suis vocibus testantur dignos, adque hoc ministerium aptos ferunt & accommodos: licet non raro nullus personatorum illorum testium, ordinandum, vel de facie albus an ater sit, nouerit, conanturque ita Christianis sanctionibus, sub persona, fuce, atque fictitio tantum prætextu satisfacere.

DE IMPENSIS IMMODOICIS, QUAE IN ecclesiarum consecratione insumuntur.

48 Insuper quum ecclesias ac templa prætenuia quidem, deo dicant, sacrantque nonnulli suffraganeorum, subditos utcumque per se egestate laborantes, superfluis, minimeque necessarijs sumptibus onerant: neque hoc contenti, quin munera quoque, & illa quidem immodica, a misera plebecula exigant.

49 Item quum laici ecclesijs altaris donant ornamenta quaedam, necnon casulas, & similia, ac in dei honorem pecunias suas expendunt, nihilominus tamen Suffraganei exigunt, ut talia, priusquam ad altaris conuertantur usum, consecrentur, pro qua demum consecratione munera ac dona petuntur innumera. Quapropter æquum est, ut tales abusus deleantur, Et si Suffraganei frustra laborare nolint, ut vnicuique prælato aut plebano talia faciendi permittatur potestas.

QUEMADMODUM CEMITERIA NONNUNquam superflue, ac minime necessario consecrentur.

50 Demum si forte sine armis, pugnis tantum & capillis in cimiterio, duo, pluresue manus conferant, aut rixam habeant, ad sanguinis usque quantumuis modici effusionem, tum ad interdictorum.

interdictorum feueritatem recurrunt ecclesiastici, nec prius publica Christianorum redintegrant officia, quæ ciuium vniuersitas cimiterium denuo magna pompa, grauiusque, nec profecto minoribus impensis consecrari curauerit, quæ prius, vt prædictum est, ex prophano redditus sit sepulturae locus sacer. Quæ omnia in caput tandem redundant laicorum.

Item, Suffraganei excogitauerunt, vt solum ipsi, & nullus alius sacerdos, laicis campanas baptisent: credunt deinde simpliciores ita affirmantibus suffraganeis, tales campanas baptisatas, demones & tēpestates pellere. Quapropter innumeri plerūque adhibentur compatres: præcipue vero, qui fortuna pollent, exorantur, qui baptismationis tempore funem qua campana religata est, tangunt, ac Suffraganeo præcinnente, (quemadmodum in paruulorum baptismatione fieri solet) omnes pariter respondent, ac campanæ nomen ingeminant, vesteq; noua, quæ admodum & Christianis fieri solet, campana induitur. Inde ad sumptuosa properatur conuiuia, quibus præcipue compatres, vt eo largius munera offerant, adhibentur, nec non suffraganei & eorum capellani cum multis alijs ministris regaliter pascuntur. Nec hoc satis est, sed & suffraganeo mercedem persoluere necesse est, quæ illi munusculum vocare solent, inde euenit, vt aliquando etiam in paruis villis centum floreni in tali absumantur & expandantur baptismatione: quæ res non solum superstitiosa, sed etiam Christianæ religioni contraria, ac simpliciorum seductio, & mera est exactio. Veruntamen Episcopi, vt suffraganeos vel vilissima oberare possint mercede, talia & adhuc absurdiora tolerant. Res igitur tam nephanda & illicita merito aboleri debet. Ceterum si conducere videtur, vt campanæ consecrentur (ita enim Suffraganei baptismationem appellant, quoties a prudentioribus de hac re interpellantur.) conueniens erit, vt talis consecratio per vnūquęq; sacerdotem: quemadmodam

E

et aqua benedicta, sale, herbis, & similibus fieri solet, idque absque precio & expensis laicorum, ne populus simplex ita educatur, & damno afficiatur, nec non auariciae detestandae praesumptio euitetur.

QVEMADMODVM DE NOVA SANCTI

cuiuspiam celebritate partem petant oblationis.

- §2 Deinceps, si forte per diocesim episcopi alicuius noua effertur Sancti celebritas, ad quem passim concursus fit, tum episcopi aut praelati eo loci, oblationum omnium tertiam, aut certe quartam partem sibi vindicare praesumunt. Quod tamen domestica eorum, nempe canonica iura, eis non permittunt, quin oblata illa pecunia, potius ac merito, pro totius Christianae reipub. necessitate, ad contrahendum militum manum, parandamque expeditioni bellicae com meatum contra Turcas usurparetur, aut certe in proximi verteretur necessarios usus.

QVO PACTO ILLICITAM A PRAEPOSITIS

monasteriorum deo dicatarum virginum petant pecuniam.

- §3 Item, quum monasteria aliqua deo dicatarum virginum, per praepositos, seu praefectos gubernentur, qui tamen ad libitum officio hoc moueri possunt: neque enim perpetua est haec praepositura, attamen episcopi, acceptioni aut missioni praepositorum, prius consensum suum adhibere recusant, quam a monasteriorum deo deuotarum, simpliciumque puellarum pecuniae aliquid numeratum fuerit.

- §4 Item quum Abbas quispiam, aut abbatissa eligitur, conunguntur iterum per suffraganeos consecrari, licet antea ut monachi & moniales satis superque sint consecrati, Suffraganeorumque cum suis regie excipere & pascere, ac insuper tam muneris loco, magnam persolucere pecuniam. Quae res non in paruum damnum cedit monasteriorum, sed etiam illorum, quibus monasteria illa sunt subiecta. ¶ Insuper Pontifices summi multa ac varia in curia Romana excogitarunt officia, quae

ipſi immāni vendunt precio, quod quidem illi perſoluere coguntur, qui (ita iubente Pontifice) opera talium indigēt officialium, ſeu ſcriptorū. Hinc euenit, vt natio Germanica, præcipue vero Epifcopi, quoties Pallium redimunt, aut confirmationem a Romano petunt Pontifice, ac multi alij oppido aggraentur, ac longe plus q̄ elapſis annis, pecunias ſuas dilapidare compellantur. Hinc facile conijcere licet, quot Romæ, quantiq; laquei pro emungendis nūmis tendantur. Quas propter talia officia merito deleri debent.

DE ARCHIPRESBITERORVM OFFICIALI-
bus, & alijs iudicibus eccleſiaſticis.

Archiprebyterorum quoq; officiales, vt plurimum, ſunt 55
indocti, inhabiles, inſuper & ſcurrilibus moribus, nihil penſi habentes, nihil auentes, q̄ pecuniam, Et q̄ notorie in publicis degant peccatis ac facinoribus, quotidiano diſcitur uſur, per quod laici, quos ob admiſſa, debito modo corripere, ac in pietate Chriſtiana eruditiores & meliores reddere debebant, nedum ad meliorem frugē non perducuntur, ſed offendiculis onerantur potius. Ad hæc per leues ac viles has officialium perſonas, in quorum conſcientijs, nulla Chriſtiane pietatis viget ratio, ſed tantum ſcleratus habendi amor, laici miſere ad viuum uſq; in bonis ſuis ſpoliantur, ac deprædantur. Id quod Archiepi & epifcopi, ſi quidem re vera quod dicuntur, eſſent, hoc eſt Chriſti paſtores, dubio procul, diutius non tolerarent, oueſq; Chriſti talibus offendiculoſis paſtoribus curandas, minime cōmendarent, paſcēdaſue cōmitterēt.

Q̄ INIQVE LAICI AD VETITVM TRA-
hantur eccleſiaſticorum tribunal.

Fere & hoc quoq; accidit, vt laici ad eccleſiaſticorum, 56
licet per inique, trahantur iudicium. Nam etiā ſi actor ſit eccleſiaſticus, qui laicum reum iudicio conuenire intendit, attamen nihilo magis ordinariæ iuriſdictioni reorum deferunt, quin paſſim eccleſiaſtici tales reos laicos, ſ. quaſcunq; etiam

E η.

ob causas ciuiles ac plane prophanas, ad ecclesiasticum tribunal, refragantibus omnibus etiam iuribus, pertrahere adnituntur, quum tamen maxime conueniat, ac iure non ignoto sit, quod expressim cautum, actorem rei, forum sequi debere.

QVO PACTO MAGISTRATVVM

ciuiliū subditi, propter debitam pecuniam, ad iudicia ecclesiastica pertrahantur.

17 Præterea ecclesiastici sapiuscule laicorum subditos ob debita pecuniaria, coram ecclesiastico iudice in ius vocant, ac pregrauis eorum iudiciorum ordine eosdem inibi vexant atque excutiunt, licet a ciuili magistratu, adeoque iudice reorum ordinaria iustitia, iurisque debita executio eis nunquam fuerit vel denegata, vel diutius quam par sit, procrastinata, fitque ita peractorum, ut dictum est, petulantiam, quia conuenti iudicio ecclesiastico laici, varios ob casus ius suum non ita examussim vel deducere per imprudentiam, vel non probare per simplicitatem, nouerunt, neque edocti sunt, ut in prætentam pronuncientur excommunicationem, ac irreparabilem rerum suarum perducantur detrimentum, perniciem & iacturam.

QUE INIQVE LAICIS IUDICIBVS PREBEATVR

occasio ab ecclesiasticis, subditorum suorum petendi missionem.

18 INSVPER & alias ob plures causas illicitas, a iudicibus ecclesiasticis contra personas laicas emittuntur citationes ac monitoria: quantum tales iudices, publica etiam testante fama, indubitanter perspectum habeant, vocatos ita in ius ad ditionis suae terminos minime pertinere, illosque ad ordinarium ius remittendos fore. Quod ipsum quoque laicorum subiectis non ferendis modis, graue onerosumque est. Nam et si causæ, personæque tales ad instantiam magistratuū ciuiliū ac laicorum superiorum petitionem, tandem ad ius dicentis laici ordinarium remittantur tribunal, nihilominus tamen ita immerito in ius vocati, grauibus onerantur impedij, damnis, & expensis, eo quod superiores suos laicos, quos non raro ultra centesimam

mum lapidem peregre abesse cōtingit, primum requirere, dehinc literas missionum ab his impetrare, ac tandem eas ipsas iudicibus ecclesiasticis mittere cogantur: interim nuncijs ad hoc conductis erogāda est pecunia, cessandum a quotidianis operibus, ferendę impense, itinerum atq; aduocatorū, Q; si forte superiores suos in ius vocati nō continuo implorauerint, missionum literas impetrarint, easq; iudicibus predictis transmiserint, ac ad monitionē vsq; processum interea fiet, iam ecclesiastici iudices vel requisiti hinc a vocatorū superioribus, quæcunq; tandem in ius vocati sit causa, remittere tamen ita vocatos atq; admonitos ad ordinarium iudicem laicum recusant.

Q; IUDICES ECCLESIASTICI CAVSAS

aliquot speciales, licet laicas, ita suæ asserant ditioni, vt omnino eas remittere nolint.

Quum apud ecclesiasticum iudicem ob decerptum virginitatis florem; item ob illegittime natorum, hoc est naturalium liberum statum, aut seruientium mercedem, viduarumue, quæcunq; etiam iudicio ventilantur causæ, contra laicos reos, tū vel interpellati a litigantium laicorum superioribus, iudices ecclesiastici, terminum tamen sistendi iure, nec circumducere, aut ad se in ius vocatos, ordinariæ iurisdictioni vt remittāt, precibus induci possunt.

DE ALIIS ILLICITIS ET INVTILIBVS
expensis causarum prophanarum, quæ ad Ecclesiasticos iudices trahuntur, ac denuo remittuntur.

Ad hæc, quum laicus coram iudice ecclesiastico, vt supra dictum est, inique in ius vocatur, demumq; ad petitionem iudicis ordinarij remittitur, tunc temere agentis procurator, qui tam male in ius vocari fecerat laicum reum, mercedem suam, a conuento, qui tamen temere ad vetitum tractus fuit iudicium, petit, cogiturq; dehinc excōmunicationis poena innocēs ille vltra expensas, quas ob malam in ius vocationem

E iij

in itinera, procuratores, proque impetrandis & redimendis
missionum literis, necessario expenderit. Adde & neglectas
rum operum aestimationem, iam tandem nulliter & inique
emissos iudiciarios processus persolvere, atque ere non immo
dico coactus licet pensare. Namque id si forte recuset, anathe
matis praesto est gladius, hoc ei minantur iudices ecclesiastici
fulmen, ni persolutis vocationum literis, habendi libidinem
ipsorum satiauerint. Ita afflicto additur afflictio. Neque iuris
ratio, quae temere in ius vocato, refundendas dicitat expen
sas, a iudicibus his curatur quicquam; immo iudiciarius hic eorum
ordo, ex diametro, quod aiunt, cum iuris bonique & aequi or
dine pugnat. Eum tamen iudiciorum ordinem, non ob aliud,
quantum coniectura assequi licet; haecenus ita religiose ob
seruarunt, quam ut plurima actorum turba per hoc ad eorum al
liceretur tribunal. Ita semper iniquum, ex re, quae merito des
bebat esse aequissima, student facere lucrum.

QVOMODO NOVAE PER VIOLENTIAM

instituantur decimarum praestationes.

- 61 Item etsi laici per multa annorum curricula de certis eorum
prediis, neque maiores neque exiguas, ut vocant, praestiterint de
cimas, tamen per ecclesiasticos iudices, apud quos iniquis li
tigant conditionibus, auctoritate iudiciaria, ita eis fit nego
cium, ut aut petitas iudicio decimas, siue quidpiam aliud est,
quod ab eis exigitur, praestare, persolvereque, aut excommunica
tionis poenam ferre, necessum habeant. Neque hoc temere. Nam
etiamsi a sententia quantumvis iniqua Romam appellauerint, non
eos fugit quam onerosus atque dispar sit & illic litium euentus.

QVO PACTO ECCLESIASTICORVM

officiales ac suffecti, & ipsi laicos ad ecclesiasticorum tribunal
in ius trahere conentur.

- 62 Ad haec omnia personae ecclesiasticae nedum ipsae per se
laicos, quibus dictum est, ac similibus casibus, ad ecclesiasticos
eos trahunt iudices, verumetiam ecclesiasticorum officiales,

suffecti, procuratores, domestici, famuli, famulaeque, ac denique ipsorum etiam subditi, conantur, adnitanturque idem iuris, quod eorum habent superiores, sibi ipsis quoque asserere, usurpareque.

DE CAUSIS INIURIARVM, QVAE CORAM
ecclesiastico ventilantur iudicio.

Tandem, si quando ex facto euenit, ut ecclesiasticus contra laicum iniuriarum agere, illatas forte verbo iniurias, intendat, conatur ecclesiasticus iudex eas ipsas quoque suae iurisdictioni vindicare causas, quo denuo reus iudicio conuentus, ordinario iuri suaeque eripitur atque eximitur iurisdictioni.

QVEMADMODVM CAUSAE PROPHANAE OB
interposita iuramenta, ecclesiastico tribunali asserantur.

Insuper & id praesumunt officiales, si quando in causis prophanis, ac inter personas ecclesiae minime sacras, dicatae, sed omnino laicas, data fide, seu praestito iuramento, verbo, vel in scriptis, pacta, obligationes, contractus, vel promissiones factae sint, vel celebrataeque eam ob rem, atque huius praetextus ratione, tales prophanae, laicaeque causae coram ipsis potius, quam ordinario iudice agitari debeant: quae noua ecclesiasticorum techna vsu si increaseret, ac diutius toleraretur, iam actum foret de ciuili causarum auditorio, quod omnes prophanae ciuilesque causae, contractuum atque transactionum, hac via necessario ad ecclesiasticos pertraherentur. Quis enim contractus, quae transactio, quae denique inter paciscentes conuentio, quae non sit solenni ita stipulatione, aut promissione vallata? Illac nimirum rerum veniremus, ut in totum ciuilia eluderentur iudicia. Quod nedum contra aequitatem ipsam, contra omnia iura scripta, sed & ciuili magistratui intolerabile foret. Nam ut demus hoc interim ecclesiasticis iudicibus de periuicio commisso, notionem ut habeant: nihilo magis per id causae ipsius principalis, contractus puta, aut transactionis, quam ob rem ille peierauit, iudices competentes erunt, quin periueros illos ob religionis transgressionem manifestariam

tantum iudicio convenire possent, ac Canonicam huic indice-
cere mulctam, reseruata tamen civili magistratui, qui perius
ros poenali iudicio secundum civiles sanctiones plectere ius
habent, commissa sibi ob id poena.

QVONAM MODO REFORMATIONES
suorum iudiciorum nec obseruent, neq; manu, hoc est, execu-
tione debita tueantur.

65 Præterea, nedum rationi consona iura cōmunia, sed & eccle-
siarum aliquot cathedralium, propriæ reformationes, no-
torix, in q̄ plurimis casibus negliguntur, irritaq; fiunt, dum
contrarius ex eisdem ducitur sensus. Exequuntur enim hæ
contra hos tantum, quorum potestatem ipsi nō reuerentur.
At si res potentiores, aut eos, quibus manu pares esse non
possumus, contingat, tum ex iuris sui rigore remittunt quip-
piam. Nam etsi maxime episcopi locorum ordinarij, aut eo-
rum officarij a vim passis, aut his, quibus contra ius iniuriæ
illatæ sunt, pro debita iustitiæ executione, ac talium grauami-
num onerumue abrogatione interpellentur. Sæpenumero
tamen euenit, vt quærela hæc, vel præpositum contingat,
vel decanū, vel certe capitulum, ac ecclesiæ canonicos capis-
tulares, hoc est eos, contra quos loci huius ordinarius episco-
pus, vtcunq; æquitati fauens, remorante eum hac via, in ele-
ctione præstita, ac promissa fide, meritā trāsgressionis emen-
dationem atq; mulctam præsumere, eisq; infligere nō audeat.

66 Ad hæc episcoporum ac prælatorum nonnulli pro tempo-
re ecclesiasticorū iudiciorum Synodumq; ad suum libitū spe-
ciales quasdam & prætentas ferunt reformationes, ordina-
tiones, leges atq; statuta, quæ ipsa multifariam a iure cōmu-
ni dissident, ac seorsim toto civili magistratui & iurisdictioni,
eorumq; subditis derogant, atq; pernitiem adferunt. Neq; vl-
lam præ se ferentia æquitatem, q; ad ecclesiasticorum priua-
ta compendia, inq; laicorum necem sint excogitata, atq; effi-
cta. Eamq; ob rem laici ea acceptare, aut his parere minime
tenentur.

tenentur, Nam neq; ipsi Ecclesiastici domesticas has suas cō-
stitutiones scđm rationabilem, synceriorē, ac germanū equis-
tatis intellectum, obseruant, Etenim tametsi reformationes
huiuscemodi, vt plurimum, statuant coram officialibus, eorū
rumq; ecclesiasticis cōsistorijs, manifesta ac notoria tantum,
minimeq; occulta delicta, debere agitari atq; ventilari, consi-
derariq; in primis salus animarum, & honor Iesu Christo des-
bitus, potius q̄ pecuniarum lucrum, Attamen eius rei oppo-
situm, atq; ex professo contrarium, negocium ipsum, innu-
meræq; aliæ coniecturæ ac circumstantiæ plus liquido ma-
nifestū reddunt; id quod partim ex supra enumeratis, partim
ex recensendis sequētibus articulis, vtcunq; succinctis, cuiq;
æstimare facile est.

QVEMADMODVM PLVS PECVNIAE,

Q̄ pœnitentiæ peccatoribus imponant,

Patrum canonibus sancitū est, spiritualibus ac manifestis
peccatis, spiritualement pœnitentiam seu satisfactionem impo- 67
nendam esse, vt sic non pecuniæ lucrum, sed potius anima-
rum salus quæri iutelligatur, Id quod supra etiam memora-
tum est, At ecclesiastici iudices & officiales, perperā animadu-
uersis canonibus, dictam spiritualement pœnitentiam in tātum
exasperant, aggrauant & augent, vt laici, priusq; eam satisfi-
ctionem acceptare velint, pecuniā magis sibi ab ipsis immu-
nitatem comparent; qua re laici multum præmuntur, eccle-
siastici contra multum ditantur, vtputa qui in suum priuatū
commodum & partis agunt munus, & iudicis, quod tamen
omnibus iuribus dissonum est.

QVEM IN MODVM HONESTI VIRI ET MVLIE- res ex falso rumore sæpenumero grauentur,

Accidit etiam nonnunq; q; viri & mulieres coram officia- 68
li, seu ecclesiastico tribunali, vt delictorū ac scelerum fontes,
sinistro rumore deferuntur, ac non prius per sententiam in-
nocentes declarantur, q̄ vbi se iureiurando purgauerint; qua-

F

purgatione facta, in pristinum æstimationis statum restituntur. Et quis tam sinistre denunciatis incommoda, damna, impense, eam ob rem perpeffe, merito refundi deberent; nihilominus tamen innocentes ipsi in dictæ restitutionis fidem officiali, ecclesiasticoue iudici, duos aureos, cum aurei quarta parte, pro absolutorijs literis, nequaquã necessarijs, numerare coguntur. Et hoc est, cur officiales, ecclesiasticiq; iudices, tã iniquas & illicitas, rumoris falsi, atq; delationis causas, ita adfectentur, ad se euocent, solisq; sibi vendicent. Id tamen ipsum nõ sine magna singulari, ac graui iactura mortalium committunt. Nam sæpius euenit, q; altercantes mulieres, ira, inuidia, seu alio quopiam adfectu commotæ, inuicem se maledictis impetant, conuicijs proscindant, in tantumq; demerentur, q; altera alteram vel adulteriã, vel magicæ artis ream insimulet. Quod vbi coram officiali deducitur, tum illa, quæ per iracundiam alteram probris ac contumelijs adfecerat, iurisiurandi sacramento sese excusare, ac purgare cogitur: scilicet quicquid iniuriarũ in alterã profuderit. Id omne non ex certo animi proposito, sed ira, inuidiaq; profectum esse: pariq; modo altera, quæ adulteriã, necromanciæue insimulata est suam innocentiam: quodq; prædictorum nequaquã sibi conscia sit facinorum, iuramento detegere iubetur. Interim vero quilibet apud se facile conijcere potest, in talibus causis, mulieribus, siue memoratorum scelerum vacuæ sint, siue ipsdem criminibus obnoxia, iurandum tamen esse, dum modo famam, honorem, ac vitalem spiritum retinere velint. Qua ex re non solum illicitum pecuniarum lucrum queritur, sed & deliberatæ peierationes extorquentur, sæcularesq; iurisdictiones, & iudices in eorum mulctandi officio impediantur. Et sic contra rationem, impunita remanere delicta necessarium est.

QVOMODO ECCLESIASTICI IVDICES ILLICITUM ex iactatis matrimoniorum causis petant interesse.

Deinceps quum inter virum atq; foeminam de pangen-
dis matrimonialibus sacris illis foederibus, negocium quod ⁶⁹
inter eos forte agebatur, eousq; processit, q; ab alterutra parti
um matrimonij contractus, ex pactionibus illis, ratus, perfec-
tusq; praetendatur. At inficietur altera, datumq; est, ab alte-
ra alteri personae vestium, aut alioqui mundi muliebris quida-
pium, tanq; arrabonis loco, adseruandum ac custodiendum.
Accidatq; deinde, vt asserti contractus matrimonij, s. contem-
platione cōtrahentes, ad ecclesiasticum perueniant tribunal,
ac ibidem per sententiā, in diuersum ire iubeantur, separenturq;
Tum iudex ille ecclesiasticus inique hoc sibi in hac cau-
sa praetendit interesse. Nimirum, vt omne quicquid hinc inde
arrabonis vice traditū sit, vt hoc sibi cedat tanq; cōmissum.
Id quod nedum contra omnia iura, sed & æquitatem atq; hon-
nestatem ipsam proculdubio est.

QVIBVS ARTIBVS IVDICES ECCLESIASTICI
causas promiscuas, quæ coram ciuili etiam magistratu in iur-
diciū deduci possunt, sibi solis vendicare conentur.

Item, licet complures sint causæ ita promiscuæ iurisdictionis ⁷⁰
nis, vt scdm iura cōmunia apud ecclesiasticos atq; ciuiles iur-
dices agitari & puniri possint, sæpiuscule tamen euenit, vt
quum ciuiles iudices, cōcessam sibi hac in re prouinciā &
iurisdictionē administrare atq; exercere velint. Quod id ipm
ne faciāt per iudices ecclesiasticos, sub excōmunicatiōis pœ-
na eis interdicitur, prohibeturq;. Quod si diutius praestare
deberet, breui ecclesiastici iudices a ciuili magistratu, eiusq;
iurisdictione quascūq; etiā causas eximerēt, suq; assererent dis-
tioni. Id quod Casareæ Maiest. ceterisq; Imp. Romani mem-
bris graue est, & intolerabile. Et quanq; scdm iura commu-
nia, manifesta periuria atq; adulteria, maleficorumq; praestis-
giæ, ac consimiles aliæ causæ, per Ecclesiasticos ac ciuiles
iudices, promiscuum, vter occuparit, ciuilit̄ pro tempo-
re plecti possint, habeatq; ita preuentio hac in re locum. At.

F ij

tamen ecclesiastici iudices contra omnia iura, causas huiusce
modi, solis sibi, suæq; iurisdictioni vsurpare conantur. Quod
ipsum iurisdictioni civili nõ ferendum est onus ac gravamẽ.

QVEMADMODVM CAVSÆ PROPHA-
næ sub prætextu, denegatæ executionis ad ecclesiasticorum
consistoria trahuntur.

71

Item si quãdo personæ laicæ in causis etiam omnino proz
phanis, a iudicibus ecclesiasticis citationes impetrare conen-
tur, prætantq; magistratum civilem, debitã sibi iuris exe-
cutionem facere neglexisse, anteq; summarie saltem per euis-
dens aliquod docuerint instrumentum, iustitiam, vt querun-
tur, sibi denegatam, citationes tamen, atq; alij iudiciarij proz-
cessus a iudicibus ecclesiasticis ad solam petentium quarelã
his decernuntur. Q; si deinceps ad petitionem, vel civilis ius-
dicis, aut partis in ius vocatæ, causæ huiuscemodi ad ordi-
narium tribunal remittantur, præfigitur, civili iudici per bre-
ue quatuor hebdomadarum, puta tempus fatale, intra quod
actoris intentioni & quærimoniæ ex integro, atq; ex asse exe-
cutionis ordine satisfaciatur. Ac si in arctissimo ita p̄stituto ter-
mino, sententia diffinitiva, aut non fertur, vel executioni la-
ta non mandatur, libertatem dehinc iudex ecclesiasticus dat
actori laico, coram suo tribunali, vltèrius procedendũ, fitq;
non raro, (mirum hoc auditu) vt causa, quæ intra mensis spa-
cium coram civili consistorio agitari, peragiq; debebat, q̄
hæc eadem apud ecclesiasticum iudicem triennio, aut eo am-
plius pendeat, hinc indecisa.

72

Aiunt præterea iudices ecclesiastici, in talib; casibus, proz-
phanas ad se causas pertrahere sibi licere, si magistratus ci-
vilis in administranda iustitiæ executione negligens inuenia-
tur: e regione tamen ferre minime possunt, vt in pari casu
idem iuris cum eis feruetur. Nimirum vt in causis ecclesiasti-
cis quispiam de neglecto cultu iustitiæ ab ecclesiasticis apud
laicos, aut civiles magistratus conqueri, ac iustitiam sibi per

ciuiles magistratus administrari postulare possit: quando iura communia in genere diffiniant, statuantq; quopacto canonica ciuilibus, & e regione canonicis ciuilia iura opem superpetiasq; ferre debeant.

QVO PACTO ECCLESIASTICI IUDICES, saeculares causas, praetente iurisdictionis praetextu, inesse transferre conentur.

Nec hoc plerisque longa experientia rerum ac eruditione doctis probatur, q; iudices ecclesiastici, quibusda in locis diurni vsus quasi possessionis, adimpletaq; praescriptionis praetextu, laicorum cotrouersias coram se dirimendas hactenus praesumpserunt. Nam ea ex re Caesarea Maiesta, Romanumq; Imperiu haud paru detrimenti patitur, utputa, quod non minimus Imperij honor temporalis, s. iurisditio memorata praescriptionis velamine minuitur, attenuatur, & penitus ab Imperio ad ecclesiasticos transfertur, Quod contra recepta, apertaq; iura, nemo est qui nesciat, quibus statuitur & cauetur, ut nulli praescriptioni quantumuis longe aduersus praesentem, tum Papae, tum Caesaris potestate fiet locus. **Q; INIQVE HOMICIDAE, ALIQVE PECCATO-** res ab ecclesiasticis iudicibus duplici afficiantur poena.

Quum diuina humanaq; iura vetent, ut nemo duabus ce-
di debeat virgis, merito pleriq; quibus celeberrimum est, nonnullarum cathedralium ecclesiarum odiosa statuta, peruersosq; mores, quibus vtriusq; sexus homicidas, reliq; maiorum, minoruue criminu reos hucusq; vexarut, detestant. Na hactenus seruata est consuetudo, q; homicidij, similibusq; facinorum, quos casus Episcopis reseruatos vocant, rei, peracta in aures confessione, publicam poenitentiam, in totius populi conspectu, cum magno suorum ipsorum dedecore, ignominia, infamia subire coguntur. Quae quidem poenitentiae forma non vsq; quaq; improbanda foret, utpote, quae ad primitiuam ecclesiae instituta q; proxime accederet, si hac cons-

tenti, non etiam ampliore iusto, peccatibus egregij isti, ma-
leq; officiosi Officiales extorqueret pecunie summam, dupli-
ciq; delinquentes puniret poena. Qua re, mirum q; multi offen-
dantur. Quod q; iniquum, q; lōge a Christi instituto sit alie-
num, cuiq; sanę mētis coniectura assequendum relinquitur.
QVOMODO FVNESTAE PECVNIAE INTVITV
ecclesiastici iudices & officiales illegittimas cohabitationes
& vsuras tolerant.

75 Præterea officiales auri sacra pellecti fame, vsuras ac pe-
cuniæ foenus illicitum, nedum non interdunt, sed & passim
permittunt, fouent, ac tutantur. Insuper etiam clericos, reli-
giososq; & sæculares, accepto ab eisdem annuo censu, pub-
lice cum suis concubinis, pellicibus, & alijs id genus meret-
ricibus, illegittime cohabitare, liberosq; procreare sinunt.
Quę res ambę quantū scādali, periculi, detrimenti, fortunis,
animabus & corporibus pariant, non est quod recenseatur,
quum nemo id, nisi talpa cæcutiat magis, non videat.

76 Præterea contingit aliquando, q; alter coniugum, belli, vo-
torum, seu alia quapiam causa peregre proficiscatur; qui si
aliquando diutius, q; alterius conferat libidini, absit, tum offi-
cialis alteri; pacta tamen numerataq; prius mercede fati-
s magna: cum alia victitare persona ac cohabitare indulget, non
præhabita prius diligentī vestigatione, superstes ne sit abiēs
coniunx, an naturę cōcesserit. Et ne hoc eorū factū a quoq; cas-
lumniari posset, tolerantię nomen ei, nō sine magno mortalium
offendiculo, sanctiq; matrimonij contemptu indiderunt.

VT OFFICIALIVM DELEGATI SEV SYNODA-
les iudices illicitos e domibus cēsus exigant.

Et hoc Germanis posthac non ferendum onus est, q; syno-
77 dales iudices quarundam regionū oppidula & vicus ostias-
tim peragrant, censusq; e domibus annuos exigunt; quos
vbi tenuis plebecula persolvere nequit, protinus cum excō-
municationis iaculis petitur, ad eorum quoq; censuum cum

Summa rei familiaris attritione atq; attenuatione compelli-
tur. Quod si penitus amoueri non potest grauamen, aliquo
saltem sine ad æqui boniq; regulam coherceatur.

QVO PACTO HEBDOMADARIA PECVNIA
a mechanicis exigatur.

Pari modo proxime memorati iudices, quibusdam in lo- 78
cis a stabularijs, pistorijs, lanijs, propolis, molitoribus,
eiusdemq; generis mechanicarū artium professoribus, qua-
libet septimana pecuniam postulant; qua forte per inopiam
non soluta, ecclesiastico ad id fulmine adiguntur.

DE INIQVIS ECCLESIASTICORVM
arestis, vt vocant, & impedimentis.

Non mediocrem item superioritatis & iurisdictionis tem- 79
poralis iacturam Cæsarea Maiest. Romanumq; Imperium
patitur, ex male obseruata hactenus pluribus in locis, diu-
turna cōsuetudine; videlicet, q̄ ecclesiastici iudices, vbi inter
duos laicos ciuiliſ orta est controuersia, ad alterius partis pe-
titionem literas inhibitorias emittunt, quibus alteri partium
mandant, ne inceptam coram sæculari, seu suo iudice litem
prosequatur, sed in ecclesiastico coram sese iudicio compare-
at. Cui mandato vbi pars vocata obtemperat, & se suamq;
causam ad suum ordinariū iudicem remitti in iudicio pe-
tit: tum primum libellus, articuli, exceptiones, replicæ, dupli-
cæ, & c. id genus scripturæ, vtrinq; producuntur, quibus, re-
liquisq; actis & agitatjs, perlectis, numeratisq; potius, q̄ pon-
deratis, tandem interloquuntur, cōtrouersiam coram se ven-
tilandam esse. Cui sententiæ propterea velint, nolint, pare-
re coguntur; etiamsi maxime ea grauentur, q̄ appellationem
ad curiam Romanam interpositam, ob immensos, tum la-
bores, tum impensas prosequi nequeant. Neq; enim cuius
commodum est, adire Romam. An vero talibus, similibusq;
sententijs se suspectos reddant, nec ne, cuiuslibet bono viro
coniiciendum relinquitur. Vnum hoc certum est, q̄ ex iam

enumeratis casibus, copiosa civilium causarum sylva, iurisdictioni temporali, ac civili magistratui, indies subtrahitur atque eripitur. Quod non solum iuribus & æquitati, sed etiam rationi contrarium esse dignoscitur.

VT PLERIQUE INOPIA RERVM LABORANTES
iudicialium expensarum, variorumque laborum & expensarum formidine, ad iniquas transactiones compellantur.

80 Neque hoc silentio præteriri potest, quod ecclesiastici iudices & officiales miseros ac simplices laicos, multoties ad illicitas, iniquas, sibique penitus nociuas transactiones adigunt. Nam si quando eos in ius vocant, magna patronorum, rabularum forensium, scribarum, cæterorumque, quorum opera in iudicio strepitu, uti necessum habent, caterua, nullo ære conducta, sed gratuito conquisita, stipati astant, ac pauperibus illis prophanis, ægestate pressis, id hominum genus, non nisi magno conducendum. Quobus ubi fortunæ, reique familiaris tenuitas denegat, nisi penitus causa, etiam iustissima, decidere velint, transactionem seu compositionem utcumque iniquam inire coguntur. Qua re quantum grauentur tenues, nemo est qui non facile id deprehendat.

IN MULTIS ECCLESIASTICORVM CONSISTORIIS,
externi causarum patroni & procuratores, quam non admittantur.

81 Et hoc hæctenus Germanis multum attulit molestiarum, quod per ecclesiasticos iudices, nulli coram se litigantium partium, alijs uti aduocatis & procuratoribus licet, quibus sibi, suisque tribunalibus, iurisiurandi sacramento obnoxios reddiderunt. Ne tamen nihilominus externi patroni a litigatoribus consulantur, adeo breues præfigunt terminos, ut adiri nequaquam possint. Et ne hoc eorum factum tanquam æquitati contrarium, improbari possit, se id in controversiæ commoedum facere adfirmant, quo celeriosem per consistorii iuratos procuratores sortiatur exitum. At interim meridiana luce clarius.

ce clarius apparet, qua sinceritate, quaue dexteritate id agatur. Nempe compertum habent officiales, se suosque superiores, a consistorij aduocatis & procuratoribus timeri. Et sic miseri clientes patronorum verecundia, dum quod contra ecclesiasticum iudicem, eiusue superiores, quacunq; in parte facere possent, in iudicio proponere non audent, vltra quod par sit, negliguntur. Quam rem ecclesiastici prelati, neque quum in territorio tale exercetur consistorium, quum prohibere, penitusque eradicare deberent, tutantur, ac defendunt. Et id potissimum eam ob causam, vt si quando ipsis, subditisue ipsorum in ecclesiastico iudicio experiundum fiet, dicti aduocati & procuratores contra ipsos exteris suis clientulis, ea quae causae sibi postulat necessitas, consulere, in iudicioque proponere vereantur; ne, si diuersum facerent, praelatos sibi inferros, iudicesque sibi male propicios redderent; talemque aduocatorum & procuratorum metum ac formidinem, nemo est, cui vel cerebrum sit, cui leua in parte mamillae cor saliat, qui inficias ire, vel possit, vel audeat, cum id quotidiana experientia adeo eluceat, vt nemini non, nisi forte is, qui nondum aere lauantur, sit exploratissimum. Quotus enim quisque est aduocatorum, vel procuratorum, qui non amore, spe, timore, inuidia, fauore, muneribus, similibusue adfectibus, animo non aliquando rectoque consilio deiciatur, quum nihilominus vacui etiam praedictorum adfectuum, vix tandem precibus, precioque inducuntur, vt nihil diligentiae, laborum nihil, nihil item clientuli iurium praetermittatur. Enumeratis vero grauaminibus, nulla praesentior adhiberi posset medicina, quam si litigantibus a certo usque limite, & aduocatos, & procuratores vel consulere, vel ad consistorium secum adducere liceret.

Q. LEVIBVS EX CAVSIS, PAVPERIBVS

Sacramenta denegentur.

Et hoc facinus Christi disciplinam profitentibus penae 82.

G.

tus abominandum est, q̄ n̄s, quibus est res angusta domi, vbi
parochis & ecclesijs ad diem solutioni destinatum, per ino-
piam satisfacere nequeunt, corpus & sanguis Christi, sacrosan-
cta, quæ nobis sacramēta in remissionem peccatorū reli-
quit, denegātur; immo quasi pignus precluduntur, non atten-
ta vltioris dilationis, & quidem modice, petitione. Quāq̄
tales similesq̄ causæ pro conditione sua, coram secularibus
iudicibus, merito finem sortiri deberent.

83 Item quum agricolæ Autumni tempore vindemiare cu-
piunt, quemadmodum vnicuiq̄ ad sui vtilitatem facere licet,
nihilominus tamen, si vindemia illa displicet spiritualibus
(vt vocant) qui eo loci decimas possident, miseris inhi-
bent agricolis, sub excommunicationis, necnon pecuniarum pœ-
na, ne vvas colligant prius q̄ ipsi id permittant, vnde eue-
nit, vt sæpe pauperculi illi non paruo afficiantur damno, cū
vvas suas, quas maximis expensis & laboribus per inte-
grum coluerunt annum, vindemiare non audeant. Etiam si
illi interim vel frigore pereant, vel etiā marcescere incipiāt,
tantūmodo ob decimarū lucrum iniquum, sapius etiam ob
inuidiam detestandam. Quæ ambo cōtra iura sunt diuina, fas
& omnem pietatem, ac ideo merito aboleri debent.

VT ECCLESIASTICI SINODIS ABVTANTVR.

84 Nec minus molestum, graue, & Germanorum vulgo into-
lerabile est, q̄ synodales iudices pluribus in locis quotannis
id quod non nisi post annorum intercapedinem vt fieret, ius-
ribus permissum est, obequitant, ac mirum, quid fictitiæ ius-
risditionis, aut superioritatis exerceant; hoc interim constat,
simplici popello hac via necessaria subtrahi alimenta; neq̄
talīs peragratio eo fine & ordinatione, qua summis ponti-
ficibus instituta est, obseruatur. Nā pro pœnis & correctio-
nibus, quibus facinorosos & criminum fontes a vicijis deter-
rere deberent, pecuniam præsentem & numeratam, & quic-
quid deniq̄ eis in lucellum cedere potest, exigunt, Id quod

R.

in superioribus etiam partim memoratum est.

DE CANONICIS CATHEDRALIVM ET COLLE
giatarum ecclesiasticarum.

Parrochis, reliquisq; religiosis personis, & PRIMVM, Q
INIQVIS NEXIBVS EPISCOPI ET PRAELATI A
suis adstringantur Capitulis.

Illicitum est & hoc, planeq; iniquum, q; Canonici Ecclesiarum 85
rumq; cathedralium praeminentiores, quorum in manu pos
tior ecclesiasticorum iudiciorum Synodorum, ac censurarum
pars sita est; reliquisq; collegiatarum ecclesiarum canonici,
quibus eligendi superiorem potestas est, nullum in Episcopum,
seu praelatum eligunt, nisi se prius iureiurando astrin
xerit, planeq; deuouerit; literis quoq; interdum, instrumentisq;
sigillo probe munitis cauerit, ipsis ipsorumq; ordinan
tis iudicibus ac officialibus in nullo utcunq; graui, vel in
honesto, intolerabiliq; proposito, se contrarium fore. Ac si qua
do eos delinquere contigerit, impune eis per ipsum, ut hoc
sibi liceat.

DE NON FERENDIS VLTRA ONERIBVS, QVI
bus misera plebs pro Sacramentorum administratiōe grauatur.

Plerq; item parochiales ecclesiae, monasterijs, prelati, 86
alijsq; ecclesiarum curatarum rectoribus, incorporationis,
ut vocant, seu alio quopiam iure, subditae sunt; quas & si ipsi
iuxta canonum constitutiones, per sese providere teneantur,
ubi alijs elocant gubernandas, beneficiorum dotem, ac decimas,
plerunq; sibi ipsis reseruant; & praeterea tam enormibus
absentiarum pensionibus grauatur atq; onerant, ut conducti
cij isti parochi, eorumq; vicarij, viceplebani, facellani, co
adiutores, caeteriq; conductarum ecclesiarum administratores,
competentem sustentationem, decentiaq; alimenta inde ha
bere nequeant; quo fit, (nam vnde conducticij isti pastores
& mercenarij, viuant, habeant oportet,) ut illicitis exactio
nibus, locatas sibi ouiculas, misere depredet, dilaniet, oemq;

G ij

substantiam tantum non absumant. Postq̄ enim altaris, baptis-
miciq̄ sacramenta administranda sunt, Primus, Septimus
Tricesimus, Anniuersariusq̄ dies peragendus, auricularis
confessio audienda, mortui sepeliendi; & quicquid deniq̄ res-
liquum est, quod ad vita functorum ceremonias obseruan-
das opere precium arbitrantur, id gratuito faciunt nequaq̄,
sed tantum exigunt, extorquent, exugunt, quantum misera
plebecula, vel cum summo suo dispēdio præstare difficulter
potest, talesq̄ exactiones vsq̄ ad summum indies augent,
atq̄ accumulāt; nōnunq̄ quoq̄ excōmunicationis fulmine
ad soluendum adigunt; plerosq̄ etiam, quibus per inopiam
non licet ad celebranda vita functis obsequia, anniuersarios
& alias eius farinae ceremonias, cōpellere conantur.

VT OB MISSAS CANTANDAS ET LEGENDAS
pecuniam exigant.

- 87 Neq̄ hoc præteriri potest, quum non minimū sit, quo Ger-
mani præmantur, q̄ sacerdotes vnus diei missas, ad quas
alias foundationis, seu annuæ recordationis iure celebrandas
obligātur, non semel, sed quater, quinquies, pluriesue venun-
dant; vnaq̄ missa, duobus, tribus, aut plurib⁹ Ecclesiasticis
beneficijs satisfacere præsumunt.

QVO PACTO PARROCHI, A SVIS PAR-
rochialibus subditis, vbi domicilium mutare voluerint, pe-
cunias emulgeant.

- 88 Item, sicubi curatē ecclesie subditus domicilium matrimo-
nij, seu alterius cuiuspiam negocij causa, in aliam transferre
parrochiā, animo secum volutat, non prius migrandi licen-
tiam a parrocho impetrat, q̄ vbi pro testimonialibus literis
aureum numerauerit nummum; quem si soluere vel nolit,
vel ægestate pressus, non possit, sacramentorum interdīto,
donec satisfecerit, mulctatur. Ex hoc itaq̄, ac cæteris suprata-
ctis oneribus & grauaminibus facile deprehenditur, mirūq̄
in modum emicat, q̄ omnia Ro. Ecclesie sacramenta ijs, qui

opibus abundant, auro venalia sunt; reliquis vero quibus
minimum suppetit nummorum, & iniquus est Plutus: il-
le diuitiarum deus; non impartuntur, sed penitus denegantur.

QVEMADMODVM SEPVLTVRAE IVS QVI-
busdam mortuorum cadaueribus, magno sit cre redimendū.

Papalibus statutum est canonibus, vt is dumtaxat publi-
ci iuris ecclesiastica denegetur sepultura, quos manifestis &
plane notorijs, mortalibus, vt vocant, peccatis, ex commu-
ni hac mortaliū sorte, absq; dominici corporis, sanguinisue
participatione migrasse compertum fiet. Verum ecclesiastici
non animaduersis talibus Pontificum decretis, forte fortu-
na, aqua suffocatos, gladio, ruina, vel incendio occisos, iugus-
latos, atq; vita casu functos, etiamsi non pateat, peccatis mor-
talibus obnoxij decesserint, necne, in ecclesiasticam tumulas-
re sepulturam, nō permittunt, quousq; tam iniquo fato mor-
tuorum vxores, liberi, amiciue, ab ipsis cimiterium non mo-
dico aere comparauerint.

VT PLERIQVE ECCLESIASTICI VITAM

laicam, planeq; rixosam agant.

Nec minus etiam Germanis molestum est, q̄ potior par-
rochorum sacerdotum, monachorum, aliorumq; ecclesiasticis
corū pars, in diuerforijs, stabulis ac choreis, populorum tur-
bis se immiscent, in plateis item habitu minus decenti, vtpu-
ta gladijs, vestibusq; ludicris; praeterea rixis, iurgijs, litibus,
altercationibus laicos ad iram, & consequenter ad arma pro-
uocant, vulnerant, nonnunq; etiam confodiunt. Dein excom-
municationis fulmine miseros illos laicos, vel quos leserūt,
eiusq; diuexant, quousq; ad libitum suum laici se cum his
composuerint.

Item in locis plerisq; episcopi, & eorum officiales non
solum sacerdotum tolerant concubinatum, dummodo cer-
ta persoluantur pecunia, sed & sacerdotes continentis, & qui

absq; concubinis degunt, concubinatus censum persolvere cogunt, afferentes, episcopum pecuniæ indigum esse, quæ soluta, licet sacerdotibus, vt vel celibes permaneant, vel concubinas alant, Quæ res hæc sit nephanda, nemo non intelligit.

QVO PACTO NONNULLI ECCLESIASTICI, PVBLICAS exerceant tabernas, & illicita corrodant lucra.

92 **Ecclesiastici** item, potissimū in his locis, vbi iurisdictionē habent, in templorum dedicationibus, publicas exercent tabernas, suisq; sacellanis & sacerdotibus, taxillos, chartulas lusorias, & quicquid ad ludum pertinet, conuiujs administrare, ac omni seposito pudore, illicitum inde percipere lucrum student: idq; superioritatis quodam iure sibi licere adserunt. Quancūq; Pontificum canones, imperatorum leges, omnesq; omnium prouinciarum magistratus vetent, ne ecclesiastici ita a decore & honesto deuiant, vt ijs se inuoluant negocijs, circa quæ vix laicos occupatos esse decet.

QVOMODO ECCLESIASTICI MORIBVNDIS, vt suos & legitimos hæredes defraudent, persuadeant.

93 **Inter cætera etiam** hoc obtinendum est nequaquæ, quum nō minimum sit onus, quo Germani grauantur, q̄ regionū peruagatores, quos vulgo Terminarios ac Stationarios vocant, monachi & sacerdotes, infirmos, animāq; iam iam agentes: ac præsertim eos, quibus æs esse in cista norunt, temporaliū bonis abundare compertum habent, blandiloquentia, adulatione, verbisq; venustulis: vt ad pessima quæq; hoc genus hominum semper plus æquo instructum est, atq; paratum: adoriuntur: circumueniunt, persuasionibusq; ficticijs eo tandem adducunt, q̄ sibi potiore, & pecuniarum & bonorum partem in testamentis legant, Qua re liberi, agnati, ac cognati, reliquiq; sui & legitimi hæredes, quib⁹ potius tota hereditas illesa relinquenda erat, contra omnem equitatē: mirū q̄ iactura adficiatur: interdūq; ad miseriam vsq; adigant.

QVIBVS MEDIIS INNUMERAM PECVNIAE
summam, Mendicantium ordines Romam importent, vir-
ginumq; vestalium monasteria molestant,

94
Quum nemini dubium sit, ijs qui iure experiri volunt, pe-
cunia, eaq; non modica opus esse, & pleriq; mendicantium
ordinum regulis addicti, multas causas atq; lites in iudicia
lem controuersiam, non sine magno ordinariorum, parro-
chorum, atq; laicorum detrimento, contra phas, nephasq;
immo nulla omnino necessitate exigēte, Romam pertrahāt.
Tribus insuper eorum generalibus, quos vocant, Cardina-
licij galeri dignitatem, innumera, vt fertur, pecunia compara-
uerint. Non parum timendum est, ne non p̄fati mendican-
tium ordinibus subiugati, multa sacrarum virginum; & p̄-
fertim ea, vbi se solos dominari norunt; monasteria, in quib;
Principum, Comitum, Baronum, Nobilium, ac ciuium
liberi frequenter vitam viuunt, pecunijs expilent, ac depecu-
lentur, & eis dehinc quibuscunq; alijs modis, interitus per-
niciēi, molestiarū, variorumq; incōmodorum radix atq; ori-
go fient. Interimq; misere, captiuas moniales, sub perpetui
pōna carceris adigant, ne cuiq; alijs, quo secum pacto agant,
manifestent: id quod quibusdam in locis plus nimio, prohi-
dolor, compertum est. Quibus vero pharmacis huic mor-
bo mederi possit, cogitandum relinquitur: Num p̄staret, q;
virginum monasterijs, ac mendicantium ordinibus, in meri
ac mixti imperij iurisdictionibus sitis, quibus hactenus per iu-
risdictionū magistratus, ac potestates, nulli p̄fecti essent cu-
ratores, seu disp̄satores, duo, etate, morib⁹, ac probitate per-
spicua p̄stantes viri, vnicuiq; tali monasterio seorsim p̄-
ficerentur, qui omnibus eorum communibus computationi-
bus, acceptorum videlicet, & expensorum interessent: quib;
busq; curę esset, ne in posterū p̄dicta virginalia cōnobia,
a mendicantibus monachis, eorum non necessaria p̄sensa-
tia, vel quocunq; alio modo grauarentur. Qua vna re procul

dubio efficeretur, q̄ dictorum monasteriorum annui fructus census, redditus indies auferentur; monialium personæ in magnum vsq̄ excrescerent numerum; et sic multo melius, vberius, vtilius, q̄ si ipsarum pecunia, vel Romam, vel in alium quempiam locum indecentem conferatur, sustentari possent.

DE ROMANORVM PONTIFICVM LEGATIS ET oratoribus, necnon comitibus, quos vocant, Palatinis.

95 Accidit etiam aliquando, q̄ legati & oratores Romani, cū Papalibus, vt vocant facultatibus, in Germaniam mittantur, qui talium facultatum vigore & prætextu, liberos vulgo conceptos, naturales, Bastardos, spurios, damnato ex coitu prognatos, aliosq̄, qui contra Christi instituta, legumq̄ sanctiones in mundum editi atq̄ expositi sunt, legitimos efficere, & ad quoscunq̄ actus legitimos, idoneos reddere; ad successiones item cum legitimis & naturalibus liberis habiles facere & admittere; omnium deniq̄ statuum ac dignitatum capacitatem tribuere conantur. Cuius tamen rei, in Romani imperij territorio, nullam omnino habent potestatem. Nec parum inde litium, iurgiorum, errorum, controuersiarum, offendiculorūq̄, in sacrosancto Romano Imperio oritur, q̄ ex non concessio coitu concepti, cum legitime editis ad parem admitti debent successione. Quam rem vt nimium Germanis molestam, Imperij ordines, tolli, amoueri, penitusq̄ aboleri, summopere petunt.

96 Pari præterea modo a Romana sede iam dictis legatis, vicecomites palatini sufficiuntur, simili potestate legitimandi, ad successione admittendi, & omnia ad instar legatorū, quorum iam ante mentio facta est, efficiendi, nec non notarios creandi. Qui tamen vicecomites adeo sunt inidonei, adeo inhabiles, adeo literarum ignari, adeo deniq̄ rerum inexpertes, vt minimum etiam, quod ad notariatus artem pertinet, ignorent. Vnde non immerito subsequitur, q̄ multo ineptior

to ineptiores, q̄ ipsi sint, creent notarios : vt semper dignum, quod in prouerbio est, cōtingit patellæ cooperculum. Quod ipsum Imperij Status, abrogari efflictim rogitant. Præfati item Apostolicæ sedis nunciij & legati a iure iurandis, pactis, obligationibus absoluerent; & sic absolutos ad agendum de nouo restituere moliuntur. Qua vna re æquitati, fideiq; humanæ, nihil est aduersum magis.

Conatur insuper beneficia, quæ patronatus iuri subsunt, 97 conferre; & sic patronis tam ecclesiasticis, q̄ sæcularibus in iuribus suis derogare, penitusq; eos priuare: quod etiam merito aboletur.

VTRIVSQVE SEXVS RELIGIOSI, IN SVORVM monasteriorum, clausarum, fundationum, aliorumq; conuentuum, commodum, succedunt sæcularibus, quum ipsi vicissim ab illis ad hæreditates, neq; vocentur, neq; admittantur.

Neq; hoc Germanicorum grauaminum postremum est, 98 q̄uis vltimum hic sortiatur locum, mos non amplius ferendus, hæctenus inoleuit, pauloq; altius, q̄ par sit, radices egit: videlicet, q̄ Monachi, Moniales, Beguttæ, Beghardæ, Nolzhardi, Conuentus, & quicumq; tandem sunt, qui se religiosos, & a popularibus segregatos profitentur, parentibus, consanguineis, agnatis, ac cæteris amicis, in hæreditarijs bonis, aliquando in partem, nonnunq; in totum succedunt. At vicissim eorum cognati, seu necessarij laici, a præactis religiosis, ad ipsorum hæreditates adeundas, non solum non vocantur, sed nec admittuntur quidem. Quod Germanis & graue, & molestum, iniustum etiam, ac non diutius tolerandum onus est. Eapropter necessario, ac summa prudentia curandum est, vt deinceps nemo se memoratorum religiosorum votis vel adstringat, vel addicet, nisi prius ea de re ciuiles magistratus certiores fecerit, quorum præsentia, auctoritate & consilio religionem ingredi volentibus, a parentibus & ami.

H

cis, iuxta cuiusq; fortunam ac facultates, mediocriter protu-
deri debet, vt habeāt, vnde commode in monasterijs viuere
possint. Ea tamen lege, eo pacto & conditione, vt omnibus
hæreditatibus, omnibusq; parentum, fratrum, sororum, co-
gnatorum coheredum, ac quorumcūq; aliorum successiōis
bus renuncient, in animumq; nequaq; inducant suum, se in
posterum hereditario iure quicq; nedum sperare, tantū abest
vt consequi se posse putare queant. Idemq; cum his, qui iam
olim religiosorū regulis sese subiecerunt, fieri a Sacri Roma,
Imperij Statibus, & petitur, & censetur.

Q. ET IN PROXIME HABITIS VVORMACIAE
Comicijs, de hætenus memoratis grauaminibus, tractatum
fiet.

99 Potior item pars, hætenus enumeratorum articulorum,
Romanam Sedem, Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos,
Officiales, Ecclesiastica consistoria, cæterasq; ecclesiasticas
personas concernentium Cæsareæ Maiestati in proximo Prin-
cipum ac Procerum VVormaciæ celebrato conuentu, a laicis
Imperij columnis & Statibus, in scriptis, non sine suppli-
cibus oblata est precibus, quo prædicta grauamina, æquitas
te, necessitateq; ita postulantibus aboleat, atq; e medio peni-
tus tollat. Quod ipsum non clam Archiepiscopis, Episcopis,
reliquisq; ecclesiasticorum Statibus, in prædictis Comicijs
factum est. At hucusq; nihil vel immutare, vel emendare ce-
perunt. Eam ob rem sæculares Imperij ordines, necessario,
urgentibusq; ex causis adacti sunt, Papali Sanctitati supra
memorata, ac non amplius ferenda onera, prout sua Sancti-
tas, clementi Christiano, planeq; paterno animi adfectu fie-
ri petijt, indicare, atq; suppliciter rogare, quo prædicta graua-
mina sua sanctitas emendet, atq; e medio tollat.

100 Plura adhuc grauamina ob oculos versantur, in-
dicatu maxime necessaria, quæ tamen breuis
tatis gratia obmittuntur.

Quamuis sæculares sacrosancti Romani Imperij ordines, longe grauiora, multoq; plura adhuc haberent onera, quæ æquitate interpellante, indicanda forent. At ne iustæ breuitatis modum excedere videantur, iam recensitis hoc tempore reseruatis alijs in magis commodum tempus, contenti esse volunt. Ea spe freti, ea fiducia nixi, vbi hætenus enumerata abolita fuerint grauamina, q; & reliqua vna corruitura sint.

PERORATIO, AC FINALIS PETITIO.

SVPER hæc omnia, omnium sacri Romani Imperij supplicatæ atq; inferioris conditionis Statuum, supplex est adhortatio, humilisq; precatio atq; petitio, qua sanctitati Pontificiæ supplicat, quatenus sanctitas sua, omnia prædicta onera ac grauamina sedis Romanæ, ac sæpedictorum cæterorū statuū ecclesiasticorū & personarū ecclesiasticarū; id qd non semel in præcedentibus quoq; iustis precibus postulatū est, clementer tollere, emendare, abrogareq;, & e medio auferre dignetur, ac Archiepiscopos & Episcopos, si qua in re per eorum Capitula, grauamina hæc quo minus emendare, abrogareq; auderēt, obligati forent, a promissione, obligationeq; tali, mandatis absolutorijs, seueritatem quandam, sed eam quidem necessariam præ se ferentibus, absoluere, liberareq; velit, inq; omnibus & singulis, ita paterne ac gratiose se gerere, & exhibere, q; talia onera atq; grauamina in genere, seorsimq;, quantocius ex radice funditus, ac penitus tollantur, amoueantur, & emendentur. Quod ipsum, & quidem breui, futurum, curatq; iri Sacri Romani Imperij Status laici, vel ob Opti, Maxi, laudem præcipuum, & honorem, hinc rei quoq; ipsius necessitatem atq; æquitatem maxime, quum vt prædictum est, Sanctitas Pontificia per Oratorem & legatum suum, ita magnifice, ampliter, ac Christiane se obtulerit, indubiam, certissimamq; spem animo conceperunt.

H ij

ceperunt, E regione, se sanctitati Pontificiæ, tanq̃ obsequen-
tes, morigerosq̃ filios, cæteris quoq̃ Statibus Ecclesiasticis,
vt in Christo fratres, & commembra capitî vnîus, nimirum
Christi, se deuouentes, obligantesq̃.

Q̃ si enumerata onera atq̃ grauamina in prestituto tem-
pore non etiã otius ex oculis mortalium sublata, atq̃ obo-
lita, & abrogata fuerint; id quod Imperij Romani Status lai-
ci futurum minime suspicantur, auguranturue; tum Sancti-
tatem Pontificiam latere nolunt, prædicta vrgentissima, atq̃
intolerabilia, penitusq̃ non ferenda onera diutius eos, neq̃
perferre velle, neq̃ tolerare posse, Sed rei ipsius iniquitate
& necessitate, huc eos adigi, cogi, atq̃ compelli, pro eorum
captu ac industria, de alijs commodioribus forte vîs & me-
dijs cogitandi, vestigandi, ac consultandi, quibus tandem mo-
dis, qua arte, qua deniq̃ solertia, onerũ atq̃ grauaminum su-
pra memoratorũ, ab ecclesiasticis exonerari, liberari, ac tan-
dem in pristinam immunitatem & libertatem asseri, atq̃ ven-
dicari possint.

Quẽadmodũ om̃ia hæc, priusq̃ sanctitatis Pontificiæ ora-
tor & legatus a Normberga soluisset, eidem per modũ respõ-
si hinc legatis sanctitati referenda ad longũ sunt exposita, atq̃
enumerata; essentq̃ ita in cõpendiũ, & q̃dammodo p̃ catalo-
gũ redacta & recensita, memorato nuncio atq̃ oratori ponti-
ficio ferenda secum Romam tradita, si non præter omnium
expectationẽ, abitionẽ suam hinc tãtopere maturasset, ac in-
opinato ita discessisset, Verum ne ob id eo magis Germano-
rum Principum, Procerum, atq̃ Romani Imperij Statuum
consultatio & conclusio Sanctitatem Pontificiam fugere,
vel latere possent, tandem placuit, onera ac grauamina, quo-
rum non infrequens tũ coram agẽte adhuc legato, facta fuit
mẽtio, p̃ capita, ac sigillatim ita scripta, sanctitati Pontificiæ
trãsmittere, eãdẽq̃ q̃ humillime ac suppliciter, p̃ abrogãdis
hisce oneribus, rogare, obsecrareq̃, ne deteriora contingant.

ANNATA.
TAXATIONES ECCLESiar VM ET MONASTE-
RIOR VM PER VNIVERSVM ORBEM.

 Annuis non satis emendatum exemplar haberi potuit, ex quo Annatarum extorsio, ad praescriptum tantum tempus promissa, examussim describeretur, ut tamen intelligi possit, quae immensa auri summa ex his quotidie extorqueatur, haec qualiacumque sunt, edidimus: quae tu (quisquis es) meliori nacto exemplari, arbitrio tuo emendare poteris. Caeterum ne putas his officiorum exactio- nes additas esse, sed habet inexplebilis haec & nuper instituta officina peculiare suas artes, quibus assidue aurum emun- gere non desinit.

ROMANA Ecclesia sub se continet Abbates infra scri- ptos. Et quia omnium ecclesiarum (si credere fas est) caput & mater est, ideo in hoc Annatarum catalogo, praetermissis, al- phabeti serie, praepositur.

A

Pauli de vrb. or. san. Benedicti ta-
xatum mille florentis.
Anastasio de vrb. ordinis Cisterciensis
taxatum. 150. florentis.
Laurentij extra muros vrbis ordinis
sancti Benedicti. 300. flo.
Andreae & Sabae de vrb. & Thomae
ordinis sancti Benedicti. 300. flo.
Andreae et Gregorij de vrb. ordinis
sancti Benedicti. 120. flo.
Blasij de vrb. ordi. san. bene. 36.
Sebastiani de vrb. ordi. Cister. 50. flo.
Farseti. prope vrb. ordi. san. be. 1000. f.
Saburei. diocesis taxatum totidem f.
Cripite Ferrate prope vrbem: ordinis
sancti blasij. 400. flo.

Ecclesia ANXITAN. habet
Archiepiscopum: & taxatum: p. coli. 1000. f.

Bardonarum ordinis Cisterciensis. 1500. f.
Simo. Dio. ordinis Cisterciensis. 600. f.
Pessano ordi. sancti Benedicti. 150. flo.
Symoroa ordinis san. Bene. 300. flo.
Celle Medulphi ordi. sa. Be. 50. flo.
Tascdei ord. p. monst. 618. flo. & 8. gr.

ANTISSIONENSIS

4400. florentis.

Barmani Antissionensis. ordi. san. Be.
olim taxatum fuit. 1000. florentis: abs re-
ducta adhuc per Urbanum. v.
Pontimaci Cisterciensis. ordi. 300. flo.
Mariani. ord. p. monst. 200. flo.

ANDEGANEN.

1700. florentis.

Albini Andeganiensis. or. san. bene. 750. f.
Nicolai extra muros Andegani. 450. f.
Sergi et Bachi ordi. sa. Be. 500. florentis.

¶ iij

Petri de Birelogio ord. san. Be. 600. fl.
Florenti ppe Salutarū ord. s. B. 3000. fl.
Mauro supra Ligerim ord. s. B. 150. fl.
Georgij supra Ligerim ord. s. B. 136. flo.
Omnium sanctorū ord. san. Aug. 90. floze.
De Bissueris Uellay ord. sa. Be. 100. f.
De ponte Stronij ord. Cistercieſi. non
taxatum: immo expoſt. 100. flozeſi.
De Oratorio ord. Cistercieſi. 200. flo.
De Rota ordi. san. Aug. 423. flozeſi.
ATTREBATEN, iiii. m. flo.
Uedaſti Actebraten. ord. sa. Be. 4000. f.
Montis. s. Eligij ordi. sa. Aug. 1400. fl.
Nicolai in Arroſia ord. san. Aug. 500. f.
Equithniten ordi. san. Bene. 4000. fl.
Agunaceſi. ordi. san. Auguſti. 50. floze.
Aitonreſi. ordi. Premonſteſi. 500. floze.
Petri Nonoreſi ordi. s. Benedi. 2000. f.
Barcenis.
AGHATENSIS, M. v. C. fl.
Galliſmagie ordi. Cistercieſi. 1400. fl.
Liberij ord. san. Benedicti. 1000. floze.
Sanctę **AGATE**, iiii. C. xx. f.
Gabrielis de Morola ord. san. Be. 33. fl.
AMMONEN, M. vii. C. flor.
Andree ppe Amnionreſi. ord. s. Be. 400.
ASTORICEN, vi. C. flore.
De micabibus ord. Cistercieſi. 40. flore.
Carastro ordi. Cistercieſi. lxxx. flozeſi.
APTEN, ccl. flozeſi.
Eusebij ordi. san. Benedi. 200. flozeſi.
Eccleſia **ARHERONTI**
nenſis metropolitana. 300. flozeſi.
Angelſi de monte Comaſo ordinis ſan-
cti Benedicti. 66. flozeſi. 2. t.
De Banco ordi. san. Bene. 200. flozeſi.
Eustachij de Verniſia ord. s. Be. 200. fl.
Caſali Piſtici ordi. Liſter. 40. flozeſi.
ALBIENSIS, ij. M.
Salhaco ordi. sa. Benedicti. 600. floze.
Candilio ordi. Liſter. 1000. flozeſi.
Saudenti de ſan. Stephano. 150. floze.
ARVMINENSIS, iiii. c. flo.

Juliani Arrimieſi. ordi. san. Be. 46. f.
Gregorij in Loncha ordi. san. Beſi. *
ABR VICENSIS, ij. m. v. c. f.
Smagmaci ordi. Liſter. 750. flozeſi.
Michael in piclo maris ord. s. B. 400. fl.
Montismaurcli ordi. san. Auguſti. 100.
ARELATENSIS.
Montismaioris ordi. sa. Bene. 1500. fl.
ANICIEN, ij. M. vi. floren.
Theofredi ord. s. Benedicti. 500. floren.
Doe ordi. Premonſteſi. 80. flozeſi.
Aghaniensis. ij. m. iiii. c. xl.
Claraco ordi. s. Benedicti. 200. floren.
Sondio ordi. Liſter. 120. floren.
Payembaco di. ordi. Liſter. 70. flozeſi.
Peynigra ordi. Liſt. 70. flozeſi.
Eſſieſi. ordi. Clumateſi. 300. flor.
AVRELIANENS, ij. M. flo.
Olim. iiii. milia: ſed reddita per domi-
num Gregorium. ii.
Benedicti Floxiacę. o. eiufdē B. 2000
Blagentiatio ordi. s. Aug. 75. flozeſi.
Emircij di. ordi. san. Auguſt. 500. floze.
Maximiniſi Biciaceſi. commiſſum fuit
in partibus vt taxatur: 7c.
Eccleſia **ARGENTINA**, in
germania. 2500. flozeſi.
Remllor ordi. san. Benedicti. 301. floze.
In Schvrisach ordi. s. Bene. 333. fl.
In Senethera ordi. s. Aug. 200. flo.
S. Salſeſi. ordi. s. Bene. 200. flozeſi.
Sengebach ordi. san. Benedi. 200. flo.
Sancti **ANDREAE**, in Sco-
tia. 3300. floren.
Crucis de Edenburgh ord. s. Au. 171. f.
Dimiterunhin ordi. cum dimidio
ſancti. A. 201. flozeſi.
Simfurtheroſis ordi. s. Ben. 250. flor.
ADRIENSIS in prouincia
Banreſi. 200. flozeſi.
De ganello ordi. san. Beſi. 37. flozeſi.
De Angadicia ord. Comaldulc. 1000. f.
ADRIENSIS, & Pennenſis

In Prouincia Aprutini. 400. floren.
AQVINATIS. C. XX. flo.
Petri de compegia or. sa. Be. 34. floren.
ASSINATIS. CC. FLOR.
Benedicti de monte Subarxia ordinis
eiusdem sancti. 100. floren.
Trispoliti de plano Bitonij ordinis
sancti Benedicti. 80. floren.
Nicolai de campo Logo: or. f. B. 50 flo.
Elcefi. 600. floren.
Elcefi. ap. foru extra muros o. f. B. 260
Dalmacij in Burgo Elce. or. f. B. 100. f
Barolomei de Atzamo or. f. B. 100. f
Dalmacij de pede moti o. f. B. 100. flo.
ASCENS. in prouincia Mo:
guntini. 800. floren.
APPANEN. II. M. V. C.
De Furo ordi. san. Aug. 700. floren.
ANGLONENSIS. C. FLO.
Sagittario ordi. Cisterciensis. 33. flo.
Angeli de Crappino: alias Babpuro
ordinis sancti Benedicti. 43. floren.
ANRIENSIS. M. III. C.
Rode surdi de Nouacella or. 160. fl.
Cella noua ordi. f. Benedi. 116. floren.
ARETINENSIS. VI. C. flo.
De Anzano ordi. san. Benedicti. 90. fl.
Flore & Lucille ordi. san. Bene. 90. flo.
Agnano ordinis. f. Be. 90. floren.
Petri de Rota ordi. Camaldinens. 66. f
De Patralla eiusde pprie di. 63. flore.
Fidelis de podio: alias de Puopis or.
vallis Ambrose. 55. floren.
Joannani de Topolana ordi. f. B. 133.
Jacobi & Christoferi or. sa. Be. 33. flo.
Saluatoris de Berardignam ordinis
Camaldinens. 130. floren.
ARETINENSIS. III. C. fl.
ACONITANEN. III. C. fl.
Portus noui ordinis san. Bene. 100. fl.
Joannis de Pmoclaria extra muros
Anconitanensis or. sa. Benedi. 104. fl.

AMBIANENSIS. III. m. ij. c.
Joannis in Ambianis or. Premo. 200. f.
foresti monasterij or. s. Bene. 200. flo.
Uisignolis ordi. san. Augustini. 40. flo.
Uisignolio iteru o. f. Be. sine titlo. 115
Atheoli ppe Ambiani. o. f. Be. 180. flo.
Iudoici de Dupno martino supra litt^r
ordinis Premonstra. 1000. floren.
Iudoici supra mare or. H. 200. floren.
Salin de mosterolo or. f. B. 250. flo.
Uallerici supra mare o. s. B. 2700. fl.
Petri Corbeiensis ordi. s. B. 6000. fl.
De Galilijs ordi. Cisterciens. *
Martini de Samellos o. f. Aug. 700. fl.
Petri de Celniturse or. Premo. 200. fl.
Vicarij in Pontino or. f. Bene. 4000. fl.
Cedasti de Aborolio ordi. f. Be. 200. fl.
Barda ordi. Cister; *
Lari Campi ordi. Cisterciens. *
Lariaco in Pratis ordi. premonst: *
ALEANENSIS. alias Leodi
censis. 40. floren.
De Lomito ordi. s. Blasij. 35. floren.
AQVENSIS. in prouincia
Metropolitana. 24000. floren.
AQVENSIS in Vasconia
500. floren.
AQVENSIS in Lombardia
126. floren.
De Tilieto ordi. Cisterciens. 120. floren
De mille ordi. premonstraciens. 100. flore.
De Cetula ordi. s. Bene. 250. floren:
Saluacaneis: ordi. Cister; 250. floren:
petri de Bergolio de Alexandria ordi:
nis sancti Benedicti *
Inseme de Saradro or. sa: Bene: *
AQVILEGENSIS habet
patriarcham. 10000. floren.
Abbe. de Serto ordi. 250. floren.
Galli ordinis. s. Benedicti. 300. floren.
Georgij de Ascanata ordi. s. Be. 68. fl.
petri de Rosacio ordi. s. B. 3330. flore.
Martini de Buttima ordi. f. Be. 130.
Mariae de Larra or. f. Blasij. in ista p

uincia actum est Stulgeſi. dioce. vt ha-
bent antiqui libri. 33. florenſi. 1. 15.

AMALFITANENSIS ME-
tropolitani. 150. floren.

Petri de Canonica ordi. Liſt. 66. flore.

Depositana ordi. s. Bene. 78. floren.

De Cleraria. *

De Mercia *

ASSISIENSIS. II. C. floren.

Petri de Aſiſio ordi. ſan. Bene. 120. fl.

ARBENSIS. *

Stephani de Barbato ordi. ſ. B. 40. fl.

Petri de valle ordi. s. Be. 50. floren.

ALBENSIS in Nacia. cc. flo.

Alexandri ordi. ſan. Bene. 100. floren.

Gaudenci de s. Stephano. 100. flore.

Fontigranni ppe Albano ordi. s. B. 70. fl.

ALBIGANENSIS. viij. C. fl.

De de inſula Gallinaria ordi. s. B. 150. f.

ADVRENSIS. ccccc. florē.

Seueri. ordi. ſan. Bene. 200. floren.

Ponti ſalti ordi. Liſter. 50. flore.

APRV TINENSIS metro-

politana. 300. flore.

Nicolai in Crocina ordi. s. Be. 33. flor.

ANTIOCENSIS habet

Patriarcham *

Pauli Anthioceſi. ordi. 33. flore.

Aduerſaneñ. xl. flo.

Laurencij de aduerſa ordi. ſa. Be. 500. fl.

Anagineñ. ccc. flo.

De gloria Florentineñ. ordi. 100. flore.

Augustenſis. in prouincia

Tharantasiñ. 800. flo.

Viti in Belgan ordi. s. Be. 300. floren.

Elblaceſi ordinis 600. floren.

Augusteñ. in prouincia Mo-

guntina in Germantia. 800. *

Albaneñ. *

De Paraffola ordi. Liſter. *

Adiaceñ. xxxiij. floren.

Alaneñ. in Corſica. xxx. flor.

Alifimiñ. C. floren.

Anſareñ. 1. floren.

Aſſaneñ. cccc. lx. floren.

Armacañ. m. ccccc. floren.

Anxiniñ. cc. floren.

Angeli. lviij.

Aladeñ. xl. floren.

Arnelieñ. lxxx. floren

Agrigentiñ. ccccc. floren.

Arfendeñ. lx.

Aſſerarum. lviij. flor.

Alexcunden. c. flo.

Andreñ. 1. flor.

Anrayteñ. cccc. floren

Antibareñ. lxxx. floren.

Amandi. cccc. floren.

Aquilēſis in Apucia. C. flor.

Aquelañ. vj. C. floren.

Actemeñ. lxx. floren.

Arcadieñ. xlvi. floren

Aggregentinus. v. C. floren.

Alberdoneñ. M. CC. floren.

Alerieñ. in Cortica. xxx. flor.

Athenieñ. aſs aterneñ. lxx.

Auellieñ. 1. floren.

Adroſieñ in fenestra. CC. l.

Adrolieñ. v. C. floren

Auſtalañ. lxvi. floren.

Ampuriñ. C. floren.

Abernieñ. C. floren.

Amonieñ. xxxiij. floren. j. t.

Aurezieñ. CC. 1. floren.

Abire

Abirlensis vij, c, f
Agoricēsis l, f
Argolicēsis c,
Aquilatanis clxvj, f.
Aquilensis in Apucia c, f.
Aledensis l, f
Alenonensis in corsica xxx,
Absarenensis l, f
Armataneñ metropolj, m, v, c
Antibarēsis archieps cccxx
Arborēsis, cc, f
Albacen, l, f.
Arumen, cccc.
Angimen, in Romania, lxxx
Agienensis in Romania lxxx, f
Actretiensis in Tristia v, c
Agriensis in Vngaria, viij, c.
Anariēsis, alias annacen, ccc,
Albenēsis de Nāder.*
Acterniensis lxx, f
Almasitanensis cl, f
Auelbarēsis l,
Actennitinentis ccc, f
Arifinēsis lxx,
Albonetensis cc, f
Aquitanensis cxx, f
Absarenensis l, f
Adienten, xxxiij, f
Acernensis lxx, f
Acteranēsis, in prouincia Ne
oplitana lviiij, f

B

Biterronsis ij, M, f

Ville magne ordinis s. Be: 400. floren
Petri de Innellis eiusdem ord: 500: fl
Jacobi Biterrensis ord. s. Aug. 120: floz
Baioensis iij, M, cccc, f
Vigoris de Corsica ord. s: 1500: floze
Ardemia ord: premonst: 100: floz
Alneto ordinis Cisterci: 475. flo
De valle ordinis s. Aug: 60: floze
Stephani de Fontenato o: s. B. 750. f
Bartini de Troarno ord. s. B. 1200: flo
Stephani de Carbamo o. s. B: 1000: fl
De Longis ord: s. B. 200: floren
Bisinitinentis metropolj, M, f
Pauli Bisinitini ord: s. Aug. 300: floren
Larofonte ordinis Cister: 50: fl
Lornello ord: Premonst: 66: fl
Caritate ord: Cisterc. 120. fl
Bellis vallis ord: Cisterciens 100: floren
Petri de Luxolio ord: s. B: 200: f
Baluia ordinis Clunia: 500: flo
Boserijs siue Boseriarj o. Cist: 1000: fl
Lutea ord. s. Benedicti 62. flo
Bōtis sancte Marie ord. Cist. 250. floz
S. anerneio ordinis sancti B. 200. fl
Carilesi o. Cist: 177. floz. cum dimidio
Attrey siue Attrey o ord. Cist: 80. floren
Briocensis, viij, c, f
Bello portu semel composuit 100: floze
Burdegalensis metro, iij, m
Lucis Burdegalesi ord: sancti B: 500
Sume maioris ordinis s: B: 503. floren
Faya siue faylia ord. Cist. 400. fl
Petri de insula in medulto or. s. A. 160
Saluatoris de Balamia o. s. Be. 400
Petri de Bartholio ord. s. A. 120. f. 20: f
Romani de Blania ord. s. Aug: 600. flo
Beluacensis iij, M, vj, c, f
Luciani prope Beluacem ord. s. b. 500
Simpliciani ppe Belnati o. s. b. 312
Suntini ppe Belnati or. s. A. 500. floz
Regalis montis ord. Cist. 208: fl
De Bertholio ord: s. B. 600: flo
martini de Bosco: siue in nemore: alias
Frurtarten ordinis s: Augustini 400: fl

Belli Prati or. Cister. 700. flo.
Frigidi montis ordi. Cister. *
Sere Martij de layaco: alias de blay
aco ordinis sancti Bene. 1100. flo.
Brachmoneñ. M. flo.
Crucam ord. Cister. 1000. flo.
Gerenfaci ordinis s. Bern. 400. floren.
Laurentij de monte. 33. floz.
Bracharen. metropo. vi. M.
Hallspardisi ord. s. Bene. 33. flo.
Saluatoris de fonte Ataco o. s. b. 200. f.
Saluatoris de Trenantra o. s. b. 200. f.
Michaelis de Roseios de Bosto. ordi
nis sancti Bene. 400. flo.
Petri de Arnoya *
De Carbonerio. *
Saluatoris de Castro Buellanarū. *
Delermar ord. 60. duc. s.
Andreae de Radulphe ord. 300. flo.
Baren. metropo. M. v. C. flo.
Benedicti baren. ordi. eiusdē scri 60. fl.
Insule Baron ordi. Cister. 100. flo.
Archangeli de celus ordi. s. Bene. *
Nicolaï de Sienis ordinis sancti Beni,
alias de Filij: vel Cilicus. *
De Venta ordi. sancti Bene. *
Basilien. in Almania M. flo
Thormacten als morbateñ. o. s. b. 600. fl
Beneuetan. metropol. vii. c.
Modesti de beneuentis or. s. be. 100. fl.
Sophie de beneuen. ord. s. Be. 300. flo.
Lupi de beneuen. ordi. s. Bene. 40. flo.
De Gallo ordi. s. Bene. 100. floz.
De Gripta ordi. san. Bene. 35. flo. 1. t.
Lucia in Bassa ordi. san. Bene. 50. flo.
Baionen. C. flo.
De Fore de Campo basso ord. s. Be. *
Georgij de mirabelle ordi. san. Bene. *
Brixien. viii. C. flo.
Euphemie ppe Bixiam ord. s. b. 200. f.
Petri in monte ordi. san. Bene. 130. flo.
Benedicti de Leone eiusdē ord. 50. flo.
Fonte ordinis sancti Bene.
Aqua nigra 50. floz.

Brixinen. i. almania. iij. M. fl. *
Bituricen. metropo. iiii. M. fl.
Sulpitij biturien. ordi. san. Bene. 4000
Petri de Urezione ord. san. Be. 20. o. fl.
Burgidolensis eiusdem ordi. 400. flo.
Ambrosij Biturien. ordinis sancti Au-
gustini. 175. floren.
Fontistumbandi ordi. san. Be. 200. flo.
Saturi ordi. san. Aug. 675. floren.
De Epoldinio ordi. san. Bene. 50. flo.
Bildasij eiusdem ordi. 450. flo.
Uarenis ordi. Cister. 60. flo.
De Echedinio ordi. san. Bene. 100. fl
De Cellis ordi. san. Augusti. 150. flo.
Casalis Benedicti ord. sa. Aug. 300. fl
Willebeto ordi. san. be. 150. flo.
Plenipēdensis ordi. san. Aug. 107. flo.
Massaye ordi. san. Bene. 120. flo.
Calūpna ordinis Cisterciensis: mixtim
etiam in dioce. Lem. 70. floz.
Semilphi ordi. san. Bene. 200. floren.
Nicolaï de Misato ordi. s. Aug. 150. flo.
Stueto ordi. Cister. *
De Ladefio ordinis Cister. 200. flo.
Domo dei supra Ikarnin. 66. fl o. 2. par.
vntus floren.
De Albinhaco. ordi. Cister. 33. floze.
Uermucia ordi. san. Augusti. 50. flo.
Sigurani in Brena ordinis s. B. 150. fl
Biatea ordinis Cister. 600. flo.
Loco Regio ordinis Cister. *
De Barzella ordi. Cister. 60. flo.
Burgen. ij. M. cccc. flo.
Omem ordi. san. Bene. 166. flo.
Bononien. M. flo.
Pauli Bononten. ordi. sa. B. 121. flo.
Lecilia de Lanamana ordinis vallis
vmbrose. 120. floze.
De strata ordinis Cister. 400. floze.
Proculi ordinis sancti Benedi. 121. flo.
Haboris 2. felicitis 100. floz.
De monte armato o. val. vmbrose 60. f.
Michaelis de ganzanico ordi. sa. Be. *
Fabiani iet sebastiani ordi. 70. flo.
Stephani 7 bertholomei or. s. be. 135. f.

Borieñ, i calabria xxxiij. f.
De Cereto ordinis 33. flo. i. ff.
Brundusinen, vj. c. flo
Andree in insula Brundusini. o. f. b. 200
De cruce ordinis sancti Blasij *
Formeljs ordi. sancti Blasij *
Bremeñ, metropolitana in
Germania. 600. flo. *
Herosueldeñ, ord. sancti Bene. *
In Ronse valle: seu Ronze valle ordi-
nis sancti Benedicti. 100. f.
Bambergensis in Germania
3000. floren. *
Michaels montis monachorum pro-
pe Bambergam. 200. floren.
Binnien l, f
Bostracensis *
Bisiginanensis lxx. f
Baleacensis c, f
Bandoliniensis vj, c, f
Boznensis in Sardinia cc, f
Balneoregensis c, f
Biduan, *
Bellicensis cccxxx, f, j, t
Bocontinensis ccl, f
Brechtinensis v, c, f
Brequenensis totidem,
Bilechiensis xxx. f
Bolnensis in Vngaria cc, f
Bstehemetan *
Bargoren, cxxvj, f
Bellicastren, l,
Bellianen, lxxvj, f
Bosan, ccl, f
Bollē, M, ccc, f
Baronen c, f

Bithinen, vj, c,
Banen, xxxiij, f, viij, f,
Bonen, xxxiij, f
Befannia v, c, f
Bisehen xxx, f
Bisacien, c, f
Brandurien, vj, c, f
Bolbaldē, M, f
Bostenensis, in Scotia, vj, c, f,
Brandenburgensis in Germa-
nia, v, c, f *
Borensis in Lombardia, cc, f,
Bonefransis, seu Benefrana
lxx, f,
Bisaciensis xxx, flore.
Basaciensis totidem,
Brundutinensis vj, c, f
Brugnatensis cxxxij

C

Carcassonensis vj, M
Cirisseñ, ordinis sancti Be. 3500. flore.
Montissolini ordinis sancti B. 1000. f.
Hilarij ordinis sancti Benedi. 450. f.
Ville longe ordinis Cister. 300.
Cathallanensis iij, M, f
Benrum in suburbio Cathalameñ, or-
dinis sancti Augustini. 4000. f.
Petri ad montes Cathallanensis ordi-
nis sancti Be. 1300. floren.
Omnium sanctorū in insula Cathala-
nensi ordinis sancti Augustini. 106. flo.
Calloateñ de mauro mote o. f. B. 600
De de virtute ordi. san. Aug. 400. flo.
Trium fontium ordinis Cister. 40. flo.
Alti fontis ordinis Cister. 22. flore.
Monasterij in Arrogonia ordinis Ci-
sterciensis 53. fl. 16. f.
Urbanj ordinis sancti Bene. 1000. flor.

Saluatoris de Ulrento ord. s. B: 300: f
Dereni alias monster ronder ordinis
sancti Benedicti 3000. floz
Abon montis ordinis sancti B. *
Cesar augustanensis metrop:
politana 5000: floze.
Fidis ordinis Cist: 164: floz. 23: f.
Abbe de Bota ordinis Cister: 200. floze.
De Berola ordinis cisterciens *
caturcensis M, f
Figlari ordinis sancti b. 2000: fl *
Aboyiaci ord: Cisterciens 4000:
Abartilhoco ord: sancti b: 100
Berde dei ordinis Cist: 500: floz
Abarcelli ordinis Cist: 50. flozeñ
cameracensis *
Sepulchri Cameracensis ordinis san:
cti ben: 233: flo. I. t5
Huperti Cameracens ord: f. Aug. 400. fl
Audree de castello ordinis s. b: 1250. flo
Gilerij in cella o: f. B: 150: flo
Landerij de Crispino o: s. b. 373
Ron sancti Bernhardi *
Ualliffossine ord. sancti b. 500: floz
Adriani Beraldiniotini o: f. b. 300: floze
Dionisij in Proqueria 500: flozeñ
De Lamberone ord: Cist. 700: flo
Garellis ordinis cist. 550. fl
Petri Lobien o. s. be. 125. fl
Petri de Altemonte o: f. b: 120: fl
Lomberti de Marcolis o: f. b: 100
Lamberti liceñ ordinis sa. b: 238: fl. 2: gr
carnotensis iij M, f
Vindotinen ordinis sancti b: 2000: floze
Grandisvallis ordinis Prem: 50
Abagdalene de Castrodinio ord: f. b: 200
Burgomedio ord: sancti Aug: 350. floz
Lannomari Blezeñ ord: f. B. 1500: f
Abbe de Josaphat o: f. b: 200
Colinibis ordinis sancti b: 800: f
Aincenci in nemore o: sancti B: 70: floz
Joannis in Galleta o: f. Aug: 400: floz
Boneuallis ordinis Ciste: 600. f
De Altissijs ordinis sancti Be: 125: f

Petri in valle Carriotesford. sa. 500. f
Belemosio: seu Elemosina ord. Cist. 100
Pontelemo o: sancti B 300: f
Trinitatis de Tronio ord: f. B. 500: flo:
cōsañ cc, f
De Abioe ordinis s. B: 50: fl
De monte ordinis. *
conseranensis ij, M, f
Lombelongo ordinis Premonst. 460. fl.
cōstatiensis i Germa. ij. m f. *
constantiensis in prouincia
Abothomageñ 2500. f
Seuere de sancto Seuero Constañ ord:
dinis sanc: B: 500: f
Abbe deuoto: sancti Augustini 500: f
Saluatoris vice comitis 250. f
Trinitatis de eraquio ord. f. B. 600: f
Landi de sancto lando ord. f. b. 300: f
Galli ordinis sancti B. 400. f
Abaristella als Beturgen ord. Cist. 200
Loci Heremitarz ordinis s. A. 330. f. I. f
Salem ordinis Cisterciens. 1650
Abontisburgi ord: f. B: 600: f
De Alifbeta ord: f. B. 72. f. cum dimid.
Nicolai de Blancorda o: Pre. 200
Compedoren ordinis 350. f
In Flinnia ord. 100. f
cabilonensis vij. c. f
Petri Cabilonen ord. f. B. 300. f
Treorchien ordinis s. B: 1000: f
Cisterciens ord. sui ipsius 300: f
fremitatis supra Bronam ordinis Ci:
sterciens 450: f
Abasserijs ordinis Cisterciens 320. f
claromontensis iij, m, v, c
Andree prope Claromontem ordinis
Premonstrateñ 100. f
Inidij extra muros Claromonten ord:
dinis sancti B: 100. f
Gilberti ordinis Premonst. 150: f
Flouem fontium: alias vallis honestae:
alias ferraneni ordinis Cisterciens 150
Casedei ordinis sancti B: 3000. f
Bella aqua ord: Cisterc: 200: flo

Glidori ordinis sancti Ben: 200. f
 Cantrini ordinis sancti Augu: 33. f. i. ff
 Manziaci ord: Cluniacensi 200: f
 Montispectoli ord. Ciste. 200: f
 Magni loci ordinis sancti B. 321: f
 Renato ordinis f. B: 200: f
 Amabilis de Bionio ord: f. Augu: 150: f
 Vallis lucide: alias de Boitheto ordi-
 nis Cisterciensi 100: f
 Ebrolio ordinis sancti Be. 300: f
 Chiarno ordinis Cluniacensi 100: f
 Aureliacensi ordinis sancti Ben. 2000: f
 caualicēsis. *
 Sinaqua ordinis Cist: 300. f
 conenarum iij. M. f
 Benedictionis dei ord. Cist: 500: f
 Boni fontis ordinis Cist. 1000: f
 cefenatēsis. *
 Laurentij de Cesana. *
 In monte ordinis sancti B. 100:
 corisopitensis. M. f.
 De Donalas ord. sancti Augustini 320:
 Singilai de Lando noiatū ord. s. B: 120
 Crucis irempelle ordinis sa. Be: 175. f
 Honigolai ordinis sancti B. 120:
 cenonianen. ij. M. cc.
 Bello loco ppe Lenaneni o. f. Au: 112.
 De Bronio ordinis sancti B: 300. f
 Vincencij ppe Lenaneni o. f. B: 300
 De Lanlato ordinis sancti b: 250: f
 Marieleffi: alias chacluffeti 250: f
 Georgij in nemoze ordinis sancti B: 66
 De Persenia ordinis Cisterci. *
 Pietate dei ordinis Ciste. 200. f
 Petri de Cultura ordinis sa. Be: 300. f
 De Uedatio ordinis sa. Aug: 33: f. i. ff
 castellanerē. cxxxij
 castellanensis, alias Vene-
 tia 50. floren. f.
 Alibi Cesselaneni Castelbeni 600: f
 Nicolai in littore Veneciani o. f. b: 200: f
 Joānis i littore Veneciano o. sa. b. 200. f
 Angeli de Lamole ordinis: *
 Angeli de Lodalls ordin. san: B. 130. f

Joannis de Marffono ord. san. B: 50. f
 Joānis de Burgo sancto sepulchro or-
 dinis Camaldienis 83: f
 Benedicti de Statio quino ordinis ei-
 usdem sancti 40: f
 Georgij maioris Veneciarū ord. f. b. 700
 Bertholomei de Venecijs vnitus. *
 Patriarcha in Gradeni 300: f
 Andreae in flumine 2 Siluestri *
 De Creapto ordinis sancti B: 66: f
 castellanensis in Tuscia cc.
 cusatiū metropolis vj. c. f
 Marie de Josaphat ppe Iherusalem
 ordinis sancti B: 100. f
 Joānis de flore ordinis floreni 33. fl. i. ff
 calaginitā. M. ccc
 Vallis Venarie ord. f. B. 100. fl
 ferraria ordinis sancti B: *
 Emilian ordinis sancti b: *
 camerinensis in Marchia
 Antho: 1200. fl
 De Gambana ordinis sancti B: 100.
 Eustachij Camerineni o. f. b. 60. f
 De Rotis ordinis sancti B. 40: fl
 Clareuallis ordinis cister. 100. fl
 Vallis fossine ordinis B: 50: f
 Laurentij de Doliolo o. f. B: 53:
 De insula ordinis sancti B. *
 Ramoalli de valle casto ord. f. b. 50: f
 Iben montissani ordinis 63. fl
 Carposori extra muros camerini. 125. fl
 Elene ordinis camaldien 50. fl
 Colbas ordinis cist. 200. fl
 crucis de Tripuzia 100. f
 cuman. viij. c. f
 Juliani prope muros cumanen ordinis
 sancti Bened. 67. f
 De Oliveto: alias Aqua frigida ordi-
 nis cisterciensi. 35. fl
 Habundi extra muros cumanen ordi-
 nis 110. floren
 carposori 7c. vt supra.
 crathouiensis, alias cracoui
 ensis 3000. floren.

Treclerū ord. sancti Be. 266. f. 2. f.
De Farneto ordinis sancti bene. 125. f.
Cremonenē, v, c, f
Laurenē ppe Cremonē ordi. 75. floren
Thome de Cremona ord. f. B. 40. flo.
Omnium sanctorū extra muros Cre,*
Magdelene de Lana. *

Creminenē cccc, f
Catenenē in Scotia vij, cl, f
Leonardi ordi. sancti Blasij *
De Lethedia ordinis sancti Bene.*
De Forneto ordi. san. Bene. 125. f
De Scalls ordinis sancti Bene.*

Canturienē, x, M, f
Augustini Cantuarienē. 1300. floren.
Concordienē cccc, f
De sexto ordinis sancti Be. 160
Sinaquenē ordinis 100. floren.
Columbrienē, ij, M, f
Pauli Columbrienē ordinis Lister.*
Cesia ordinis Listerienē. 66. floren.

Clusienē lxviij, f.
Clusine cccc, f
Saluatoris de monte armato ordinis
Listerienē. 100. floren.
Trinitatis de spineto non taxatum*

Clugienē lxviij, f
Georgij de fossano ordinis sa. Bene.*
Trinitatis de Blandulo ord. Lister. 150. f.

Caputaquenē ccc, f
De Cassode ord. sancti Bene. 33. floren.
Nicolai de Lontrono ord. san. B. 15. fl.
De Pactano ordinis san. blasij 40. f. 5. t
De Lentula ordinis sancti Bene. 25. fl.
Aquañ. ordinis sancti Bene.*
Laurenij de Sincta *

Caluenē c, f
Petri de Bassa ordinis sancti B. 70. f
Casertanē, ccxvi, f
Petri de Pedemontis de Caserta; or
dinis sancti B. 50. fl.

Casertanē, clxxx, f
Corinthienē clxx, f
Columbrienē ij, M, f
Crucis Columbrien o. f. Aug: 2000. fl.
Cuntatis castelli l, f
Saluatoris et Bertholomei de Latin
gnace or. Lamald. 66. fl. ij: pt. 1. floren.
De Pretorio ordinis s. B. 33. floren.
febera ordinis Listerienē: 40. flo.
Ponzano ordinis. 150. f
Scolacio ordinis san. Bene: f
Caterenenē in Dalmacia *
Gregorij de sculpo or: sancti Be: 50: flo.
Cōpostellanē metrop. iij, m.
Saluatoris de brungo or. f. Be. 33. flo.
Pelagij de ante alteria *

Castrensis in Albegegia ij, m,
500. floren.
Castrenē in Prionio c, f
Castren, c. floren.
De Ardorello ordi. Lister.*
Aqua formosa ordi. Lister. 33. floren.

Coloniensis in Germania
metropolitana 10000. floren. *
Sibergenē. ordi. sancti bene. 170. floren.
Martini Colonienē. or. san. Bene. 150. f.
Stabulenē malmodarienē 140. floren.
Nicolai vmbillen ordi. sancti Be. 150. fl.
Tincienē ordinis san. Bene. 115
Bulbilenē ordinis 200. flo.

Cassanensis *

Cassinenē monasterij abbas
Nullius dioce. ordi. san. Bene. 2400. fl.
Mathei seruorum dei ordi. f. B. 33. flo.

Chessenenē *

Laurenij de Chessena ordi. f. B. 50. fl.
Ciuitatenē in Hispania, cc, f.
Ciuitatenē, in regno l, f
Rippe. alte. ordi. Listerienē. 50. f.
Caluenē i puic. copnana c, f

Comacleñ. c. flore.
 De Pomposa ordinis san. B. 1200. f.
 Calertineñ. ccl, flo.
 Stephani de Merchiseo o. f. b. 33. f. i. t.
 Carkageñ i hibernia cxx, f.
 Alboteactu ordi. Lister. 60. f
 Cracouieñ in polonia iij, m, f
 Condoneñ M, v. clx, f
 Clafarecioneñ cc, flo.
 Cōuentrēsis felden iij, m, v, c,
 Coloneñ i Vngaria, metropo
 litana, ij, m, flo
 Coloceñ in insula Rodi vj, c.
 floren.
 Ciuitatis sanctę Marię in ap
 pulia, cc, flo.
 Callensis in Ibania alibi est
 iij, M, vj, c, xl, floren.
 Camineñ in Almania ij, M, f
 Contronen. l, floren.
 Calbeñ. c, flo.
 Coronen, vj, c, l, flo.
 Casertanen, in prouincia Cas
 pna. ccxxvj, f
 Cuticen. *
 Constantinopolis patriarcha
 vj, c, floren.
 Et pro Ecclesia in Sropoteñ
 vnita v, c, floren*
 Cordubensis v, c, floren.
 Cephaluden, ij, c, flor.
 Carpentoraten. M, v, c, f.
 Castella in Tuscia ccl, f.
 Canadren in Vngaria viij, c.
 Constantinopolis M, cl, f
 Carien ccxxxij, f, xxij, t
 Cathenen, cccc, f
 Caleritaten, ccc, flo.
 Carrathinen, ccc, f
 Clonaclen, c, f
 Cenoclen totidem
 Ciuitatis nouę c, flo.
 Conchen in Hispania v, c, fl.
 Clonferuen in Hibernia, ccc,
 Connoten in Hiberniā, c, flo.
 Croconen, l, f,
 Culmensis vij, c, flor.
 Crobanien, cxxxij, flo.
 Cretensis, Cressensis metro
 politana v, c, f
 Clocen, ij, M, flo.
 Capnan ij, M, floren.
 Cartaginen cccxl, flo.
 Conuersanensis xxxij, flo.
 Confren, ccc, f.
 Cenadren, cc, f, alibi est, ix, c,
 Crucis colarien ij, M, flo.
 Cardonen xxxv, flo.
 Corarien. *
 Cuperfamen, xxxij, flo.
 Colonen, in hibernia ccc, flor.
 Celeritan, ccl, f
 Calsen, c, f
 Colocen, archieps. ij, M, flor.
 Cassian, lxxx, flo.
 Coneren, in Scotia c, flo.
 Cephaluden, cc, flore.

Calliensis c, f
callensis c, f
curonensis in Antiquis cl, f.
cephaliniensis c, f.
colocē, i insula Rodi vj, c, xx
curaniensis c, f, *
cassanensis c, f
curiensis v, c, f
cloniatēsis c, f.
cloniacleſis in Lombardia, *.
camieanē, cxl.
cruconen, l, f.
cesenensis, cl, f
casinensis in Appulia l, f
calonionensis xl, f
cathatlensis, l,
crusinen, cccc,
Caphen, *
Cresinen, *
Caiacien cxxx
Cisoppleñ, *
Ceneteñ c, f
Cernieñ cc, f
Ceruteñ in Lombardia cc, f.
Cortonē i Tuscia cccxxxiiij.
Cabneñ in Appulia l,
Constrinaꝛ, als Stabieñ lx, f.
Caleñ in Marchio Anco, c, f.
Cardiceñ, *
Crapulaneñ, *
Corbanieñ, *
Cabalieñ, *
Cathareñ, xxxiiij, f.

Cathaneñ in Slauonia, *
Chieñ in insula de ci, *
In Romania, cc, f
Cornetañe per Eugeniũ pas
pam quartum.

D

Doleñ, iiij, M, f
Saniti Doleñ od, f, B, 200, f
Troncheto ordinis sancti B, 58.
Dulcineñ, *
Nicolai de vrine ordinis f, B, *.
Dertriseñ, ij, M, vj, c, lx, f.
Benifessano ordinis ciste, 300, fl
Dublineñ, ij, M, vj, c,
Thome martiris o f, August, 250
Duracieñ, l, f
Marie de Barmere, *
Duncluneñ, ix, M, f
Doluncen, *
Dragananeñ, xxxiiij, f, j, t
Dunckeldeñ i Scotia, ccccl, f
Dumblanensis viij, c, f
Derensis, cxx, f
Darensis, cc, f
Dumeñ, cxxx, f
Doliensis l, f
Drinasceñ, xl, f
Digneñ, cccc, f
Dumblanensis, ccclxx, f
Dunelineñ, ix, M, f

E

Elueñ, M, v, c, floren,
Genesij de fontanis ordinis, f, B, 200, fl
Rumpulli ordinis f, B, 600, f
Martini de camgthone ord, f, B, 100, fl
Arularij ordinis sancti B, 400.
Andree.

Andree de Sinreta ordi. sa. b. 100. flor.
Clanana alias de Jan *
De Regali ordi. f. Be. 400. flor.
Luxano or. sancti. Bene. 200. floren.
Vallis de bono or. Listerciē. 100. flor.
Ebroicē. ij. M. v. floren.
Lauris ebroicē. or. san. Bene. 1143. f.
Crucis sancti Leofredi ordi. san. b. 250
Deluci ordinis f. b. 300. f.
Boniportus or. Lister. 1000. flo.
Petri de Lonchis: alias de Castellio-
ne ordinis sancti Bene. 500. flor.
De valle or. sancti Bene. 60. floren.
Eduē. iij. M. lxxx. flor.
Martini Eduē. ordi. sancti Be. 400. f.
Azeiliaceñ ordinis sancti b. 1500. f.
Flanigneio ordi. san. Bene. 1000. flore.
Forteneto ordinis Listerci. *
Leonardi corbunaceñ ord. sa. be. 400. f.
Chera ordi. san. Be. 250. flo.
Elsieñ. lxxvj. f.
Lohce or. Premonstrateñ. *
Electē. M. v. C. floren.
Jocundeñ ordi. sancti Bene. 225. flore.
Engobineñ. iij. C. floren.
Petri de Engubio ordi. sa. Be. 160. flo.
Bartholomei z Donati or. f. be. 50. flor.
Benedicti or. eiusdē de engubio. 200. f.
Urecundi ordinis f. b. 48. floren.
Fontis Buellanae or. sa. be. 1000. flore.
Angeli de Conserua eiusdē or. 60. flor.
Bartholomei de cāpo regio o. f. b. 200
Militiani ordinis sa. Be. 60. flo.
Alfolto ordinis sancti be. 200. flo.
Bartholomei z de Petrolto or. f. B. 30
Pulpiano z de Petrono o. f. b. 100. flor.
Engolisinenfis. M.
Amancij ordi. sancti be. 170. flo.
Cella froy m ordinis sancti Be. *
Corona ordinis sancti Aug. *
Eparcij *
Ebrediniñ. ij. m. iij. c. f.
Boscandineñ. ordinis sancti B. 250. fl.

Empurien. c. f.
De Sargino or. sa. Be. 50. flo.
Eystetensis in Germania
800. floren. *
Fontissalutis ordi. Lister. 333. floren.
Esine. ccc. floren.
Sammi ppe firmiñ. or. f. Be. 333. flore.
Ergadiē. cc. flo.
Eliē. vñ. m. v. c. f.
Egitaniensis in Portuga-
liae. 400. floren.
Eliten. *
Elboren. ij. M. flo.
Equē. xxxiij. f. j. t.
Exonieñ. M. viij. c. f.
Eustacen. viij. c. f.
Eystareñ. totidem
Eboraceñ. i anglia. x. m. f.
Estulanē. ccc. flo.
Erestonden. M. viij. C. f.
Erbiptelē. ij. M. iij. C.
Euagudiniē. cxxxij. flore.
Exonieñ. i Anglia. vj. m. f.
Emonē. *
Enclonen. *
Egitanien. iij. flo.
Enagudiniensis in Hiber-
nia. 133. floren.
F
Sancti Flori. ix. c. flore.
Piperaceñ ordinis san. Aug. 103. flore.
Aureliaceñ or. sancti Be. 2000. floren.
Mancio or. 200. floren.
Formiliē. M. iij. C. flo.
floreigia: alias de Toroneto ordinis
Listerciē. 300. alibi. 400. flore.
Ik.

Florentinē M. v. c. f

De floren ordinis sancti B. 600. floren.
Minnateñ ad montes prope floren ordi-
nis sancti Bene. 100. floren
Saluatoris de floris ord. Lamald. 150.
Bertholomei de Ripoli ord. Vallis vmb-
rosae. 66. floren.
Michaelis de Maturia ord. s. B. 66.
Trinitatis de floren ordi. vallis vmbro-
sae. 50. floren.
Pancacij de flor ord. val. vmb. 60. flo.
Bertholomei de bono solatio ordinis
Cistercien. 60. floren.
Santi ppe flor ord. val. vmb. 200. flore:
Saluatoris de septimo ord. List. 600. fl.
Pauli de Nazallo *

Florētīn in prouincia bre-
meñ. 60. floren

Fauentiñ. cccc. flor.

Hyppoliti de fauen ord. Lamald. 40. f.
Benedicti de apibus 30. flo.
Beparate vallis vmbrosae 35. floren
Joānis in Lcareta ord. sancti b. 100. flo.
Pinati extra muros fauen. ord. s. b. 100. f.
De Crispino ord. vallis vmb. 33. flo.
Laurentij de campo ord. sa. be. 100. flore.
Petri de Misqueto ord. val. vmb. 55. flo.
Foris infronen. cc. f.

De lasterta ordinis. *

Firman. vj. c. f.

De monte coulhano ordi. sa. B. 33. flo. f
Angeli ppe firmū ordi. s. be. 33. floz. f
Samnij ppe firmū ordi. s. be. totidem
Firman de Pontesia *

Fesulan. cc. f

Vallis vmbrose. 2000. flo.
Michaelis de passiniano ordinis val-
lis vmbrose 330. floren
Fonsulis ordinis sancti. be. 130. floz.
De Taglisin ord. vallis vmb. 30. flo.
Laurentij de calenbono ordi. p. di. 130. f
Gaudēcij de pede alpibus o. s. b. 46. 2. f

Foroliuēnsis cl. f

De simiana ord. vallis vmb. 33. floren.

Andree de Padula *

Foropopuliē. cccl. f

De aurano ordi. Lamald. 133. floren
Rophuli foropopuliē ord. sa. be. 5. floz.
De insula ordinis Lamaldieñ *

Fulginat, seu fulginensis

Induspoleti 100. flo.

Crucis saxi viui ord. sa. b. 250. floren.

Faren. xxxiij. f

Nicolai in scilalite ordinis. 33. flo.

Ferrarien. m. ccc. floren.

Bertholomei ppe Ferrariam 800. flo:

Falesianē. *

Joannis prope falemiam ordinis Pie-
monstra. 300. floren

Famagustan. m. v. c. f.

Fernen. lxxxij. f

Furidañ. cc. f

Farentin. c. f

Frequētīn. l

Feltren, & bellinien. vniti. m
vj. c. floren

Feretranen. c. floren

Ferentinas. c. floren

Frisingensis in germa. iij. m.

Fauen. non fauētina ccc. flor.

Flesinten. m. floren

G

Gerunden. m. iij. c. f

Vallis viridi petra perrisio o. s. b. 43. fl.

Laurentij de monte ordi. s. be. 100. flo.

Villa bertrandi ordi. san. Aug. 500. floz.

Curci de colonia ord. sancti b. 111. floz.

Saluatoris de Brede ord. s. b. 300. floz.

De rosas ord. sancti Augustini. 375. floz.

Michaelis de flumano ord. san. b. 130. fl.

De Ameno ordi. sancti Bene. 250. floz.

Balligantri ord. sancti Bene. 300. floren

Petri de Bisildinio ord. sa. be. 200. floz.

Felicis Sitellen ordi. s. bene. 300. flor.
Lampozotundo ordi. C. li. 250. floren.
Petri de Rodis ord. s. Be. 200. floren.
Stephani de Brächiolis ord. s. b. 250. f.
Genacien, cc, floren
fosse noue ordi. Lister. 250. floren
Grōnopolitan, ccc. floren,
Gebennen, vj. c. floren,
De habundancia ord. sancti Aug. 300. f.
Boni montis ordinis Lister. 230. floren.
feliaci ordi. s. Augusti. 65. floren
Alte Lombe ordi. Lister. 533. floren
Sitis ordinis s. Augusti. 300. floren.
Gallgien. *
Lpiluotm ordi. san. be. 230. flor.
Grassen, cccc. flore.
Honorati Lurnien ord. s. Bene. 100. flo
Gaietan ccl. f
Theoderi Gaietan ord. san. be. 75. floren.
Angeli de palensano ppe Gaietā ordi
nis sancti Bene. 50. floren
Spūs de Sōnono ord. List. 50. floren.
De ponserto ordi. Lister. 43. flor.
Martini de aqua mūda ord. san. b. 33. fl.
De insula pomana ordi. Lister *
Erasmi de Castillo nouo ord. s. b. 100. fl.
Erasmi ord. san. bene. 50. floren
Galipolitan &
Geropolitā, nō sunt taxate.
Mauri Sobtram ordi. s. B. 33. flo.
De Balneto ord. san. Blasij. 9. 13. 4. 8.
Nicolai de pergulitis o. sa. Blasij *
Giracen. lxxvj. f
Nicomedis ord. sancti Blasij. 40. flo.
Grossetan. M. f
Wilhermi ordi. san. wilhermi 100. flo.
Pancracij de fago ord. sa. wilhermi 50. f.
Laurentij de Andesta ord. sa. b. 33. floren.
Germitin in Apulia *
Petri de Gallonellis *
Gaermen. *

Theodonij ordi. san. bene. 95. flo.
Gramuren. c. floren
Girapetrē, in Ro. l
Galcellimen i sardi, lxxx, f
Gatellicē, totidem
Gardien lxxj, floren
Gaitanē, cc
Geuenfastrē. l. flor.
Gisarolen, lxx, floren
Gradē p̄riarcha ccl,
Gadicen cl. floren
Gurcen, m, lxxvj, f
Galterinen, lxxx, f
Glandaten, cccc, flo
Guladen,
Guren, ij, m, v, c, ff,
Giennen, m. floren
Garganen, xvij, li, sterlin
gorum xvj, f, viij, d
Crimenē i Hispania, m, flo.
Glasiren, ij, m, v, c, f
Glasguē, i Scotia, ij, m, v, c,
Giranien, c, floren,
Gronnen, m, floren
Gnesnē, i Polonia v, m, flo
Giranen, m, floren
Gurcen, m, lxxvj, floren,

H

HERBIPOLENSIS in

Germania 2300. floren *
Ebracen ordi. Lister. 800. f
Fulden ordinis sancti be. 300. f.
In tenis ordi. san. Be. 100. f
Stephani Herbipolen. ord. sa. b. 110. flo.
Neuestat als Houe ciuitatis o. s. b. 100.

R ij

Nicolai in Camberch : alias in Cam-
bert ordinis sancti B. 120. floren
In Sucter ordinis sancti b. 140. flo.
In Anberach ordinis sancti be. 200. fl.
Wurchardi extra muros Iherbipolen.
300. floren.

Humiliatorz gñalis M. flo.
Humanatē, seu Humanen.
120. floren.

Petri de mōte Corono or. s. b. 33. fl. 1. t. s.
Halberstatē i Germa. c. fl.
Egidij in prunschwig. 113. flor

Hildeslanensis in Germa
nia. 1000. floren.

Herefordens, in Anglia
1800. floren.

Hesin^o i marchia ccc. flor.

Hauelbergēsis in Germa
nia. 600. floren.

I

Ihrnitan, pñarcha. ij. m. f
In valle Josaphat prope Iherusalem
taxatum. 100. floren.

Ianuen, metropolitan, m. f
De Petro albo: alias de Priuallo ordi
nis Cisterciē. 33. floren.

Andree Ianueñ. or. be. 100. floren.

Stephani Ianueñ. 160. floren.

De Zubino or. Cisterciē. 69. floren.

Benigni de Capitafari or. sa. be. 133. fl.
Siri de Janna. 166. flo. 2. pt. s.

Andree de Seto ordi. Cister. 200. flo.

Uenerri de Tiro or. sancti be. non taxat
Wartini sacri montis pannonie ordi
nis sancti Benedi. 250. floren.

Andree de Brosseno or. s. b. 66. fl. 2. t.
Fructuosi de capite montis 166. fl. 2. t.

Ianrien, viij. C. floren.

Ilerden, M. v. C. floren.

De Scorpio ordinis Cister. 60. flo.

Michaelis Ilerden ordinis sa. B. 60.

Victorini ordinis sancti Benedi. 400. f.

Iadren, metropol. cccc. flo.

Cosme et Damiani or. s. Bene. 33. flo.

Ispalen, ij. M. vj. C. floren.

Widori ordinis Cisterci. 60. fl. 2. t. s.

Idrontin, cccc. floren.

Iuste, cl. floren.

Iponen, ccc. floren.

Iustinopolitan. c. floren.

Ilclauen, l. floren.

Iuuenaceñ, xxxvj.

Inclacen, cxxij. floren.

Imolen, cccl. floren

Igeranen, *

Iteranen, lxxvij. floren.

Iterapren, totidem

Isermen, l. floren

K

Kalleoben, M. floren.

Kalbinen, cc. xxx. floren.

Karleonen, M. floren.

Kirionen, lxxvj. floren. ij. t.

L

Lingonen, ix. M. floren.

Secani ordinis sancti be. 500. flor.

Wolifineñ ordinis sancti Be. 400. fl.

Wolmūdo ordinis Cister. 1400. flo.

Crista ordinis Cister. 200. floren.

Petri de Bessina ordinis. s. B. 400. fl.

Pulcheriarū ordinis sancti B. 200. flo.

Wdons ordinis Cister. 49. flo. t. 2. fl.

Benigni de Dimone or. sancti b. 2000.

Stephani de Dimone or. sancti b. 700

Michaelis de Tornodaro or. s. b. 228. f.

Theodoro or. Cister. *

De castellione ordi. sancti Aug. 500. fl.

Clare vallis ordi. cisterciē. 3000. flo.

Wdelugden or. san. b. 300. flo.

Joannis Beomeñ ordi. san. b. 2000. fl.

Legionem, m, v, c, f

Saltoniali ordi. Cister. 40. floren.
 Facundi ordinis sancti Be. 200. floren.
 Isidori ordi. san. August. 160. floren.

Lemonicen, m, v, j, c, floren.

Gosien. ordi. san. Bene. 160. floren.
 Marcialis Lemoniceñ. 1000. flor.
 Martini Lemoniceñ. 120. floren.
 Brandimoniceñ. 1500. floren.
 Mandimaco ordi. san. Be. 150. flore.
 Solemnitati ordi. san. Be. 400. floren.
 Stripeñ ordi. san. Aug. 500. floren.
 Dalone ordi. Cistercieñ. 500. floren.
 Bello loco ordi. s. Bene. 400. floren.
 Boni loci totidem

Pallacio ordi. Cister. *
 Egedimo ordi. s. Be. 200. flo.
 Petri Asarchie ordi. sa. Benedicti olim
 1000. sed nunc. 500. floren.
 Bona aqua ordinis Cistercieñ. 300. fl.
 Coluna ordinis Cistercieñ. istius: et
 Biturieñ dioce. 70. floren.

Augustini Lemoniceñ. ordi. san b. 300.
 Obasine ordinis cistercieñ. 1000. flore.

Lexonieñ, iij, m, fl.

De Barnaio ordi. sancti. 1200. floren.
 Petri de pratellis ordi. sancti b. 700. fl.
 Ebrilfri ordi. sancti be. 800. floren.
 De Bescano ordi. sancti be. 150. floren.
 Cormelus ordinis sancti Be. 200. flor.

Lodonen, M, floren.

Saluatoris de lodena ordi. san. Be. 400
 Brivlerini de deserto ordi. s. b. 600. flore.

Lugdunen, iij, M, floren.

Actanateñ ordi. s. be. 300. flore.
 Engendi Jureñ. ordi. s. b. 1500. flor.
 De miratorio ordi. Cister. 64. flor. 8. 13.
 Benedictiones dei ordinis Cister. 33. f
 Insule barbare ordi. sancti B. 450. flo.
 Bellemille ordi. s. Be. 200. floren
 Martini sangurateñ ordi. s. b. 500.
 Ambromaco ordi. sancti Be. 500. fl. 3
 Regaberti ordi. san. Bene. 250. f.
 Gallis benedicte *

Landuneñ, iij, m, f

Premonstraten. 2250. f
 Joannis landuneñ ordi. s. b. olim. 4000.
 f. sed nunc. 3000. f
 Martini landunensis ordi. Premo. 1500. f
 Nicolai de Prato: alias de Ribel dimo
 te ordinis s. be. 1000. f
 Fusennato ordi. Cister. 600. f
 Luffiaceñ ordinis premo. 730. f
 Stephani de Cozmi. ordi. prem. 66. f
 Michaelis de Tarasta ordi. s. be. 500. f
 Clarifontis ordi. premo. 160. f
 De Boertis o. Cister. 85. f
 Vincencij landinieñ 1000. f
 De novento ordinis *

Lucionen, m, f

Sancti Joannis de orbescio ordi. s. b. 80.
 Crucis de Calemudo ordi. s. be. 150. f
 De angelis ordinis sancti Aug. 185. f
 De Branateria veteri ordi. s. b. 150. f
 Loci dei in Yardo ordi. s. be. 200. f
 Michaelis in heremo ordi. s. b. 500. f
 Fortanellis ordi. s. Aug. 80. f
 De insula Caluetti ordinis. 50. flo.

Lexien, ***Licien, c, f**

Nicolai de Cataldi ordi. sancti. b. 80. f
 De Faratis ordi. sancti Bla. 33. f. 1. t.
 De Caritate dicti ordinis totidem

Leodieñ, i Germa, vij, m, ij, c.

Sembloceñ ordinis sancti b. 502. f. 213.
 Galeodoreñ 7 hacteneñ ordi. s. b. 100. f
 Blidernaceñ ordi. s. be. 100. floren
 Villari ordi. Cister. 200. f
 Jacobi Leodien ordinis s. b. 540. flore.
 Uberti in artemia ordi. s. b. 1000. f
 Laurencij extra muros leodien. 1000. f
 De Pato ducis in Brabancia ordinis
 Premonstraten. 300. f
 Sliderbiteñ ordi. sancti Be. 100. f
 Grandisprati ordi. Cisterci. 100. f
 Tradonis ordinis 1568. f. 6. grs
 Bertini malonieñ *
 Joannis baptiste *

Laudēsis in prouincia me: **Uerburge cister. oz. sancti be. 500. floze,**
 diolaneſi 150. flozeſi. **Lermitaſi. ***
Petri de Landeri veteri oz. s. be. 50. f. **Ebulosa ordinis 80. flozeſi**
Lareto ordi. Cister. 100. f. **Luthoniſſeſi. viij. C. flozeſi.**
Locentiſi. cc. f. **Lubiceſi i Germania ccc. flo.**
Leonis extra muros loceſi o. s. b. 300. f. **Lettoreſi. M. vj. flozeſi**
Lucaſi. ij. M. flozeſi. **Lindirceſi ***
Petri de Camponiacori oz. 150. f. **Landaneſi. vij. c. f.**
fridiani lucaſi oz. s. Aug. 200. f. **Lucernieſi cc. flozeſi.**
De Boiano ordi. sancti Bene. 40. f. **Lombareſi. ij. M. v. c. flozeſi.**
Panthaleonis ordi. Cister. 70. flozeſi. **Laſturcē. ccc. f.**
Pontiani extra muros Lucaſi oz. b. 150 **Leglinē. ſeu legieren lxxx. f.**
Michaelis de ganio pulſan 420. f. **Langonen l. flozeſi.**
paulo de grano oz. ſan. be. 80. f. **Lobren xxxij. f.**
Saluatoris sancti ſalmami de cātuario **Liconen xlij. flozeſi**
ordinis Lamald. 66. f. 2. t. **Lernien. lxxvj. flozeſi.**
Joannis de putherlis oz. Lamal. 160. f. **Luterien. xxxij. flozeſi.**
Londonieſi. ij. m. f. **Leonen viij. C. flozeſi.**
Maſti monaſterij oz. s. B. 2000. f. **Derbert oz. Cister. non taxatum.**
Crucis rualcanie oz. sancti Augustini **Lucen. M. flozeſi.**
160. marci arg. **Lobren. xxxij. flozeſi.**
Alibi v. floz. pro marci qualibet * **Licuen. ij. m. flozeſi**
Worlehani ordinis * **Linteren. vj. c. f.**
De caritate ordi. s. bene. 33. fl. 1. t. **Lunnen. clx. flozeſi.**
Laufaneſi. vij. C. flozeſi **Lentiniē lxx. flozeſi.**
Alta ripa ordi. Cister. 133. flozeſi **Liſinorē. & vwaterfordē cx f.**
Alta Criſta ordi. Cisterci. 1000. flozeſi. **Linerien ***
Luneſi. ij. M. flozeſi. **Lucen. M. f.**
Capraſij ordinis s. Bene. 66. f. **Lucen. c. flozeſi**
Lameteſi. cc. flozeſi **Laonen. ſeu larnien. c. flozeſi.**
Petri de Aquilis oz. Cisterciē. 55. floz. **Lintopien vj. c. ix. flozeſi.**
Uallis paradisi ordi. Cister. 33. flozeſi. **Lauallen. cc. f. Alibi. lxx. flo.**
Joannis de Tarenta oz. Cister. 409. f. **Leſincen. M. flozeſi.**
Salzeda ord. Cister. 350. f. **Laurentin lxx. flozeſi.**
Linconieſi. v. m. f.
Sibani ordi. sancti be. 4000. f.
Leucadeſi. xl. flozeſi.
Partitio ordi. sancti Blaſij 80. flo.
Lunden in Dacia iij. m. flo.
Omnium ſanctoru ordi. ſan. be. 200. flo.
Litefeldeſi. & Conuentreſi.
3000. flozeſi.

Lubracen xxxiij, fl. j, t
Lubren, xxxiij, f. j, t.
Lauden c, floren
Leonien in Hibernia c, f
Lubicen, in Polonia, ccc, flor.
Leonen, in Britania viij, c, f.
Lucan, ij, m, f
Legenen i puicia colocen l, f
Leocaden xl, f
Lutosinen viij, c, floren
Lengonen ppe Rodim v, c, f

M

Meten, vj, M, floren
Vincencij Meten ord. sancti be. 400. flo.
Clementis extra muros Metenses ord.
dinis sancti Be. 235. floren. i. t
Petri montis Augustini 200. floren
Arnolphi Meten ordi. san. be. 166. flor.
Martini ppe Meten 500. f
Pirini de Bonebato: alias Arribacen
feu honebacen ord. san. Be. 166. floren.
Martini Slanduen ordi. sancti B. 500
Simpheorian extra muros Metenses
350. floren cum dimidio
Haboris ordinis sancti Be. 100. floren.
Wozien ordinis sancti be. 1000. f
Millecen cc, floren.
Trinitatis de milieto ord. s. Be. 80. flor.
Joannis de lanta ordi. san. Blasij *
Malleacen j, M, f
Petri de aurea valle ord. s. Aug. 350. flo.
Vincencij de Mholio ordi. s. Aug. *
Bellofonte ordinis sancti Be. 80. flor.
Wale leone ordinis sancti Aug. 100. fl.
Mormen, vj, m, floren
Capella ordinis sancti B. 1000.
floren pumū: demū liberata post. 300. f
Claro monsto ordi. Cisterc. 800. floren
In monte ord. sancti Augustini 100. fl.
Joannis ppe Treca ordi. sancti Au. *

Saluatorē Manten ord. sancti B. 1100
De Bologna supra mare ord. i. Aug. 500
Petri et pauli wasserstren ordinis san-
cti Augustini. 113. flo. i. t.
Pauli ppe moxii ord. s. B. 312. flor. cū dī.
Saluatoris de Curdic. ordi. s. Be. *
Nicolai furnen ord. premonstra. 200. flo.
Berthe de Blagiaco ord. s. B. 200. flor.
Berthini in sancto andomare 800. flo.
Dimis ordinis Cister. 1500. floren.
Silini de Archiaco ord. s. Be. 165. floren.
De longo villari ordi. Cister. 44. floren
De Zambarca ordinis sancti Ben. 130
floren 8. 3. 6. 8
Uimoti Bergei ordi. s. Bene. 330. flo.
Maoriceñ m, cc, f
De Begali ord. Cister. 171. flor. 17. 3. 6. 8.
Mindoneñ m, v, c, floren.
Saluatoris ville noue de Laurensana
ordinis sancti Be. 88. floren.
Minden in Germania, m, f.
Montis alban ij, m, v, c, flore.
Bella Portica ordi. Cisterci. 600. floren.
Maclonien, m, f.
Bello loco ordinis sancti Aug. 200. flo.
Joannis de pratis ordi. s. Be. 100. floren.
Jacobi montis for. ordi. s. Aug. 100. flo.
Magalonen, ij, m, f
Amane ordi. sancti Bene. 800. floren.
Melden, ij, m
Petri de Bibeico ordi. s. Bene. 1000. f.
Pharaonis: seu faronis Melden ordi-
nis sancti bene. 1200. f
Messanen archieps m, flor.
Petri et pauli ordi. s. Blasij. 68. floren.
Saluatoris de plagio eiusdē ord. 33. flor.
Wunassen ordi. s. Be. 200. floren.
De Wichana ord. Cister. 100. floren.
Saluatoris de lingafari ord. s. Bla. 500
Gregorij de Sippo ordi. s. Blasij. 40. f.
Philippi de magra ordinis s. Bla. 50. f
Saluatoris de bordonario o. s. Bla. 45
Angeli de Boro ord. s. Bla. 41. f. 2. 15.

Phi de valle ordi. s. Blasij. 40. floren.
Michaelis de Tratana or. s. Bla. 50. fl.
Petri & Pauli de Sitalia o. s. Bla. 50. f.
De Brippa ordi. s. Bla. 50. f.
Nicolai de Lasalco or. s. Bla. 50. floze.
Blasij de Tenmento eiusde ordi. *
Massaneñ. iij. floren.
Matistoneñ viij. c. flo.
Climiaceñ 8000. flo.
Bigandi ordinis s. Be. *
Mancillsieñ c. flo.
De Bizano ordi. s. Bene. 33. floze.
Nutineñ. cl. f.
Marie & gladij de Fraximono o. s. b. 40
Siluestri nouanculani or. s. B. 400. f.
Petri de mutina ordi. s. Bene. 66. floz.
Mutuanenñ cccc. floren.
Mantuanenñ totidē
Mutineñ totidem
Buffini vlti muros mutuanenñ o. s. b. 50
Benedicti de padaluone or. s. b. 300. fl.
Andreae de Mantua or. s. B. 151. floz.
Massilieñ vij. c. f.
Victoris ppe massiliam. 1800. fl.
Mediolanē archiepus iij. m.
Ambrosij mediolanenñ or. s. be. 350. floz.
Simpliciani mediolanenñ or. s. b. 400. f.
Uincencij ppe mediolanenñ o. s. b. 61. fl.
Dionisij extra muros med. o. s. b. 600. f.
Clare vallis ordi. Cister. 300. flo.
Petri apli & Colocerij de Clanate: seu
de clamatis or. sancti. bene. 250. f.
Donati de sexto calendarū o. s. b. 83. fl.
Prosperi de prope Regiñ in prouincia
mediolanenñ. or. s. b. 500. flo.
Victoris extra muros or. s. b. 200. flo.
Graciani & Ferini or. s. b. 35. floz.
petri & pauli de Sitalia or. s. Bla. 50. fl.
Trinitatis de capite latus ord. 33. floze.
Montis Regalis in Sicilia,
2000. floren.
Aluifontis als de parto or. Cist. 250. fl.

Moguntinensis metropo
litana in Germania 10000. flo.
Blidenstad seu Blistēdad or. s. b. 133. f.
Berfelden ordi. s. B. 170. f.
Albani extra muros mogūt. o. s. b. 150
Vallis sancti Georgij *
Mirapiceñ ij. m. v. c. flo.
Solbona ordi. Cist. 1200. f.
Scti Marchi i Calabria. l. f.
De mantina ordi. Cister. 60. f.
Militenñ cc. floren.
Trinitatis de milieto or. san. b. 420. floz.
Nicolai de Casamisso o. Camal. 50. flo.
Joannis de labra *
Malhacieñ *
Demerolia ordi. Cist. 60. flo.
Misereñ *
Celle sancte Marie or. s. be. 60. floz.
Marsitan c. floren.
De victoria ordi. Cister. 80. floz.
Priās **MAGDEBURGEN**
sis archieps in Germania 2500. flo. *
Montis Sereni ordi. s. Aug. 33. floren.
Moran olim, hodie Polsi
nen in puincia Constantienñ. 66. floze.
Milenitan lxxx. fl.
Montismarini xxx. fl.
Molopotanieñ xxxiij. floren.
Millenitan lxxx. floren.
Mindonen i Hispania m. v. c.
Menenenñ m. v. c. f.
Mazaneñ. cc. flo.
Melsieñ ccc. floren
Montismaran xxxvj. fol. ij. t.
Manzaneñ ccc. f.
Manuanenñ m. cxxxvij. fo.
Marcoranenñ xxxiij. flo. j. t.
Mossane ccc. floze.

Abate

Maioſtarū. M. cc. floren.
Menen, v, c, f
Maranen i Corſica xxxv, f.
Minerbieñ xl, f
Morbacen v, c, f
Mutilen. lx. floren
miſnen i Germania cxx. flor.
mebren *
merſeburgen in Germa. cxx
muranen xxxv, f
monopolitan ccl. flore,
moranien i Scotia. m. cc. flor.
marciſcen in regno c, f
matziaren cc. f
motonen v, c, f
maceraten. cl, f
mg̃r ord. crucifigerorū cccc, f,
mindenſis in hibernia v, c, f,
manuten. iij, m, f
munathenſis v, c, f
mg̃r humiliatorū m, f,
magiſter ſanctę Eulalię alias
b. marię m̃r de Capnoris *
millenitan. cccclx, f
marechitan *
mexinen & pirienen xxxiij.
monaſterien in german. iij, m
montiſcorbini xxxiij, flo, i, t,
marcopolen *
marechitan. iij, m, f
montiſſaſconen *

N

Nomonuen iij, M, f
Egidij Nomonuen. or. ſan. b. 3000. flor.
Quintini in inſula nomonuen 1000. flo.
Hameñ ordi. s. Aug. 800. floren.
Montiquintini ordi. ſan. Be. 400. flo.
Eligij fontis ordi. ſancti Aug. 750. flor.
De Urſi campo or. Liſter. 1800. floren.
De Gerinando ordi. premon. 30. floren.
Pirieti ord. ſan. Be. 800. f
Honiblerus ordinis 400. f
Nicholien metropolitana
5000. floren.
De bello loco orat. Liſter. 320. f
De dragonaria or. s. be. 33. f.
Nunoſſien m, f
Pauli de Antiochis & crucis capi ordi-
nis ſancti Bene. 335. floren.
Narbonen, metrop. viij, m
Petri de Lannis ordi. s. b. 800. f
Policarpī ordi. ſancti be. 500. f
De quadraginta ordi. ſan. Aug. 500. flo.
Fontis frigidī ordi. Liſter. 2000. flore.
Nanneteñ m, c, f
Villenoue ordi. Liſter. *
Magdalene de geneſconio *
Sildasij Bineñ ordinis ſancti be. 90. f
Alba corona veteri *
Sildasij in nemore *
De pomidio et aron non tax.
Niſſien, ccc, f
Poncij extra muros niſſinen. o. s. b. 242
Nemanſien m, ij, cc, f
Egidij or. s. bene. 800. f
Francarum vallium ordi. Liſter. 40. f.
Pſinalmodieñ ordi. s. be. 500. floren.
Sandracen ordi. s. Be. 200. f
Salne: ſeu Salgne ordi. ſa. Be. 300. flo.
Nouarien v, c, flor,
Stephani Nouarieñ ordi. s. Be. 83. flo
Saluat̃ de Caſalgono ord. Liſt. alias
de Caſalvono. 33. floren.
Silani de Romanhaco or. s. Be. 53. f
Bertholomei vallis ordinis. f

R

Neapolitan. metropo. ij, m
 Severini Neapolitani ordi. s. bla. 300. f
 Vedasti Neapolita. or. sa. Be. 65. f
 Petri de Aran or. s. Aug. 700. f
 Sebastiani de Neapoli or. s. Be. 65. f
 Demetrii ordi. sa. Be. 41. f
 Laurentij de Quersa neapol. 500. f
 Januarii ppe Neapolim ordi. f. b. 150. f
 Marie de Capellis prope Neapolim
 ordinis sancti Benedicti 200. f
 Naruien. cc. f
 Angeli de massa ordi. s. be. 50. f
 Cassiani ppe narmam or. f. b. 33. flo. 1. t.
 Nicolai de sa. Semino or. s. be. 40. f
 Semini de san. Semino or. s. b. 50. f
 Nucerinen. cxxx. f
 De Citria ordinis. 200. f
 Hippernis ordinis sancti Be. *
 Benedicti de Baldo or. s. Bene. 50. f
 Pancracij ordinis sancti Be. 50. f
 Stephani de Pacano. or. s. Be. 100. fl.
 Blasij de Crapolis or. san. be. *
 Nidrosien. viij. c. fl.
 De Holnt ordi. san. b. 75. f
 Abbas de NERITONE nul
 lius dloc. 60. f. albi. 40. f
 Norincensis, alias Norz
 wineñ. 5000. floren
 Edebandi ordinis sancti bene. 2000. f
 Nolañ, alias nolen. ccc. f
 Bigali valle ordi. List. 200. f
 Nauleñ. c. f
 Nazeren. lxxx. f
 Nitrien. cclxxv. f
 Neglineñ lxxx. f
 Neopaten *
 Nuscanen. l. f
 Fundiliteñ totidem
 Niterren. cclxxv. f
 Neumburgen in Germa. cc. f

Nazarien. *
 Nicopolen. *
 Nephecen. lxx. f
 Neoposinen. ccc. f
 Nimorinen. cxxx. f
 Nubren. *
 Nozariº i regno sicilię cccc. f
 Neocastren. c. f
 Niochen. xl. floren.
 Niceñ in Grecia totidem.

O

Oloreñ. cc. f
 Luco ordi. sancti Bene. 150. f
 Vincentij de Lutra or. sancti Be. 150. f
 Olonincen. ij. m. f.
 Luten in Aderania or. Premo. 460. f.
 Ostien. ij. m. vj. f
 Joannis de Pina or. sancti Beni. 250. f
 Montisaragon ordinis s. Aug. 1000. f.
 Oueten. M. vj. f
 Joannis de Loias ordi. s. Be. 120. f
 Oxonien i hispa. m. viij. c.
 Oloneñ. ccl. f
 Omeñ clxvj. f
 Osnaburgen in Germa. vj. c.
 Olleren. vj. c. f
 Olozoren totidem
 Otanen lxxvj. f
 Offen. *
 Ostulañ ccc. f
 Osoneñ i hibernia cxi.
 Osilien i germania M. ccc. fl.
 Ostinien in Appulia l. f
 Ortan xl. flore.
 Octanen i Sardinia lxi. flo.

P

Parisiēn, iij, v, c, f.

Maglori Parisiēn ordinis s. B. 317. fl.
 Victoris ppe Parisiis or. s. Aug. 100. f.
 Genofue Parisius or. s. Aug. 800. f.
 Dionisij in Franci or. s. Be. 6000
 Mauri de Fossatis or. s. b. 750. f.
 Germanij de pratis or. s. b. 8000. flo.
 Sed dicit reducta p vibanū ad. 3000. f.
 Vallis beate marie ordi. Lister. 800. f.
 Petri de Latiniato o. s. b. 1300. f.
 Hermitaris or. premōst. 200. fl.
 Vallis fernan or. Lister. 33. flor.
 Vallis sancte Marie *

Pampilonēn, iij, M, v, c, f.

Siterio or. Lister. 40. flor.
 De Brach ordi. sancti be. 100. flo.
 De oliua *

Saluator Legereñ, or. Lister. 50. flo.

Palentiñ, ij, M, f

Petri de spina or. Lister. 50. flo.
 Vallis bone *

Petragoriceñ, ij, m, v, c, flo.

Petrosa ordinis Lister. 200. flo.
 Bianholinio or. s. b. 400. floze.
 Turtiaco or. s. be. 130. flo.
 De Cantellata *

Placentiñ, v, c, floren.

Sixti de Placeñ or. s. b. 100. floren.
 Bnd. de Placeñ or. val. vmbrose. 33. flo.
 De mote als de Carazola or. ci. 33. flor.
 Alexandri de placeñ or. s. b. 50. f.
 Samni de placeñ or. s. b. 130. flo.
 De Columba ordinis Lister. 200. flor.
 Seruasij 7 ptbasij d mote belin o. b. 66
 Pauli de Messano o. s. b. 40. flo.

Pōcij thormar, iij, m, iij, c.

Amari or. s. Bene. 400. floren.
 Fontis Calidi ordi. premonst. 300. flor.

Pictauiēn, ij, m, viij, c, flo.

Seuerini ordinis sancti Aug. 60. flo.
 Cella ppe Trecas ordi. sancti Au. 1000
 Monasterij nomi ppe Pictauiēn ordi:

nis Climitaceñ 700. floren.

Leonardi de Ferrarijs or. s. b. 60. flor.

Samni ordinis sancti be. 150. floren.

Jonnij de Marnis or. s. b. 520. flo.

Benedicti de quitraco ordi. s. b. 1200.

Karrefesi ordi. s. b. 300. f.

Regali ordi. s. Aug. 300. floze.

De castellaris ordi. Lister. 300. flo.

Crucis de Anglia ordi. s. Aug. 200. fl.

De misericordia dei or. Lister. 50. flor.

Hantholio ordi. s. be. 200. floren.

Lamitz de Thoarcio ordi. s. Au. 100. f.

De cella ordi. s. Aug. 500. floze.

Bonocampo ordi. s. be. *

Sedebiginio ordinis san. be. 50. floze.

Hobiliaco ordinis san. be. 4. flor.

De Halesi ordi. Lister. *

De Blodis ordi. Lister. 120. fl

De Ascella ordi. Lister. *

Primi ordi. Lister. 200. floren.

In Absina in Basina ordi. *

Portugalen, M, floren.

Saluator de Palacolo or. s. bene. 450. f

Joannis de Pederaco o. s. b. 500. floze.

Petro de Petrosio ordi. s. b. 300. floze.

Saluator de ecchiola or. s. Aug. 200. fl.

De Roscola or. s. be. 120. floren.

Tresi ordinis san. be. 700. floren.

Pistoriēn, cccc, floren.

Fridani de Piscis ordinis. 246. floze.

Baronti or. s. Be. 50. floren.

Saluatoris de vexiano or. val. vm. 89. f.

Michaelis de Surculis. 30. flo.

De Pacciano or. vallis vm. 110. f

De gnegagnano or. pred. 67. flo.

Montisplani ordi. predicti 33. flo.

Saluatoris de Fontana eiusdem o. 33. f

Pauli ad Ripariā de piscis eius. or. 300.

Papien, cccc, floren.

Petri papien. 50. floren.

Apollinaris ordinis s. be. 100. floze.

Bertholomei papien or. s. be. 56. floze.

Sepulchri papien or. vallis vmb. 160. f.

Saluatoris ppe papiam ordi. s. b. 50. f.

Martini papien ordi. s. Be. 84. floren.

Petri in lessolo ordinis san. be. *
petri bremetesi or. s. be. 100. floz.
Aqualonga or. Lister. non taratum
Donati de sexto ordi. s. Be. 41. f.
Polen cl. floren
Michaelis de pola ordi. s. Bene. 33. flo
De Laneto or. sancti Be. 33. f. 1. t.
Michaelis de mote ordi. s. B. 33. f. 1. t.
Pifitan viij, c, f
Senonis de pisis ordi. Camal. 300. f
Bergonij & Uiti de pisis o. s. B. 160. fl.
Hermetis in acutis ordi. 100. flo.
Michaelis de Aeruta & Hermetis *
De Octuraria Lister. 100. floren.
Michaelis i burgo pisano o. cam. 200. f
Stephani in Caietano or. Lama. 60. f
Samni de montren 400. floz.
Andree de Lanceto ordi. Lister. *
Pragen in Bohemia ij, M &
300. floren.
Templei ordi. premost. 260. floren.
Opranien ordi. s. bene. 500. floren
Montisfion: als Stragonien 100. floz.
Cladrabren ordi. san. Bene. 33. floren.
Milocen ordi. premost. 233. floren.
Depositario: seu depositano o. s. b. 83; f
Poffinen *
Pargamen vij, c, f
Uallis alte ordi. s. Bene. 60. floren.
Pensaurien ccc, flo.
Thome de solca ordi. s. Be. 70. f
Policastren lxxxij, f
Joannis de Piro ordi. s. Blasij *
Papeñ ij, M, f
Parmen ij, M, f
De Castellione ordi. san. Be. 100. f
Basilidis de Lauarta or. vall vii. 80. f
Case noue ordi. Lister. 200. floz.
Benefij de bisello or. s. b. 40. f
Jo permen ordinis 100. floz.
Uallis serene ordi. Lister. 33. flo.
Fontis vini Lister. 100. floren.
Andree de Sexto vt s. in Ianueni,

Panormitan, M, floren.
De supra ordinis sancti Blasij 50.
Jo de heremittis ordi. s. Be. 50. flo: en
Nicolai ordi. Lister. 33. floren
Spi de panormia ordi. Lister. totidem
Perusien. vij, C, flo.
Petri de Ponsio ordi. s. Be. 1200. f.
Archageli supra lacu or. s. Be. 80. floz.
Benedic. de petra luca o. s. Be. 83. flo.
Uallis pontis or. s. Be. 100. floren.
Jo hemi motis huilis or. s. B. 83. floz.
Saluatoris de mote acuto. 158. floren.
Polianen *
Uiti de polonia ordi. s. Be. 83. floren
Penestrinen, *
Petri de papitione or. Lister. *
Palaten in Slauonia, *
Stephani de pino or. s. Bene. 33. floz.
Padianen ij, M, flo.
Justine de padua o. s. Bene. 200. flo.
Stephani de Lanana or. s. Be. 400. f.
De pratalia or. s. Be. 400. floz.
Michaelis de Landiana or. s. b. 166. f.
Pennen, cccc, f
Casenoue ordi. Lister. 200. f
Patauien c, floren
Uellicen ordi. s. Be. 333. f.
Padeburnen in Germa. c, f
Corbien ordi. s. Bene. 300. flo.
Portuen *
Saluatoris de Castellione. *
Patauien, alias patapē v, m
Pecenen c, f
Putheolan cxxx, f
Patanen cc, f
Palsten c, floren
Papuli ij, M, v, c, f
Ponseranien M, v, c, f
Patracen cccc, f

Ponjanien cccc. f
Potentiñ in Dalmatia c. f
Plonaten xxxiij. f
Pasten cc. floren
Pertenen *
Pectoreñ. c. f
Patten cc. f
Placenen cccc. f
Paleñ in Istria l. flore.
Plossen cccc. floren
Polsinen loco moranen lxxvj
Pomezanien M. C. floren
Polentañ *
Poluniacreñ l. floren
Poleñ c. floren
Paleñ. l. floren

Q
Quinq; Ecclesie in Vnga
ria 3300. floren.

Saluator; de saxardia o. s. b. 266. f. 2. t

Petzvaradieñ or. s. bene. *

Quisonien lxxvj. floren.

Quintiñ M. flo.

Quironen. c. floren

R

Rhothomagen. xij. M. flo.

Siscaneñ ordi. sancti Bene. 8000. flore.

Martini pde pontifaram. o. s. b. 500. f

Andoyñ Rhothomagesi or. s. B. 4000

Petri de Sineticis or. s. b. 2300. flor.

Michaelis de vltiori portu o. f. b. 500

Katharine in mote ppe Rhothoma. or

dinis sancti Benedicti. 1000. floren

Joannis euangeliste de sulcardi mon

te ordinis Cisterciens. 50. floren.

Bechobelini ordinis. s. B. 3000. flore.

Andragisili ordinis sancti b. 3000. f

Victoris de Lilleto or. s. B. 300. flore.

De mortuomari ordinis Cister. 30. flo.

Remen. iij. M. floren.

Remigij Remen. or. s. B. 5200. flore.

Bionisij Remen ord. s. Aug. 800. flore.

Nicasij Remen. ordinis s. B. 1000. f

Basoli Remen or. s. B. 600. flo.

Theodorici Remen or. s. B. 700. flore.

Mossonis ordi. s. B. 850. floren.

Altombart ord. s. b. 700. flo.

Caluemote in poterano or. Cist. 80. fl.

Igniaceñ or. Cister. 500. floren.

Callis regis ord. Cister. 400. flo.

Elencio ordi. Cister. 200. floren.

Siginaco ordinis Cist. 750. flo.

Calorio ordinis Cister. *

seplenifontiu ordi. premoñt. 300. flor.

Bellauallis ordinis premonst. 350. f.

Ruthenen ij. M. iij. c. flo.

Concheñ ordinis s. B. 600. floren.

Boneuallis ordi. Cisterci. 700. flo.

Bello loco ordinis Cister. 200. floren.

Bonetumbe ordi. Cister. 2000. flo.

Loci dei ordi. Cister. 240. flo.

Rinen. ij. M. v. c. f

Lezateñ ordinis s. b. 1000. f

Mansazills or. s. B. 600. floren

Fonlhenchis ordi. Cister. 200. floren.

Calercio ordinis Cisterciens. 300. flor.

Redonen. M. f

Molani Bedoneñ ordinis s. B. 1000. fl

Petri de Belete ordinis s. Aug. 100. fl.

Rauennaten iij. m. f

Appollinaris Baueñ. ordi. sa. B. 50. fl.

Joanis euangeliste de rauen o. s. b. 33. f

Vitalis de Baueñ or. s. B. 66. floren

Severi Baueñ ordi. Cist. 120. fl.

Rotude extra muros Baueñ o. s. b. 90

Appollinaris de Classa o. Cama. 500.

De Comesdin or. sa. B. 40. flor.

Milarij de Saleata ordinis s. B. *

Petri de vincla Baueñ ppe Lamal. 50

Regineñ metropol. viij. c.

Prosperi in suburbio regineñ or. 500. f.

R iij

R eginen , in calabria, vj, c, f.

De Torretho: seu Topreto ordinis sancti Blasij, 40. floren.

Anthoni de sancto nicheto or. s. Bl. *

Saluatoris de Laloncho or. s. Bla. *

De Marola ordinis *

Dominici de Salico, 67. floren.

Philippi de Cerici *

Martini de mensa *

Regen, ejs viij, c. floren.

Regien, archieps totidem.

Apollinij ordinis sancti Be, 70. flor.

Rugen, metropolitana in Germania, 160. marc. argen.

Apollinij ordinis sancti Beñ, vts, taxa, ad, v. flor. pro marc. 800. flo.

Pacracij de Sillo or. s. Blasij nõ taxa.

Reatin cccc, floren.

In Basilice ordi. s. Bla. 50. flo.

Pastoris ordi. List, 36. flo cum dimidio

Saluatoris de Reatj ordi. 300. flo

Quintini ordinis 40. flo

Rapolan in Apol, cl. f

Angeli Airoren ordi. san B, 150. flo

Ragusin, cc, f

De Melita ordinis san. B: 80. flo

Michaelis de Petelina or. s. B *

De Latrona ordinis sa: b. 100. fl

Ratisponen in Germania

1300. floren

Georgij de Putesimigis or. san. b: 100. fl

Jacobi in Bavaria or. s. B: 40. flo

Emerant ordinis sancti B, 150. fl

Roffanen xxv, f

Rossen vj, c, f

De Patricio ordinis s. Blasij 80. fl

Adriani ordinis s. Blasij 33. fl

Radesconen *

Reualien ccc, f

Reffenen M, iij, f.

Ratzeburgen in Germania ccxxxij, floren, j, t

Rifmanen, *

Rauellen cxxx, f

Rosquicaden in Dacia M, f

Reonen, xxxij, f

Rubeñ *

Requillideñ in Dacia M, f

Rubiceñ in insula de Lancelot: als de Lanaria in puincia Hspalen erecta epalem per dominum Benedictum papam 13. Anno a natiuitate dñi 1404. qui ad eam primo promouit dñm Alfontium de sancto Lucar de Barra mede ordinis fratrum minorum cui bulle promotioni sue expedite fuerit gratj.

S

Senoneñ M, v, floren

Bemigij Senoneñ ordi. s. B, 600. fl

Petri viui Seneñ or. sa. B, 700. flor

Joannis Seneñ or: sa. Augu, 500. fl

Eugenij ppe Seneñ or. 100. fl

Senut de Castro Pantons or: s. A, 600

Bertoldo: als de sacro portu or: ci, 800

Sacracella ordi: List, 200. fl

Lalumbe ppe Seneñ or. sa. B, 1000. fl

Petri de Lalamis ordi. sa. B, 1000. flo

Petri Ferrarieñ ordi. s. 800. fl.

Yoiaco ordi. List, 500. fl

Escalorus ordi. List. *

Joannis de Yardo ordi. sa: Aug, 225. fl

Trinitatis de Mbonhaco or. s. b, 465. fl

Pulhiaco ordi. List, 200. flor

Uallifluentis ordi: List, 200. fl

Jacobi de Pionino or. s. Aug: 250. fl

Petri de Mbolendino 800. fl

Suessioneñ ij, M, iij, c. flor

Crispini maiorj Suessione o. s. b, 1650

Leodegarij Suessioneñ ordinis sancti

Augustini 161. floren

Medeoedi Suessione or: s. B, 2200. fl

Crispini in Cauea Sueslionen ordi
sancti Augustini 200. flo.
Jo in vineis ordi s. Aug. 1250. fl
Corneli et Cipriani de Compendio or
dinis sancti B. 2000. floren
Enodij de Briena or. premon. 500. fl
Uallisserenae: seu Secrete ordinis pre
monstrateñ 500. floren
Laziaco ordi. sancti B. 500. fl
Longi pontis ordi. Liff. 500. floz
Petri de Urbato ordinis sa. b. 550. floz
Sedunen ij. M. flore
Mauricij Aganen ordi. s. Aug. 250. fl.
Siluaneten M. ccl. flor.
De victoria or. san. Aug. non tax.
Caroli loci ordi. Liff. non tax.
Sagien ij. M. flore
Petri supra diciani or. sa. B. 800. fl
De sancto andrea de Soferno ordinis
Littercieñ 120. floz
Mhartini Sagien ordi. sancti B. 350. fl
Joannis prope Faliseam ordinis pre
monstrateñ 300. fl
De fileto ordinis premonst. 80. floz
Sarlaten vij. c. flor
Terrassoneñ ordi. sa. B. 300. fl
Almandi ordinis san. Augusti. 400. flo
Ladmini ordinis Lister. 500. fl
Sipontiñ v. c. flor
De Calena ordi. sa. B. 50. fl
De Pulfans ordinis sa. B. 70. floz
Trinitatis de mote sacro or. sa. b. 160 fl
Jo in Lamis ordi. Liff. 300. fl
Surrentiñ cl. fl
Benati in Surreñ 33. fl. i. tñ
Saluatoris de Surreñ ordi. 400. fl
Petri de Cropolani or. sancti B. 66. flo
Squillaceñ.
Sti in Bosco ordi. Lister. 75. fl
Salernitan M. v. c. flor
Ithide Micheria ordi. san. B. 423. floz
Marris domini ordi. B. 66. flor
Benedic. Salernitan or. sa. B. 200. flo.

Lanen ordi. sa. B. 1000. floz
Petri de Ebullio ordi. sancti B. 66. flo
In antiquis 420. fl
Leonardi ordi. san. B. 36. fl
De vitro or. san. B. 50. fl
Stephani de Mharisco ordi. sa. B. 33. fl
Neue ordinis sancti B. *
De Benna eiusdem ordi. *
Seguntiñ ij. M. flor
Spoletan M. floren
Petri de Florentill ordi. san. B. *
Monte Mharcano ordi. san. b. 100. floz
Siluestri ordi. Camald. *
Sunni Riuen. alias valle Casturnia
non taxatum.
Iuliani de monte or. san. B. 28. fl
Felicis de Jano ordinis 33. fl
Sermañ ij. c. flor
Seruen vj. c. flor
Eustachij de vernussa or. sa. B. 200
Seneten ij. c. flor
Bone ordinis sancti B. 40. flo
Seguntiñ ij. M. vj. c. fl
De Basallis ordinis sancti B. *
De Calena ordi. san. B. 50. fl
De pulfeno ordi. sa. B. 70. fl
Saxenaten *
De trimo ordi. sancti B. 100. fl
Sabineñ, seu Scabineñ, *
Farfen ordinis san. B. 1000. fl
Archangeli or. floz non tax.
Sistancen vij. c. fl
Crussien ordinis san. Augu. 400. fl
Saonen cxxxv. flor
Georgij ordinis sancti B. 33. fl
Quintini de Spircello or. san. B. 60. fl
Senen vj. c. flor
Trinitatis de Alifamo ordinis vallis
vmbrose 33. floren
Vigili ordinis Camaldineñ *
De tueri ordinis vallis vmbrosae 60. fl
Bone de vidrio ordinis, san. B. 40. flo

Andree de Artigia ordi. vall*
Michaelis de Podio s. Donati vallis
vmbri. se. 40. floren

Senogalien iij. c. floren
Clareuallis in Castanhola o. List. 100
Genesij ordinis sancti B. non taxatum
Spaleten ij. c. floren

Stephani de puni ordinis sancti b. 33.
Sculgen *

De Laria or. s. Blasij. 33. floren.
Saltzburgen. i Germ. xM. f
Lamberti ordinis sancti Be. 1000. flor.
Sambreñ viij. floren.

Soren seu Somnus in Sardis
nia cxi. floren.

Sonus in Apulia c. fl.

Sullen, xxxiij. floren.

Senadren. ix. C. flore.

Singunien. xl. floren.

Seguren. totidem

Singuinus. totidem

Suassen. *

Senossen. iij. c. floren.

Salonen, xxxiij. flo.

Salpen xxx. floren.

Sobastren. lviij. f

Scaren. iij. c. lxx. flo.

Scutaren. *

Sanctæ Seninæ, siue Seueris
næ. clx. floren.

Sutrin, l. f

Suessan. in Apulia ij. c. f

Stephaliden ij. c. f

Succogusan. i Sicilia iij. c. f

Scalenen lx. f

Sudoren v. c. lx. f

Sulcitan. cl. f

Strigonen. ij. m. f

Siluerien. iij. c. f

Sernen. lxxvj. f

Sirimen c. floren.

Spiren. in Germania. vj. c. f.

Abbas hirschaugien. or. sa. B. 100. flo.

Wisseburgen. 750. floren.

Sireffan. viij. c. floren.

Sleuicem. M. f

Stabangren. ccl. f

Segobien. M. ccxx. f

Scaren cccclxx. flo.

Siconen. xl. f

Slalimicem M. flo.

Soren. c. floren.

Soran. c. f

Sorran *

Sterginen. cclxvj. f

Scipolitan. *

Sedoren. in Scotia vj. c. lx. f.

Sibemetem. cl. f

Sinautensis iij. c. f

Sunrurimi. *

Sebastensis lviij. flor.

Segobricensis ccc. f

Sif bilicensis cc. f

Strambinensis cclxvj. f. ij. t.

Salamatinensis vj. c. floren.

Siluen i Portugallia cccc. f.

Sultensis cl. floren.

Sulcitē i Prodinia cl. flore.

Scardonensis c. floren.

Sarcenatē. i Ramōiola l. f

Angeli de Vergareto or. sa. B. 100. flor
Sancte iuste cl. flor
Salesbriē Anglia iij. m. v. c
Stragē seu Stragulensis *
Strigoniē Vngaria ij. m. fl
Benedicti ordinis sancti B. 200. fl
Suarceñ ccc. flor
Satriē l. flor
Scabiensis *
Abelis de Riualis ordi. san. B. 40. flor
Signensis l. flor
Sutinenſis totidem
Saruensis lx. flo
Sorcanensis cclxxx. flo
Stephaludē. cc. flore
Senni clx. flo
Siraneñ ccc. fl
Senniegulē. *
Sagonē. *
Seriniē cc. flo
Sambien. viij. c. flo
Soran in Sardinia clx. flo
Stragulensis. *
Sexangulensis *

T

Turonensis ij. m. v. c. flore
Abaisimontis or. san. B. 7000. fl
Pauli de Lomeriaco or. san. B. 200. f
De Adicarijs ordi. san. B. 300. fl
Juliani de Stalana ordi. san. B. 300. fl
Atteñ an sit alt Sub. etiā inter Turon:
quia eiusdem ordi. 7 taxat. 1000. fl
De Aquantina ordi san. Ang. 109. fl
Trinitatis de bello loco or. sa. B. 100. f
Saluatoris. alias villupeñ or. f. b. 120. fl
De Bulleio ord inis san. B. 110. fl
Turpuniato ordi. sancti B. 100. fl

De Bastineta ordi. san. Augu. 50. fl
Petri de Puldraco ordi. san. B. 100. fl
Fontanis Albis ordi. Liff. 33. fl. 1. f
Claritate dei ordi. Liff. 100. fl
Tornacensis v. M. flo
Martini Tornaceñ ordi. sa. B. 4000. fl
Calixti de Sifonio or. sa. Au. 100. fl
Nicolai de Pratis ppe Tornaceñ ordi:
nis sancti Augu. 200. flo
Banonis Sandeñ or. s. B. 4000. fl
Amandi in pabula ordi sa. B. 300. flor
Petri de Crondeburgeñ or. sa. b. 300. fl
Andree extra Burgeñ or. sa. b. 400. fl
Tiphineñ prope Sardaneñ ordinis
premonstrateñ 220. floeñ
Dulcis vallis ordinis san. Aug. 120. f
Petri Blandeñ seu gandeñ ordi. sancti
Augustini 5000. floe
De Landeñ ordi. Liff. 200. fl
Capella Lofan ordi. Liff. 136. fl. 16. f3.
Tolofan. v. M. flor.
Saturnini Tolofan o. sa. Aug. 4000. fl
Grandis silue ordi. Liff. 400. flor
Abansi Sarnesi ordi. sa. B. 600. fl
De Capella ordi. premonst. 250. flo
Beluarum ordi. Liff. 200. fl
Taurinensis ccc. flo
Saluatoris maioris taurineñ o. s. B. 150.
Michaelis de Chisa ordi. sa. B. 800. fl
De Scafarda ordi. Liff. 200. flo
Pinarolio ordi san. B. 400. flo
Iusti de secussia ordi. san. B. 300. fl
De Cabino or. san. B. 80. flo
De Sanilhano ordi. san. B. 200. fl
Auri de Pulcheria ordi. sa. B. 500. fl
Petri de Hippanta ordi. Liff. 100. flor.
Aurt ordi. sa. B. 50. fl
Tullensis ij. M. v. c. fl
Auri extra muros Tulleñ or. s. B. 120 f
Flabonis montis ord. premonst. 60. flo.
Aureuallisi ordi. eiusdem 200. fl
De vallibus in ornesio ordi. Liff. 150. fl
Aediani ordi. san. Benedicti. 120. fl
Remigij de Limarnilla or. sa. Au. 112. f
Calmostaceñ ordi. san. Augu. 117. flor.
718

Manfueti extra muros Tullen ordi.
sancti B. 200. floren
Strigageni or. Premonstra. 66. fl
Petri Senonen ordi. san. Bene. 100. fl
Trecen ij. M. v. c. flo
Celle Treceñ. 1000. flo
Luppi Treceñ ordi. san. Aug. 600. fl
Arromarrensis or. sancti B. 2000. fl
De Rigella ordi. san. Be. 200. fl
Martini de Arrus or. Tu. 160. fl
Petri de Rigella abscondita ordinis san
cti Benedicti 100. fl
Vullaturia ordi. List. non taxat.
Tholetan. viij. M. fl
Vallis eccliarum ordinis List. 51. fl
Vallis bone de doro ordinis List. *
Dite de Faisa ordi. Lister. *
Tarinen v. c. flo
Sereri de Rostagno or. sa. B. 133. fl
Regali ordi. sancti Be. 50. flo.
Seuerini ordi. san. Benedicti 300. fl
Scaledi ordinis List. 450. fl
Petri de Generosio or. sancti B.
Petri de Casta ordi. san. Bñ. 50. fl
Quenci de Regula ordi. sa. B. 500. flo
Terracien. *
Terracinen. cc. fl
Fosse noue ordi. Lister. 350. fl
De Petra ordi. Lister. 500. flo
Traiectensis in Germania
4600. floren
Pauli Traiectensis ordi. san. B. 400. fl
Laurēci in Hersberch or. sa. B. 100. fl
Egimonden or. sa. Benedicti. 251. fl
Silceñ ordinis premonst. 200. fl.
De insula ordi. premonstra. *
Torcellan. cc. fl
Thome de Torcellis ordi. List. 115. fl
Cipriani de Mauriano o. sa. B. 130. fl
Felcis z Fortunati de Humanis seu
Amianis 80. flo
Tarantasiē. M. iiij. c. fl
Squame dei Stame dei or. List. 106. fl

Teruisinē m. iiij. c. fl.
De Piro ordinis sancti B. 100. fl
Euphemie de villa noua or. s. B. 30. fl
Eustachij de Vernisio ordi. sa. B. 200 f
Troian. cc. fl
Nicolai de Fagia ordi. sa. B. 33. fl
Tarantin. iiij. c. fl
Walesio ordi. Lister. 33. fl
Petri z Andree in insula parua ordi
nis sancti Blasij 33. fl
De Crispiano ordi. sancti B. 66. fl
Viti de Pitzo ordi. sancti Blasij 30. fl
De Calzano ordi. sancti Blasij 33. fl
Theatin. v. c. flo
In Basilice ordi. sancti B. 50. fl
Joānis in Genero ordi. sa. B. 500. fl
Viti z salui de Trimo ordi. List. 50. fl
Arabone ordi. sancti b. 66. fl
Clementis in Piscaria ordi. s. b. 40. fl
Tudertin. ccc. fl
Pancracij ordi. sancti b. 50. fl
Fidencij z Colencij or. sancti b. 100. flo
Petri in valle. *
Ursij de villis Epij. *
De Pantano ordi. sancti B. 40
Terdonen viij. fl
Alberti de Bictrio ordi. sancti B. 40. f.
Marciani ppe Terdoni 200. fl
Bipa alta ordi. Listerciēñ. 140. fl
Petri de Papiano or. sancti B. 100. flo
Tutellen. M. iiij. c. fl
Valeta ordi. Listerciēñ 250. fl
Triscastrin. cccc. flo
Aqua bella ordi. Lister. 250. fl
Tiburtin. c. flo
Sublaceñ ordi. sancti B. 1000. fl
Taurenis *
Constancij or. san. B. 100. fl
Tudensis vj. c. l. fl
Fenalibus ordi. Lister. 40. fl
Abelone or. di. Lister. 80. fl
Telefin. cxl. floren.

Sauatoris prope Telesiam. or. s. b. 40.

Treuirēsis i Germa. viij. M

Ualliobrandi alias Eternāceñ seu Ap-
teraceñ ordi. sancti. B. 300. fl.

Martthiae prope muros Treuerēñ or-
dinis sancti B. 150. fl.

Martini prope muros Treuerēses or-
dinis sancti B. 300. fl.

Maximni extra muros Treuerenses
ordinis sancti B. 400. fl.

Trecoren. cccclx. fl.

Crucis prope Trecoienses ordinis san-
cti Augustini 100. fl.

Begardo ordinis Lister. non taxa.

Terraconen. iij. M. flo

Pupoleto ordinis Lister. 1000. fl.

Marmaseli ordi. Lister. non taxa.

Crucis ordi. Lister. 1000. fl.

Tirasonen. M. flore

De Petra ordi. Lister. 200. fl.

Tusculan. *

De Cripta Ferrata ordinis Basilien i
sancti Blasij 400. fl.

Tridentin. ij. M. flo

Laurentij ppe muros trideñ or. 50. fl.

Turriran in Sardinia cccc. f

Alibi 300. floren

Padulis ordinis Listeri. 33. fl.

Sublaco ordi. sancti B. 1000. fl.

Michaēlis de Solatiano or. Lister. 200.

Turcen. clx. flor

Tolonen cccc. flo

Tergestina in Istria ccc. fl.

Trabaten. v. c. flor

Tribunen. *

Tannen. ccccliiij. fl.

Tunen. cl. flo

Tunnien. cl. fl.

Theaninen. ccl. f

De ferraria ordinis Lister. 50. floren.

Trauentinenē cñ. fl.

Tradeners * Pfiarcha. ccl.

Theaneñ. ccl. fl.

Traguriēñ lxxiiij. f

Tuanienē. cc. f

Traneñ. M. f

Tireñ, & Arboreñ. cc. f

Tricariceñ. *

Tricariceñ. in Appulia ccc. f

Theobanen. v. c. f

Thebañ. cccc. fl.

Tarceñ. clxv. f

Termulaneñ. c. f

Terrealben i Sardinia lxxx.

Tudertin. ccc. f

Traussiluanen. M. v. c. f

Tripien. iij. c. f. xxxj. t

Marie de fonte Lanieto 33. flo

Poncij **TORMER IARVM**

ij. M. cccc. floren

Almani ordi. sa. B. 400. fl.

fontiscalidi ordi. Premonstra. 300. ff.

Trinopoleñ. v. c. fl.

Tarbateñ. l. fl.

Trinopolitañ. totidem.

Tiranienē. M. fl.

V

Vrbenateñ. ccc. fl.

Seueri ppe Vrbenateñ ordi. 80. fl.

Nicolai de mote Uernat. or. s. b. 200.

Lucie de Basa ordi. sancti B. 50. fl.

Valētin, & Dieñ. iij. M. v. c.

Bernardi prope Valentini ordinis san-
cti Bernhadi 212. floren (300. floren

Bussi extra muros Valeñ ordi. sa. Au.

Tercij Saone ordi. sancti Augu. 80. fl.

W. ij.

Valētie in Arrogonia v. m. fl
 Vallis crescentis ordi. Lister. 79. fl
 Vallis digne ordi. Lister. 500. fl
 Viennē cum monasterio
 sancti Theodori unitum 5000. fl
 Anthonij ordi. sancti. Aug. 2000. fl
 Petri foris portā Viēnesi ordi. s. b. 200. fl
 Andree extra muros Viennen: alias
 monachorum ordi. san. B. 200. fl
 Boneuallis ordinis Lister. 300. fl
 Vercellen M. cc. flor.
 Andree vercellis ordi. san. Au. 330. flo
 Jacobi de Bessia ordi. sa. B. 42. fl
 De Locedis ordi. Lister. 100. fl
 Nazarij de Blandriaco ordi. sa. B. 200. f
 Ianuarij vacellen ordi. san. B. 160. flo.
 Stephani vercellen ordi. s. B. 200. fl
 Victorij & corone de Grassano o. s. b. 150
 Vinariē. iij. M. iij. c.
 Anansiade ordi. Lister. 150. fl
 Crudatio ordi. sa. B. 400. flo.
 Campoz bonorum ordi. Lister. 80. fl
 Vrgellen. ij. M. floren
 Saturnij de cannullis ordi. s. B. 50. fl
 Petri de Parcella ordi. s. B. 100. fl
 Egereñ ordi. s. Augu. 400. f
 Vincencij de Cordona ordi. sa. Au. 165. f.
 Vincen. M. floren.
 Bur. illi ordi. s. B. 600. f
 Benedicti de Bagis ordi. sa. B. 500. f
 Cecilię de monte Sirciaco ordi. s. b. 140.
 Joānis de Abbatissa ordi. sa. Au. 200. f
 De Stragno ordinis san. Augu. 250. f
 Vicentiñ. M. flo
 Petri de villa noua ordinis 53. f
 Vabren. M. flo
 Siluanesij ordinis Lister. 300. f
 Hauceñ. ordi. s. B. 200. f
 Viterbieñ. ccc. f.
 Martini in montibus ordi. Lister. 50. f
 Viridunen. iij. M. cccc. flo
 Pauli extra muros viriden. 200. f
 Uiconi viridiñ ordi. s. b. 66. lib. 13. s. 4. d.
 Michaelis de s. Michaeli ordinis san
 cti B. 666. floren
 Belli loci in Argona ordi. 500. f
 Viteranen. v. c. fl
 Saluatoris in spongia ordinis vallis
 umbrosae 40. floren
 Iusti viteran ordi. Lamald. 100. f
 Vincencij de viteran ordi. s. B. 200. f
 Saluatoris de Isola ordi. s. B. 100. f
 Petri de monte viridi ordinis vallis um
 brosae 50. floren
 De Serena ordi. vall vimb. 50.
 Saluatoris & Tirini de insula: alias
 Ethlne ordi. san. B. 100. fl
 De morona ordi. Lamald. 60. fl
 Balgani ordi. Lister. 300. flo.
 Angeli de Alturno *
 Vauren. ij. M. v. c. fl
 Sonictōñ ordi. san. B. 1300. fl
 Siluanesio ordi. Lister. 300. fl
 Verulan. l. fl
 Casemarij ordi. Lister. 400. fl
 Veglen. c. flor
 De Castellione ordi. san. B. 50. fl
 Lucie de Biesca ordi. san. B. 50. fl
 VVratislauicēsis in Germa
 nia 4000. fl. i. s.
 De Camitz ordi. Lister.
 Lubenitz ordi. Lister. *
 In Arena *
 Vasalen. vj. c. fl
 Blani montis ordi. s. B. 196. scutj
 Fremerij ordi. s. B. 400. fl
 Vlixboneñ. ij. M. fl
 Alto Bacie ordi. Lister. 2000. fl
 VVingonien. ij. M. fl
 Erizani. ordi. s. B. 1000. fl
 Vrbinaten. ccc. fl. alibi. cl. f
 Vincencij de Petra ptusa: seu percussa
 ordinis sancti B. 66. fl
 Veneten. ccl. fl

Saluatoris de recons ordi. s. B. 500. f
Sildasij Bimeñ or. san. B. 110. fl
Silde ordi. san. B. 100. flo
Veroneñ viij. c. fl
Fumini ordi. sa. B. *
Vesprineñ i vngaria viij. c
Mauritij de vtel ordi. san. B. 50. fl
Andreae vifsegradeñ ordi. s. B. *
Vapinceñ M. iij. c. fl
Varadieñ ij. M. flor
Vitonien. xij. M. fl
Vincan c. floren.
Vnbracien xxxiij.
Vencien cc. fl
Vigilien. lxxx. flo
Vigintonilien cij. fl
Venefran. lxx. flore
Valeneñ clxx. fl
Vafioneñ v. c. fl
Voltuerieñ l. fl
Vrbenetañ ccc. fl
Vifeñ ij. M. cccc. fl
VVarinieñ i Polonia cccc. fl
Vvalterforden & Luinereñ,
l. floren vnite c.
Vetustañ lxxvj. fl
Vticeñ M. floren
Vnarien M. v. c. fl
Vlixieñ v. c. fl
Vualehidoreñ c. c. fl
Vvormacieñ. M. flo
vpfaleñ. seu vpsellensis in
Suecia M. floren
Vacieñ in vngaria v. c. flo

Vvallacliffinieñ M. fl
Vtellen cxx. fl
verdeñ. cccc. fl
venusinn c. flo
vvartheñ cccc. fl
vestan lxxvj. floren
vican. c. flore.

X

Xanctonen ij. M. floren
Joanis Engliaceñ or. s. B. 1333. flo
Marie de Ro. or. List. 100. fl
Stephani de vallibus 150. fl
Watzlaco ordinis sancti B. 400. flo
Freneda ordinis List. 200. fl
Stephani de Beanna ordi. s. B. 1000. fl
Leodegarij ordi. s. B. 150. fl
Sallustellsejor. s. Lu. 1000. fl
Brandei or. Lister. 80. fl
Beania ordi. 500. floren

Xpöpolitan *

Y

Ypporien ecc. flore
Stephani Ypponeñ or. s. B. 85. fl
Benigni Fructueñ or. s. B. 1000. fl
Fructuarien ordinis 400. fl
Ydronie ecc. flore
Nicolai de Casulio or. sa. Blasij 20. fl
Merican or. s. B. 40. floren

Z

Zamoren. vj. c. flo
De Bertole ordinis List. 80. flo
Zagraduen. cccc. fl
Zyensis *
Zulinen. *
Zuuerinen. vj. c. lxxvij. flor

Annatarum finis.

M iij

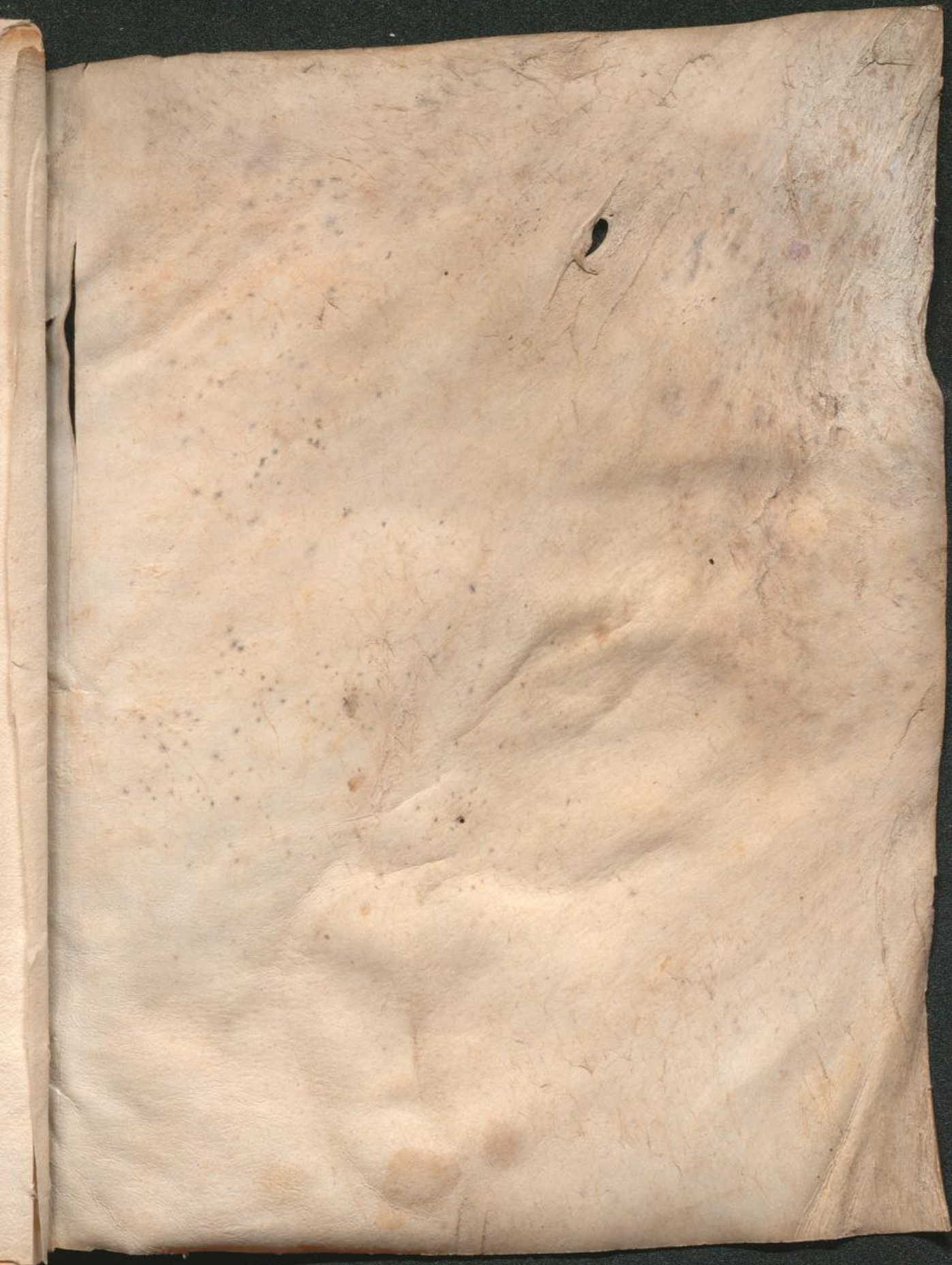
QUA HAEC EST Annatarum extorsio, quæ olim
in Concilio Constantiensi, sed ad certum tempus
tantum instituta est, vt illius p̄solutione infideli-
bus resisti posset; verum ex eo tempore plusq̄ in-
duplo creuit, ita vt vbi tum centum persoluti sunt floreni,
iam ad minus ducentum persoluantur necesse ẽ; demptis
tamen officiorum grauaminib⁹, quæ etiam quotidie excre-
scunt. Adde nũc Preposituras, Reservata, Gratias, Dispẽ-
sationes omnimodas, Indulta, Bullas, Indulgentias, Abso-
lutiones, litium expensas, officiorum venditiones, ne dica-
mus beneficiorum, quæ etiam mercatoribus impignorantur,
et vniuersam demum malorum lernam, quam huma-
na auaricia & nequitia excogitare potuit. Nihil em̄ omis-
sum est ad emungendum pecuniam conferens. Quapro-
pter potius admiratione dignum esset, quæadmodum tot
annis, tantus thesaurus a Pontificibus dilapidari potuit,
q̄ quo pacto Christiani tot tantasq̄ fraudes & exactiones
tolerare valuerint, Sed vt in prouerbio est, Male parta ma-
le dilabunt. Hoc certe constat Pontificis nomine ostensum
esse, Romanã sedem adeo depauperatam esse, vt Turcarum
viribus resisti possit minime. Id si verũ est, cõmiseratione
non indignum existit; si minus, certe laudem non mere-
tur, tantas opes p̄ci⁹ in malos & p̄phanos vsus p̄fusas,
q̄ ad Dei laudem & Christianitatis defensionẽ reseruatæ es-
se. sed ita forsitan peccata nostra exagunt, De⁹ misereatur
nostri. Amen.

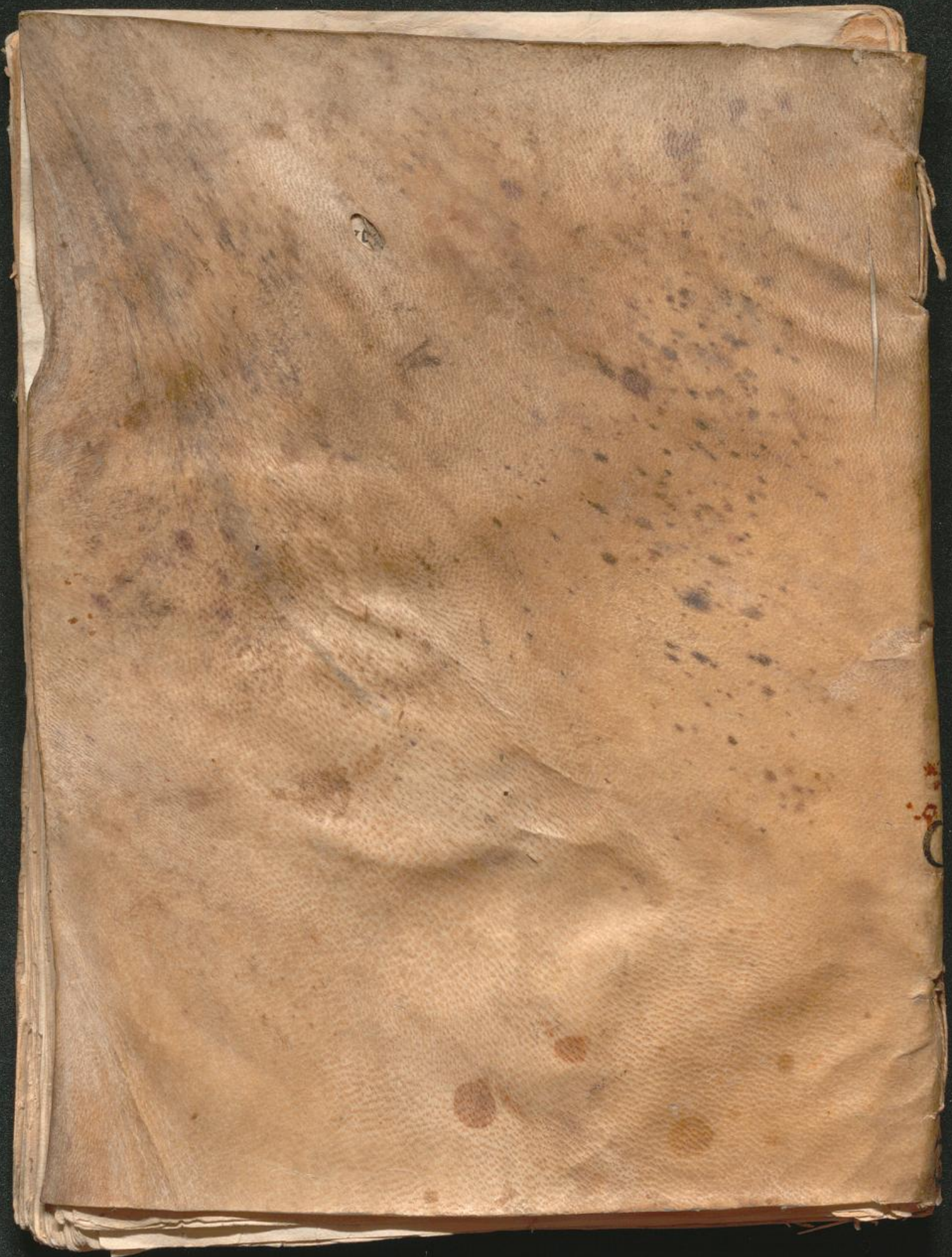
Paulus.

Fratres, iam tempus est nos a fomno surgere.

Co. leg. ... 1596.
Litera H, col, v, linea decima, loco putas, repone putes. Cẽ-
tera vero boni æquiq̄ consulito

A F B
NoreMBERGÆ, apud Fœdericum Peyp⁹. Anno M, D, xxiiij.

G. II

34